

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EUK	29. september 2005

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 7. oktober 2005 – dagsordenspunkt rådsmøde (retlige og indre anliggender) og møde i de blandede udvalg med deltagelse henholdsvis af Norge og Island og af Schweiz den 12. oktober 2005 - vedlægges Justitsministeriets notat vedrørende de punkter, der forventes optaget på dagsordenen.

Slotsholmsgade 10
DK 1216 København K

Telefon: + 45 33 92 33 40
Telefax: + 45 33 93 35 10

E-post: jm@jm.dk
Internet: <http://www.jm.dk>

Oversigt over samlenotater vedrørende de sager inden for Justitsministeriets ansvarsområde, der forventes behandlet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i de blandede udvalg på ministerniveau med deltagelse henholdsvis af Norge og Island og af Schweiz den 12. oktober 2005.

Side:

4-21	Dagsordenspunkt 1	Rådets og Europa-Parlamentets forordning om indførelse af en europæisk betalingspåkravsprocedure (KOM (2004) 173 endelig)*. (B-punkt, Justitsministeriet, forventes sat på dagsordenen for rådsmødet med henblik på drøftelse af anvendelsesområdet for forslaget, samt drøftelse af en række proceduremæssige spørgsmål i det stillede forslag).
22-45	Dagsordenspunkt 2	Rammeafgørelse om logning af data om teletrafik og Kommissionens direktivforslag på området. (B-punkt, Justitsministeriet, forventes sat på dagsordenen for rådsmødet med henblik på overordnet politisk enighed om rammeafgørelsen. Endvidere forventes Kommissionens direktivforslag præsenteret).
46-75	Dagsordenspunkt 3	Rammeafgørelse om den europæiske bevissikringskendelse. (B-punkt, Justitsministeriet, forventes sat på dagsordenen for rådsmødet med henblik på så vidt muligt at opnå politisk enighed om visse spørgsmål).
76-101	Dagsordenspunkt 4	Aftale mellem EU og Norge og Island om udlevering. (B-punkt, Justitsministeriet, forventes sat på dagsordenen for rådsmødet med henblik på politisk enighed).
102-121	Dagsordenspunkt 5	Rammeafgørelse om forenkling af udvekslingen af oplysninger og efterretninger mellem medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder, navnlig med hensyn til alvorlige lovovertrædelser, herunder terrorhandlinger. (B-punkt, Justitsministeriet, forventes sat på dagsordenen for rådsmødet med henblik på drøftelse af visse

- spørgsmål).
- 122-125** Dagsordenspunkt 6 Rådets konklusioner om efterretningsstyret politiarbejde og udvikling af trusselsvurdering af organiseret kriminalitet. (B-punkt, Justitsministeriet, forventes sat på dagsordenen for rådsmødet med henblik på vedtagelse.)
- 126-128** Dagsordenspunkt 7 Årsrapport for 2004 for Det Europæiske Kriminalpræventive Netværk (A-punkt, Justitsministeriet, forventes sat på dagsordenen for rådsmødet med henblik på godkendelse).
- 129-134** Dagsordenspunkt 8 Rådskonklusioner om Eurojusts årsrapport for 2004. (A-punkt, Justitsministeriet, forventes sat på dagsordenen for rådsmødet med henblik på vedtagelse).
- 135-137** Dagsordenspunkt 9 Genvalg af formand for Eurojusts kollegium. (A-punkt, Justitsministeriet, forventes sat på dagsordenen for rådsmødet med henblik på godkendelse).
- 138-140** Dagsordenspunkt 10 Samarbejdsaftale mellem Eurojust og Island. (A-punkt, Justitsministeriet, forventes sat på dagsordenen for rådsmødet med henblik på godkendelse).
- 141-143** Dagsordenspunkt 11 Samarbejdsaftale mellem Eurojust og Rumænien. (A-punkt, Justitsministeriet, forventes sat på dagsordenen for rådsmødet med henblik på godkendelse).
- 144-146** Dagsordenspunkt 12 Udvikling af en strategi for den vestlige Balkanregion. (A-punkt, Justitsministeriet, forventes sat på dagsordenen for rådsmødet med henblik på godkendelse).
- 147-150** Dagsordenspunkt 13 Ændring af budgettet for SISNET i 2005. (A-punkt, Justitsministeriet, forventes sat på dagsordenen for rådsmødet med henblik på godkendelse).
- 151-153** Dagsordenspunkt 14 Beretning om forvaltningen (anlæg og drift) af C.SIS i 2004. (A-punkt, Justitsministeriet, forventes sat på dagsordenen for rådsmødet

- med henblik på godkendelse).
- 154-159** Dagsordenspunkt 15 Rådets afgørelse om fastlæggelse af datoen for anvendelse af visse bestemmelser i Rådets forordning nr. 871/2004 af 29. april 2004 om indførelse af nye funktioner i Schengen-informationssystemet, bl.a. med henblik på terrorismebekæmpelse. (A-punkt, Justitsministeriet, forventes sat på dagsordenen for rådsmødet med henblik på vedtagelse).
- 160-166** Dagsordenspunkt 16 Rådets afgørelser om fastlæggelse af datoerne for anvendelse af visse bestemmelser i Rådets afgørelse 2005/211/RIA af 24. februar 2005 om indførelse af nye funktioner i Schengen-informationssystemet, bl.a. med henblik på terrorismebekæmpelse (fire råds-afgørelser). (A-punkter, Justitsministeriet, forventes sat på dagsordenen for rådsmødet med henblik på vedtagelse).

Dagsordenspunkt 1: Rådets og Europa-Parlamentets forordning om indførelse af en europæisk betalingspåbudsprocedure (KOM (2004) 173 endelig).*

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

Resumé

På rådsmødet har formandskabet lagt op til en ny politisk drøftelse og evt. stillingtagen til visse spørgsmål vedrørende forordningsforslaget, herunder om forslaget skal begrænses til sager med et grænseoverskridende element. Endvidere kan der forventes en politisk drøftelse og evt. stillingtagen til visse spørgsmål i relation til dokumentation af kravet. Kommissionen har på det uformelle rådsmøde (retlige og indre anliggender) den 8.- 9. september 2005 tilkendegivet, at det kan accepteres, at bl.a. forslaget om en europæisk betalingspåbudsprocedure begrænses til alene at gælde for egentligt grænseoverskridende sager. Forslaget er omfattet af det danske forbehold (retlige og indre anliggender). Forslaget rejser ikke spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet og medfører ikke lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget. Fra dansk side har man en overordnet positiv holdning til forslaget, der dog bør begrænses til sager med et egentligt grænseoverskridende element.

1. Baggrund

Det Europæiske Råd opfordrede på sit møde i Tammerfors i oktober 1999 Rådet og Kommissionen til at forberede nye regler på de punkter i den civile retspleje, der kan fremme et smidigt retligt samarbejde og en bedre adgang til domstolene. Indførelse af en betalingspåbudsprocedure, dvs. en særlig forenklet procedure til at opnå afgørelser om ubestridte krav (inkassoproces), var blandt de emner, som fremgår af listen over anbefalede lovgivningsinitiativer fra mødet.

Den 30. november 2000 vedtog Rådet et ”Program med foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område”, hvor afskaffelse af eksekvaturproceduren (dvs. den mellemliggende procedure, der kræves for at opnå anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser afsagt i en anden medlemsstat) i relation til ubestridte krav udpeges som en af hovedprioriteterne. Herudover er harmonisering af medlemslandenes regler vedrørende den civile retspleje i programmet nævnt som en hjælpeforanstaltning, der på visse områder kan være en forudsætning for de ønskede fremskridt hen imod en gradvis afskaffelse af eksekvaturproceduren.

* Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF afsnit IV. Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Amsterdamtraktaten, finder derfor anvendelse.

Kommissionen fremsatte på den baggrund i april 2002 et forslag til forordning om indførelse af et europæisk tvangsfuldbyrdsdokument for ubestridte krav. Forslaget blev vedtaget den 21. april 2004.

Desuden fremlagde Kommissionen i december 2002 en grøn bog om en EF-procedure for betalingspåbud og om foranstaltninger til forenkling af søgsmål om krav af mindre værdi, hvor Kommissionen bl.a. beskrev de modeller for en betalingspåbudsprocedure (inkassoproses), der på nuværende tidspunkt findes i medlemsstaternes lovgivning.

Kommissionen har nu som opfølgning fremsat et forslag af 19. marts 2004 til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om indførelse af en europæisk betalingspåbudsprocedure. Proceduren skal efter forslaget gælde i såvel rent interne (nationale) sager som i sager med et grænseoverskridende islæt.

Efter artikel 1 i protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Amsterdamtraktaten, deltager Danmark ikke i Rådets vedtagelse af foranstaltninger, der foreslås i henhold til afsnit IV i EF-traktaten (forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender).

Da retsgrundlaget for Kommissionens forslag er EF-Traktatens artikel 61, litra c, jf. artikel 65, deltager Danmark ikke i en kommende vedtagelse af forordningen, der således ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark.

Rådets Juridiske Tjeneste har på foranledning af Udvalget for Civilretlige Spørgsmål under Rådet afgivet en udtalelse om det retsgrundlag, som forslaget bygger på. Det fremgår bl.a. af udtalelsen, at Rådets Juridiske Tjeneste ikke finder, at der er tilstrækkeligt grundlag i artikel 61, litra c, jf. artikel 65, til forslaget, i det omfang reglerne i forslaget ikke er begrænset til at vedrøre sager med et grænseoverskridende islæt.

Rådets Juridiske Tjeneste anfører endvidere, at det efter omstændighederne vil være muligt at regulere rent interne (nationale) sager i et (nyt) forslag med hjemmel i EF-Traktatens artikel 308 (der indeholder hjemmel til at udstede retsakter, der er påkrævet for at virkeliggøre Fællesskabets mål, hvor ingen anden hjemmel findes) samtidig med at det foreliggende forslag begrænses til sager med et grænseoverskridende islæt. Danmark er ikke bundet af og deltager ikke i vedtagelsen af forslag fremsat med hjemmel i EF-Traktatens artikel 308, hvis forslaget tilsigter at virkeliggøre ét af de formål, der ligger bag EF-Traktatens afsnit IV.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. april 2005 var der en orienterende politisk drøftelse af spørgsmålet om, hvorledes betingelsen om, at en retsakt med hjemmel i artikel 65 skal have et "grænseoverskridende islæt", nærmere skal fortolkes. Der var blandt et flertal af medlemsstaterne enighed om, at retsgrundlaget for forslaget bør være EF-traktatens art. 61, litra c, jf. art. 65, om civilretligt samarbejde, og at forslaget derfor alene skal gælde for sager med et egentligt grænseoverskridende islæt.

Der var på rådsmødet enighed om at afvente Europa-Parlamentets udtalelse om forslaget, inden der træffes egentlige beslutninger. Europa-Parlamentets udtalelse forventes at foreligge ultimo oktober 2005.

På det uformelle rådsmøde (retlige og indre anliggender) den 7.-9. september 2005 drøftede medlemsstaterne på ny spørgsmålet om, hvorledes betingelsen om, at retsakter med hjemmel i artikel 65 skal have et "grænseoverskridende islæt", nærmere skal fortolkes, bl.a. på baggrund af forslaget om en europæisk betalingspåbudsprocedure. Et flertal af medlemsstaterne tilkendegav, at retsakter med hjemmel i art. 61, litra c, jf. art. 65, om civilretligt samarbejde, alene skal gælde for sager med et egentligt grænseoverskridende islæt.

Kommissionen tilkendegav, at det anses for afgørende, at der anlægges en dynamisk fortolkning af art. 65, men at man kan acceptere, at bl.a. forslaget om en europæisk betalingspåbudsprocedure begrænses til alene at gælde for egentligt grænseoverskridende sager.

2. Indhold

Forslaget sigter imod at fastsætte fælles europæiske regler, der skal tjene til hurtig og effektiv inddrivelse af ubestridte krav.

Proceduren indledes med, at en domstol eller anden kompetent myndighed på sagsøgers anmodning udsteder en betalingsmeddelelse vedrørende det pågældende forfaldne pengekrav. Betalingsmeddelelsen forkyndes for sagsøgte, idet denne anmodes om enten at efterkomme kravet eller bestride dette inden for en bestemt tidsfrist. Hvis sagsøgte undlader dette, bliver kravet eksigibelt (dvs. det vil kunne tvangsfuldbyrdes). Gør sagsøgte derimod indsigelse mod kravet, fortsætter sagen som udgangspunkt som en almindelig retssag. Efter forslaget skal proceduren, som er frivillig for fordringshaveren, kunne anvendes både på grænseoverskridende og rent interne sager.

Det britiske formandskab har i lyset af drøftelserne i Udvalget for Civilretlige Spørgsmål samt rådsmødet (retlige og indre anliggende) den 14. april 2005 fremlagt et nyt revideret forslag til forordning.

I det reviderede udkast til forordningsforslaget er indsat en ny formålsbestemmelse som artikel A.

Efter artikel A, stk. 1, har forordningen til formål at forenkle og fremskynde [grænseoverskridende] søgsmål om ubestridte pengekrav og at nedbringe søgsmålsomkostningerne ved at indføre en europæisk betalingspåkravsprocedure. Forordningen har endvidere til formål at muliggøre fri bevægelighed for europæiske betalingspåkrav overalt i medlemsstaterne, hvilket skal ske ved fastsættelse af mindstestandarder, hvis overholdelse overflødiggor en mellemliggende procedure i fuldbyrdelsesstaten forud for anerkendelsen og fuldbyrdelsen af betalingspåkravet (afskaffelse af eksekvaturproceduren).

Det bestemmes i artikel A, stk. 2, at forordningen ikke er til hinder for, at en kreditor kan forfølge et krav ved brug af en anden procedure, der er hjemlet i loven i en medlemsstat eller i fællesskabsretten. Bestemmelsen har samme indhold som artikel 2, stk. 2, i det oprindelige udkast til forordningsforslaget.

I henhold til artikel 1 skal forordningen finde anvendelse på det civil- og handelsretlige område, uanset hvilken domstol eller ret der er kompetent. Forordningen finder ikke anvendelse på spørgsmål vedrørende skat, told eller administrative anliggender eller på formueforholdet mellem ægtefæller *samt arv efter loven eller testamente*, konkurs, akkord og andre lignende ordninger samt social sikring.

Efter artikel 1, stk. 1, finder forordningen ikke anvendelse vedrørende spørgsmål om statens ansvar for handlinger og undladelser under udøvelse af statsmagt.

Efter artikel 1, stk. 4, forstås der i forordningen ved ”medlemsstat” alle medlemsstater med undtagelse af Danmark.

I det reviderede forslag er der i kantet parentes indsat artikel X vedrørende definition af grænseoverskridende sager. Herefter forstås der ved en ”grænseoverskridende sag” en sag, hvori kreditor og debitor har bopæl eller sædvanligt opholdssted i forskellige medlemsstater.

I artikel X, stk. 2, bestemmes det, at bopæl afgøres efter artikel 59 og 60 i Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (Bruxelles I-forordningen).

I medfør af artikel X, stk. 3, afgøres spørgsmålet om, hvorvidt en sag er grænseoverskridende, på det tidspunkt, hvor anmodningen om et europæisk betalingspåkrav indgives til den kompetente ret.

Efter artikel 2 begrænses anvendelsen af den europæiske betalingspåbudsprocedure til inddrivelse af opgjorte og forfaldne pengekrav. Der er ikke fastsat nogen beløbsgrænse for pengekravets størrelse.

I det reviderede udkast til forordningsforslaget er der som artikel B indsat en ny bestemmelse indeholdende en række definitioner af betydning for forordningens anvendelsesområde. Ved "udstedelsesstat" forstås således den medlemsstat, hvori det europæiske betalingspåkrav udstedes og ved "fuldbyrdsstat" forstås den medlemsstat, hvori det europæiske betalingspåkrav ønskes fuldbyrdet, jf. artikel B, nr. 1 og 2. "Ret" skal forstås som alle myndigheder i medlemsstaterne med kompetence i spørgsmål, der falder ind under forordningen og "den behandlende ret" er den ret, der udsteder det europæiske betalingspåkrav, jf. artikel B, nr. 3 og 4.

Som ny artikel 2-1 er der indsat en bestemmelse vedrørende retternes kompetence.

I medfør af artikel 2-1, stk. 1, afgøres retternes kompetence ved anvendelse af forordningen efter de relevante fællesskabsretlige bestemmelser, herunder Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelse på det civil- og handelsretlige område (Bruxelles I-forordningen).

Det følger af artikel 2-1, stk. 2, at såfremt anmodningen vedrører en aftale, der er indgået af en person (forbrugeren) med henblik på brug, der må anses for at ligge uden for hans erhvervmæssige virksomhed, og skyldneren er forbrugeren, er dog alene retterne i den medlemsstat, hvor skyldneren har bopæl efter artikel 59 i Bruxelles I-forordningen, kompetente.

Artikel 3 bestemmer, at anmodning om et europæisk betalingspåbud indgives ved brug af en standardformular, som skal indeholde oplysning om:

- a) parternes, og i givet fald deres repræsentanters, navne og adresser og den domstol, som anmodningen indgives til,
- b) kravets størrelse,
- c) såfremt der påløber renter, den relevante rentesats efter den lov, der finder anvendelse, og det tidsrum, for hvilket der kræves renter, medmindre en lovbestemt rente automatisk tilføjes hovedstolen i medfør af loven i udstedelsesstaten,
- d) den retlige interesse, herunder [...] de forhold, hvorpå kravet og i givet fald de krævede renter støttes,

Det følger af artikel 3, litra f, i det reviderede udkast til forordningsforslaget, at der tillige skal anføres grundlaget for rettens kompetence, hvis skyldneren ikke har bopæl i udstedelsesstaten og i kantet parentes er indsat litra g, hvorefter argumenterne for, at sagen er af grænseoverskridende karakter, tillige skal anføres.

Det oprindelige forslags litra e, hvorefter der til støtte for kravet skal anføres en kort beskrivelse af mindst ét bevis, som vil kunne føres under en almindelig civil sag, er erstattet af artikel 3, stk. 2 a i det reviderede forslag. I medfør heraf skal fordringshaveren i de medlemsstater, der er anført i bilag Y, sammen med anmodningen fremlægge relevante

bevisligheder til støtte for kravet eller kopi af sådanne bevisligheder. Med hensyn til oversættelse af beviser har formandskabet anført to muligheder:

Mulighed 1: Der fremlægges en oversættelse af bevislighederne, hvis og i det omfang retten kræver det. [Oversættelsen bekræftes af en person, der er beføjet hertil i en af medlemsstaterne.]

Mulighed 2: Der fremlægges en oversættelse af bevislighederne til det officielle sprog i udstedelsesstaten eller, hvis der er flere officielle sprog i den pågældende medlemsstat, til det officielle sprog eller et af de officielle sprog, der anvendes af retterne på det sted, hvor anmodningen indgives, i overensstemmelse med den pågældende medlemsstats lov, eller til et andet sprog, som udstedelsesstaten har angivet, at den kan acceptere. [Oversættelsen bekræftes af en person, der er beføjet hertil i en af medlemsstaterne.]

Ingen af de fremsatte forslag har under drøftelserne i Udvalget for Civilretlige Spørgsmål fundet tilslutning blandt medlemsstaterne. På den baggrund fremsatte formandskabet under det seneste møde i udvalget den 23. september 2005 to nye løsningsmodeller. Forslagene har til formål at fastsætte en enkel fremgangsmåde for fremlæggelse og undersøgelse af beviser for at sikre en ensartet anvendelse af forordningen.

a) Mulighed 1 (fremlæggelse af beviser)

Fordringshaveren skal sammen med anmodningen fremlægge i det mindste visse beviser enten i papirform eller elektronisk. Der stilles ikke krav om oversættelse af beviserne.

Retten udsteder et europæisk betalingspåkrav, hvis kravet på baggrund af oplysningerne i anmodningsformularen ikke forekommer at være åbenbart ubegrundet eller uantageligt. Retten skal ikke undersøge, om beviserne er fuldkomne og behøver ikke forstå alle detaljer. Fremlægges der slet ingen beviser, vil retten være forpligtet til at opfordre fordringshaveren til at supplere anmodningen ved at fremlægge i det mindste nogle beviser og til at afvise anmodningen, såfremt fordringshaveren ikke efterkommer opfordringen.

b) Mulighed 2 (ikke-fremlæggelse af beviser)

Fordringshaveren skal i anmodningen ud fra en standardliste angive, hvilke beviser der kan føres til støtte for kravet. Der skal endvidere være mulighed for i en rubrik at beskrive eventuelle øvrige beviser, der ikke fremgår af standardlisten.

Det vil i formularen skulle understreges, at fordringshaverens oplysninger skal være sande, og at eventuelle bevidst falske angivelser indebærer risiko for retsforfølgelse efter de relevante nationale love.

Denne løsningsmodel vil i praksis betyde en standardisering af kravene med hensyn til beviser. Retten vil skulle undersøge anmodningen udelukkende på grundlag af

standardlisten og vil på den baggrund kunne frasortere klart ubegrundede eller uantagelige krav.

Det skal overvejes, om retten i særlige tilfælde skal kunne anmode fordringshaveren om fremlæggelse af et eller flere af de anførte beviser.

En medlemsstat (Frankrig) har som en yderligere mulighed foreslået, at fordringshaveren i anmodningen skal give en kort beskrivelse af de beviser, som påberåbes som grundlag for kravet. Dette forslag ligger tæt op af Kommissionens oprindelige forslag, hvorefter fordringshaveren skal angive søgsmålsgrunden, og berunder en kort beskrivelse af de forhold, som påberåbes som grundlag for kravet, jf. artikel 3, stk. 2, litra d.

Efter det reviderede forordningsforslags artikel 3, stk. 3, kræver anvendelse af alle andre kommunikationsmidler end papirform, at sådanne accepteres af udstedelsesstaten og er til rådighed for den behandlende ret. En elektronisk signatur skal efter artikel 3, stk. 4, anerkendes i udstedelsesstaten, uden at der må stilles yderligere krav end hvad der følger af artikel 2, nr. 2, i direktiv 1999/93/EF om en fællesskabsramme for elektroniske signatur.

Efter artikel 3, stk. 4, skal anmodningen underskrives af sagsøger eller dennes repræsentant. Underskrivelsen kan ske ved at anvende en avanceret elektronisk signatur, jf. artikel 2, stk. 2, i direktiv 1999/93/EF om en fællesskabsramme for elektroniske signaturer, hvilket gælder generelt i relation til dokumenter, der afgives som led i betalingspåbudsproceduren.

*Som betingelse for udstedelse af et europæisk betalingspåbud angiver artikel 4, at den valgte domstol *hurtigst muligt* skal undersøge, om kravet, der søges inddrevet, er omfattet af forordningens anvendelsesområde og at formkravene til anmodningen i artikel 3 er opfyldt.*

*I artikel 4-1 i det reviderede forordningsforslag bestemmes det, at fordringshaveren [*kan/skal*] gives mulighed for at supplere eller berigtige anmodningen, hvis anmodningen ikke opfylder formkravene i artikel 3.*

Det bestemmes i det reviderede forordningsforslags artikel 4-1, stk. 2, at retten fastsætter en passende frist for supplerings eller berigtigelse. Fristen kan efter rettens eget skøn forlænges.

Finder retten, at anmodningen kun er antagelig og kun er begrundet for en del af kravet, underretter den fordringshaveren herom ved anvendelse af formularen i bilaget, jf. bestemmelsen i artikel 4-2, der er indsat i kantet parentes. Fordringshaveren opfordres til at acceptere et påkrav på det beløb, som retten finder antageligt og begrundet, eller afvise kravet.

Såfremt fordringshaveren accepterer påkravet som foreslået af retten, anses denne for at have givet afkald på inddrivelsen af det resterende beløb. Hvis fordringshaveren ikke accepterer det delvise påkrav, afsluttes den europæiske betalingspåbudsprocedure, og fordringshaveren kan herefter indlede en almindelig retssag vedrørende kravet.

Hvis anmodningen (eventuelt efter at sagsøger har haft mulighed for at fuldstændiggøre eller berigtige anmodningen) ikke opfylder kravene i artikel 4, afviser domstolen ifølge artikel 5 at udstede et betalingspåbud. En sådan afvisning kan ikke påklages.

En afvisning af at udstede et betalingspåbud udelukker ikke anvendelsen af en anden procedure, f.eks. indledning af et almindeligt civilt søgsmål, med henblik på inddrivelse af kravet, jf. artikel 5, *stk. 3*.

Artikel 6 om udstedelse af en europæisk betalingsmeddelelse, artikel 7 om svarskrift og artikel 8 om virkningerne af et svarskrift er udgået i det reviderede udkast til forordningsforslaget.

Det følger af artikel 9, stk. 1, at hvis anmodningen opfylder kravene i artikel 4, udsteder retten hurtigst muligt, normalt inden tredivede dage efter anmodningens indgivelse, et europæisk betalingspåkrav ved brug af en standardformular. Ved beregningen af de tredivede dage skal der ses bort fra den tid, det tager fordringshaveren at supplere eller berigtige anmodningen, og fra den tid, det tager fordringshaveren at tage stilling til et delvist påkrav som foreslået af retten i medfør af artikel 4-2.

I betalingsmeddelelsen skal sagsøgte oplyses om, at denne har mulighed for enten at betale sagsøgeren det krævede beløb, inklusive de krævede renter og/eller omkostninger, eller afgive svarskrift vedrørende kravet eller dele heraf.

*Sagsøgte informeres endvidere om, hvorvidt retten har undersøgt, om kravet forekommer begrundet ud fra de bevisligheder, som fordringshaveren har fremlagt, og om at påkravet bliver eksigibelt, medmindre der er indgivet indsigelse til retten i overensstemmelse med artikel 11, jf. artikel 9, *stk. 2 a*.*

*I medfør af artikel 9, *stk. 3*, forkynder retten det europæiske betalingspåkrav for skyldneren i overensstemmelse med national lov, som skal opfylde de mindstestandarder, der er fastsat i artikel 9-1 til 9-3.*

Artikel 10 om det europæiske betalingspåbuds eksigibilitet er i det reviderede udkast til forordningsforslaget overført til artikel 12-0.

Efter artikel 11 kan skyldneren fremsætte indsigelse mod det europæiske betalingspåkrav over for den behandlende ret. Indsigelse kan fremsættes ved anvendelse af den standardformular, der fremsendes sammen med det europæiske betalingspåkrav. Fristen for

svarskriftet er tredive dage regnet fra dagen efter den dato, hvor det europæiske betalingspåkrav blev forkyndt for skyldneren, jf. artikel 9-2, stk. 1, og artikel 11, stk. 1a.

Skyldner skal angive i indsigelsen, at han bestrider kravet, men skyldneren er ikke forpligtet til at angive grundene hertil. Skyldner kan angive, at kravet bestrides helt eller delvis, og i sidstnævnte tilfælde, hvilke dele af kravet han bestrider, jf. artikel 11, stk. 2.

Det bestemmes i artikel 12, at hvis der rettidigt er fremsat indsigelser mod et betalingspåbud fortsætter sagen ved de kompetente retter i udstedelsesstaten efter de almindelige civile retsplejeregler, medmindre sagsøger i anmodningen udtrykkeligt har anført, at denne i så fald ønsker sagen hævet. Overgangen til almindelig domstolsbehandling er underlagt lovgivningen i den medlemsstat, hvor betalingsmeddelelsen er udstedt.

Såfremt der ikke rettidigt er fremsat indsigelser mod et betalingspåkrav skal retten straks erklærer det europæiske betalingspåkrav for eksigibelt, jf. artikel 12-0.

Efter artikel 12-0-1 i det reviderede forordningsforslag skal et europæisk betalingspåkrav, der er eksigibelt i anerkendelsesstaten, anerkendes og fuldbyrdes i de øvrige medlemsstater, uden at der kræves en afgørelse om eksigibilitet, og uden at der kan gøres indsigelse mod anerkendelsen (afskaffelse af eksekvaturproceduren).

Sagsøgte kan i visse tilfælde efter udløbet af fristen i artikel 11, stk. 1 a, anmode om fornyet prøvelse af betalingspåbuddet.

En fornyet prøvelse forudsætter enten at betalingspåbuddet blev forkyndt ved brug af en metode, der ikke giver bevis for, at sagsøgte personligt har modtaget det, og at dokumentet ikke er nået frem til sagsøgte i så god tid eller på en sådan måde, at sagsøgte kunne forberede sit forsvar, uden at denne selv var skyld heri, eller at sagsøgte uden egen skyld var forhindret i at gøre indsigelse mod kravet på grund af force majeure eller andre usædvanlige omstændigheder. I begge tilfælde skal debitor handle hurtigst muligt, jf. artikel 12-1.

Med forbehold for bestemmelserne i forordningen afgøres fuldbyrdelsesproceduren efter fuldbyrdelsesstatens lov, jf. artikel 12-2, stk. 1. Der kan ikke stilles krav om sikkerhed eller depositum af nogen art med den begrundelse, at fordringshaveren er udlænding eller ikke har bopæl eller opholdssted i fuldbyrdelsesstaten.

I det reviderede udkast til forordningsforslaget bestemmes det i artikel 12-3, at der gives afslag på fuldbyrdelse, hvis det europæiske betalingspåkrav er uforeneligt med en retsafgørelse, der tidligere er truffet i en medlemsstat eller i et tredjeland, forudsat

- a) at den tidligere retsafgørelse havde samme genstand, hvilede på samme grundlag og var mellem samme parter,*
- b) at den tidligere retsafgørelse opfylder de nødvendige betingelser for anerkendelse i fuldbyrdsstaten, og*
- c) at uforeneligheden ikke kunne være blevet gjort gældende som indsigelse under retssagen i udstedelsesstaten.*

Det følger af artikel 13, at det hverken for fordringshaveren eller skyldneren er obligatorisk at lade sig repræsentere ved advokat eller en anden jurist i relation til betalingspåbudsproceduren.

Retsafgifterne til en europæisk betalingspåbudsprocedure samt en eventuel efterfølgende civil retssag som følge af sagsøgtes bestridelse af kravet ved afgivelse af et svarskrift eller en indsigelse mod betalingspåbuddet må ifølge artikel 14 ikke overstige retsafgiften ved en almindelig civil retssag uden forudgående betalingspåbudsprocedure.

I øvrigt reguleres alle processuelle spørgsmål, der ikke specifikt er behandlet i forordningen, af lovgivningen i den medlemsstat, hvor betalingspåbudsproceduren gennemføres, jf. artikel 15.

I det reviderede udkast til forordningsforslaget bestemmes det i artikel 15-1, at forordningen ikke berører anvendelsen af Rådets forordning (EF) nr. 1348/2000 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager (forkyndelsesforordningen).

Efter artikel 16 skal medlemsstaterne samarbejde for at sikre, at offentligheden og relevante fagkredse informeres om eventuelle særlige krav med hensyn til beviser i forbindelse med indgivelse af en anmodning om et europæiske betalingspåkrav i de medlemsstater, der er anført i bilag Y.

Efter artikel 16-1 skal medlemsstaterne inden en ikke nærmere anført dato meddele Kommissionen en række oplysninger, herunder hvilke retter, der har kompetence til at udstede et europæisk betalingspåbud, de kommunikationsmidler, som accepteres i forbindelse med det europæiske betalingspåkrav, og hvilket andet eller hvilke andre af fællesskabsinstitutionernes sprog end dens eget eller dens egne den kan acceptere, at det europæiske betalingspåkrav udstedes på, jf. art. 12-2, stk. 2, litra b.

Artikel 17 og 18 indeholder gennemførelsesbestemmelser vedrørende ajourføring eller ændring af standardformularerne.

Efter artikel 18 a forelægger Kommissionen hvert femte år på grundlag af oplysninger, som fremsendes af medlemsstaterne, Europa-Parlamentet, Rådet og Det Europæiske

Økonomiske og Sociale Udvalg en rapport om anvendelsen af forordningen, evt. ledsaget af forslag til tilpasning.

I henhold til artikel 19 træder forordningen i kraft på en ikke nærmere angivet dato.

3. Gældende dansk ret

Indtil 1. januar 2005 indeholdt retsplejeloven ikke særlige regler om behandling af sager vedrørende ubestridte (penge)krav.

Ved lov nr. 450 af 9. juni 2004 om ændring af retsplejeloven og lov om retsafgifter (forenklet inkassoproses) blev der pr. 1. januar 2005 indført en valgfri, forenklet inkassoproses, der kan anvendes ved inddrivelse af forfaldne pengekrav på højst 50.000 kr. (eksklusive renter og omkostninger), når fordringshaveren forventer, at skyldneren ikke har indsigelser mod kravet eller vil gøre modkrav gældende.

Efter loven indledes inddrivelsen ved indlevering af et betalingspåkrav til fogedretten, der indledningsvis foretager samme prøvelse som ved afsigelse af udeblivelsesdomme. Opfylder påkravet de fastsatte betingelser, forkyndes påkravet for skyldneren, der har en frist til at gøre indsigelse mod påkravet.

Fordringshaveren skal i anmodningen bl.a. anføre en kort fremstilling af de faktiske og retlige omstændigheder, som kravet støttes på, men skal ikke fremlægge eller angive beviser for det krav, der ønskes inddrevet. Hvis fordringshaverens krav er uklart eller ikke findes begrundet i sagsfremstillingen eller sagsfremstillingen må antages i væsentlige henseender at være urigtig, afviser retten sagen.

Hvis påkravet opfylder de fastsatte betingelser og skyldneren ikke rettidigt fremsætter indsigelse, giver fogedretten betalingspåkravet påtegning herom. Når betalingspåkravet har fået en sådan påtegning, kan det tjene som grundlag for tvangsfuldbyrdelse og har i øvrigt samme bindende virkning som en dom. Skyldneren har dog mulighed for at få sagen genoptaget efter samme regler, som gælder ved genoptagelse af udeblivelsesdomme i civile sager.

Der er efter loven mulighed for at få gennemført den samlede inddrivelse på baggrund af blot én anmodning, betalingspåkravet, således at fordringshaver kan vælge, at sagen automatisk fortsætter med indkaldelse til møde i fogedretten med henblik på foretagelse af udlæg, såfremt skyldneren ikke har indsigelser mod kravet.

Fordringshaveren kan desuden vælge, at retssagsbehandling indledes på grundlag af betalingspåkravet uden indlevering af stævning, hvis skyldneren fremsætter indsigelser.

Retsafgiften for rettens behandling af selve betalingspåkravet er lavere end retsafgiften for en civil retssag. Retsafgiften for rettens behandling af betalingspåkravet og en efterfølgende civil retssag, hvis sagen overgår til almindelig rettergang, fordi skyldneren gør indsigelse, er den samme som retsafgiften for behandlingen af civil retssag uden forudgående betalingspåkravsprocedure.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Som anført under punkt 1 er forslaget omfattet af det danske forbehold vedrørende retlige og indre anliggender.

Danmark deltager således ikke i en kommende vedtagelse af forordningen, der ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark.

5. Høring

Forslaget har været sendt i høring hos:

Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, Københavns Byret og retterne i Århus, Odense, Ålborg og Roskilde, Domstolsstyrelsen, Procesbevillingsnævnet, Dommerforeningen, Dommerfuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, HK Landsklubben Danmarks Domstole, Advokatrådet, Foreningen Danske Inkassoadvokater, Dansk Retspolitisk Forening, Institut for Menneskerettigheder, Amtsrådsforeningen, Kommunernes Landsforening, Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet, Finansrådet, Realkreditrådet, Forsikring & Pension, HTS Interesseorganisationen, Dansk Industri, Dansk Handel & Service, Håndværksrådet, Byggeriets Firkant, Dansk InkassoBrancheforening, Danske Entreprenører, Liberale Erhvervs Råd, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Dansk Ejendomsmæglerforening, De Danske Patentagenters Forening, Danmarks Rederiforening, Danske Speditører, Grundejernes Landsorganisation, Dansk Arbejdsgiverforening, Landsorganisationen i Danmark, Specialarbejderforbundet i Danmark, Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund, Det Danske Voldgiftsinstitut, Voldgiftsnævnet for Bygge- og Anlægsvirksomhed, Landbrugsrådet, Foreningen af Registrerede Revisorer, IT-Brancheforeningen, Danske Finansieringsselskabers Forening, Boligselskabernes Landsforening samt Lejernes Landsorganisation.

Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, Københavns Byret og retterne i Århus, Odense, Ålborg og Roskilde, Domstolsstyrelsen, Procesbevillingsnævnet, Politiforbundet i Danmark, Institut for Menneskerettigheder, Amtsrådsforeningen, Frederiksberg Kommune, Finansrådet, Realkreditrådet, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Danmarks Rederiforening, Det Danske Voldgiftsinstitut, Voldgiftsnævnet for Bygge- og Anlægsvirksomhed og Foreningen af Registrerede Revisorer har ikke bemærkninger til forslaget.

Den Danske Dommerforening finder det svært at se behovet for europæisk regulering af sager uden grænseoverskridende islæt.

Dommerfuldmægtigforeningen støtter tilvejebringelsen af en summarisk proces, der kan lette bl.a. virksomheders mulighed for at iværksætte inddrivelse af udestående fordringer i udlandet. Foreningen finder forslaget til forordning gennearbejdet og velafbalanceret, men peger på, at det kan forekomme formalistisk, at såvel det indledende processkrift som det betalingspåkrav, som udstedes af retten, skal forkyndes. Foreningen finder endelig, at idéen med at etablere et katalog over kompetente domstole er god, og opfordrer til, at man skaber en søgemulighed svarende til den, der findes på www.domstol.dk.

HK Landsklubben Danmarks Domstole bemærker, at behandlingen af ikke-tvistige pengekrav bør finde sted ved domstolene, idet domstolene er de bedst egnede til at behandle sådanne sager. HK Landsklubben gør desuden opmærksom på, at der er flere uafklarede spørgsmål i relation til forslaget, blandt andet om danske erhvervsdrivende vil kunne benytte sig af regler, der ikke vil gælde for og i Danmark, og om et betalingspåbud fra et andet EU-land vil kunne inddrives ved fogedretten i Danmark, når reglerne på grund af det retlige forbehold ikke gælder i Danmark.

Advokatrådet bemærker, at det ikke fremgår af forslaget, om betalingspåbudsproceduren kan anvendes af danske kreditorer, som har forfaldne krav mod en skyldner med værneting i et af de øvrige EU-lande, eller om en kreditor fra et tredjeland vil kunne anvende betalingspåbudsproceduren mod en skyldner med værneting i et af de øvrige EU-lande. Efter Advokatrådets opfattelse kan der med fordel hentes inspiration i de danske regler ved udformningen af forordningens regler, da den foreslåede procedure indeholder flere sagsskridt end den, der er gennemført i Danmark ved reglerne om en forenklet inkassoproces for sager indtil 50.000 kr.

Advokatrådet anbefaler, at det fremgår af forordningen, at de vedhæftede standardformularer skal udfyldes på det sprog, der anvendes i det land, hvor skyldner har værneting. Med hensyn til forslagets artikel 5, hvorefter domstolen skal påse, at forordningens betingelser er opfyldt og i modsat fald afvise anmodningen uden mulighed for appel, foreslår Advokatrådet, at det overvejes at skabe hjemmel til at udsætte sagen med en frist til at berigtige formelle fejl. Advokatrådet foreslår endvidere, at en eventuel afvisning begrundes, således at det bliver muligt for kreditor at rette eventuelle formelle mangler.

Skyldneren skal efter forslaget reagere, hvis han eller hun vil bestride en fordring, og forslaget er ikke begrænset til fordringer under et vist beløb. Advokatrådet peger på, at en domstol dermed vil skulle give dom for selv meget store beløb, herunder eventuelt med krav om dækning af betydelige rente- og inkassoomkostninger, uden noget bestyrket grundlag for, at der foreligger en forfalden, retskraftig fordring. Efter Advokatrådets opfattelse bør det overvejes, at retten af egen drift påser overholdelse af materiel, ufravigelig lovgivning, i hvert fald i tilfælde hvor der er tale

om ufravigelige regler, der skal beskytte forbrugeren. Endelig bemærker Advokatrådet, at det ikke fremgår direkte af forordningsforslaget, om retten skal påse, at eventuelle krav i national lovgivning til den forudgående, udenretlige procedure, f.eks. krav om rykker- og inkassoskrivelser, opgørelse af fordringen mv., er iagttaget.

Foreningen Danske Inkassoadvokater tilslutter sig Advokatrådets høringsvar og finder det endvidere problematisk, at en rets afvisning af at udstede et betalingspåbud ikke kan appelleres.

Forbrugerrådet henviser til sit høringsvar af 23. februar 2004 over Retsplejerådets betænkning nr. 1436/2004 om Adgang til domstolene (Reform af den civile retspleje III), der bl.a. indeholder et forslag om en forenklet inkassoprocess. Forbrugerrådet anfører heri generelt, at anvendelsen af et statsligt tvangsfuldbyrdsessystem mod en borger kræver et sikkert grundlag, og at de grundlæggende regler om prøvelse af kravet ved udeblivelse, genoptagelse, fogedrettens prøvelse af indsigelser samt appel af fogedrettens afgørelser mv. derfor også bør gælde en forenklet inkassoprocess.

Forbrugerrådet opfordrer til, at det sikres, at forordningen får et retssikkerhedsniveau, som opfylder kravene i den danske lov om en forenklet inkassoprocess samt i Retsplejerådets betænkning om bl.a. en forenklet inkassoprocess for det tilfælde, at Danmark i fremtiden vil deltage i det retlige samarbejde.

Forsikring & Pension tilslutter sig overordnet intentionerne i forslaget om at skabe en forenklet inddrivelsesprocedure, herunder ideen om at skabe ensartede og forenklede regler for så vidt angår grænseoverskridende sager.

Forsikring & Pension finder, at der ikke er behov for at indarbejde forslaget regler i de danske regler om en forenklet inkassoprocess, herunder udvide ordningen til krav over 50.000 kr.

HTS Interesseorganisationen peger på, at det forekommer u hensigtsmæssigt, hvis en erhvervsdrivende skal forholde sig til to forskellige forenklede inddrivelsesprocedurer og anbefaler, at en eventuel europæisk ordning er i overensstemmelse med den danske inkassoprocess.

Dansk Industri opfatter det som positivt, at der på europæisk niveau indføres forenklede regler for inddrivelsen af både ubestridte og bestridte krav og opfordrer samtidig til, at Danmark søger at tilslutte sig en kommende forordning på dette område gennem en parallelaftale. Dansk Industri opfordrer til, at de gældende danske regler på de områder, der dækkes af forordningsforslaget, tilpasses de kommende regler i en forordning.

Håndværksrådet anbefaler, at der indføres en europæisk betalingspåbudsprocedure i lighed med den inkassoprocess, der er indført i

Danmark. I den forbindelse finder Håndværksrådet, at reglen om, at kun krav på under 50.000 kr. er omfattet af reglerne i retsplejeloven om forenklet inkassoprocess, bør tilpasses forslaget til en europæisk betalingspåbudsprocedure, som ikke indeholder en beløbsgrænse.

Håndværksrådet anfører derudover, at andre end advokater bør kunne indgive betalingspåkrav, og at den danske ordning også på dette punkt bør tilpasses forslaget til en europæisk betalingspåbudsprocedure. Endelig efterlyser Håndværksrådet en afklaring af, på hvilken måde sprogproblemer, der opstår i relation til anvendelsen af en europæisk betalingspåbudsprocedure, vil skulle løses.

Liberale Erhvervs Råd finder forslaget positivt.

Specialarbejderforbundet i Danmark (nu Fagligt Fælles Forbund) anfører, at forslaget, i det omfang det ikke begrænses til sager med et grænseoverskridende islæt, vil ”udhule” de bestemmelser, der er indført i Danmark om en forenklet inkassoprocess, idet en betalingspåkravsprocedure herefter vil kunne anvendes uafhængigt af fordringens størrelse. SID forudser, at de gældende regler i retsplejeloven om en forenklet inkassoprocess vil blive uden betydning, hvis de regler, der foreslås i forordningen, indføres i dansk ret. I sager, der ikke har et grænseoverskridende islæt, tilgodeses formålet om at skabe en ensartet europæisk procedure for hurtig opnåelse af en afgørelse, der kan fuldbyrdes, efter SIDs opfattelse allerede i national (dansk) ret.

SID anfører, at de retssikkerhedshensyn, som formentlig har været afgørende for vedtagelsen af reglerne om den danske inkassoprocess, vil bortfalde med indførelsen af forslaget. SID henviser endvidere til de bemærkninger, forbundet afgav i relation til den foreslåede inkassoprocess i Retsplejerådets betænkning nr. 1436/2004 om Adgang til domstolene (Reform af den civile retspleje III) og nævner derudover, at man tidligere har beklaget den udvikling, at processen ved domstolene i stadig større omfang sker på et skriftligt grundlag.

SID kan samlet set kun tiltræde forslaget til forordning, i det omfang reglerne udformes således, at betalingspåbudsproceduren alene kan anvendes på grænseoverskridende tvister.

6. Nærhedsprincippet

Forslaget til Rådets og Europa-Parlamentets forordning ses ikke at være i strid med nærhedsprincippet.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Danmark deltager som nævnt ikke i en kommende vedtagelse af Rådets og Europa-Parlamentets forordning, der således ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark, jf. Protokollen om Danmarks stilling (forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender).

Danmark er generelt positivt indstillet over for forslaget om at indføre en europæisk betalingspåbudsprocedure.

9. Europa-Parlamentet

Forslaget behandles efter EF-traktatens art. 251 (proceduren for fælles beslutningstagen). Europa-Parlamentet skal således afgive en udtalelse over forslaget. Udtalelsen forventes at foreligge ultimo oktober 2005.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 4. januar og den 29. marts 2005.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Et grundnotat er henholdsvis den 2. og den 5. juli 2004 sendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

De modtagne høringssvar og en høringsoversigt vedrørende forslaget er den 9. november 2004 sendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Et bidrag til samlenotat blev endvidere forelagt Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet den 14. april 2005.

Dagsordenspunkt 2: Rammeafgørelse om logning af data om teletrafik og Kommissionens direktivforslag på området (KOM (2005) 438 endelig)

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

Resumé

Frankrig, Irland, Storbritannien og Sverige har fremlagt et forslag til rammeafgørelse om opbevaring af data, der behandles og lagres i forbindelse med levering af offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester, og af data, der findes i offentlige kommunikationsnet, med henblik på at efterforske, afsløre og retsforfølge kriminalitet og strafbare handlinger. På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 12. oktober 2005 forventes formandskabet at lægge op til, at Rådet skal drøfte det foreliggende udkast til rammeafgørelse med henblik på at nå til overordnet politisk enighed herom. Det forventes i den forbindelse, at Rådet også skal drøfte hjemmelsgrundlaget for forslaget. Endelig forventes det, at Kommissionen på rådsmødet vil præsentere sit nyligt fremsatte direktivforslag på området. Udkastet til rammeafgørelse vurderes ikke at rejse spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet. Udkastet vurderes i dets nuværende udformning ikke at ville have lovgivningsmæssige konsekvenser, og det vurderes ikke i sig selv at ville have statsfinansielle konsekvenser. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget. Fra dansk side ser man generelt positivt på, at der på EU-plan indføres regler om logning af data om teletrafik med henblik på, at disse oplysninger kan anvendes af de retshåndhævende myndigheder i EU-medlemsstaterne til kriminalitetsbekæmpelse.

1. Baggrund

På sit møde i december måned 1998 godkendte Det Europæiske Råd en handlingsplan udarbejdet af Rådet og Kommissionen med henblik på gennemførelse af Amsterdam-traktatens bestemmelser om et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed. Et af formålene med planen var, at der gennem fælles handling inden for det politimæssige og strafferetlige samarbejde skal iværksættes en intensiveret indsats for bl.a. at forebygge og bekæmpe organiseret kriminalitet, navnlig terrorisme, menneskehandel, overgreb mod børn, ulovlig våbenhandel, korruption samt svig.

Af handlingsplanen fremgår det bl.a., at prioritet bør gives til en indsats inden for området for højteknologikriminalitet. En sådan indsats er også (efterfølgende) efterlyst i bl.a. konklusionerne fra Det Europæiske Råds møder i henholdsvis Tammerfors den 15.-16. oktober 1999 og i Santa Maria da Feira den 19.-20. juni 2000 samt i Europa-Parlamentets beslutning af 19. maj 2000.

Senest er nødvendigheden af at vedtage regler for tjenesteudbyderes lagring af kommunikationsdata fremhævet af Det Europæiske Råd i en erklæring af 25. marts 2004 om bekæmpelse af terrorisme. I erklæringen pålægges Rådet at vedtage sådanne regler inden juni 2005.

På denne baggrund har en række medlemsstater (Frankrig, Irland, Storbritannien og Sverige) fremlagt et forslag til rammeafgørelse om opbevaring af data, der behandles og lagres i forbindelse med levering af offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester, og af data, der findes i offentlige kommunikationsnet, med henblik på at forebygge, efterforske, afsløre og retsforfølge kriminalitet og strafbare handlinger, herunder terrorisme (fremover benævnt rammeafgørelse om logning af data om teletrafik).

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 2.-3. december 2004 konkluderede det nederlandske formandskab, at arbejdsgruppen om strafferetligt samarbejde skulle arbejde videre med det udgangspunkt, at pligten til at lagre data om teletrafik skal omfatte al trafikdata, der genereres og lagres af udbyderne.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 2.-3. juni 2005 var der bred enighed i Rådet om, at der i de videre forhandlinger om forslaget til rammeafgørelse om logning af data om teletrafik bør følges en trinvis fremgangsmåde, hvor man bl.a. vil overveje en overgangsordning for visse typer af kommunikationsdata for de medlemslande, som måtte ønske det. I øvrigt var der generelt set enighed om rammerne i forslagens artikel 2 og 4 (om hvilke data, som udbyderne skal logge, og i hvor lang tid dette skal ske), idet disse artikler dog måtte fastlægges nærmere under de videre forhandlinger under britisk formandskab.

Det britiske formandskab forventes at lægge op til, at Rådet (retlige og indre anliggender) på sit møde den 12. oktober 2005 skal drøfte udkastet til rammeafgørelse med henblik på at nå til overordnet politisk enighed herom. Drøftelserne forventes i den forbindelse navnlig at vedrøre spørgsmålet om, hvilke kommunikationsdata, der skal være omfattet af rammeafgørelsen, opbevaringstiden for kommunikationsdata og adgangen til disse. Det forventes endvidere, at Rådet skal drøfte spørgsmålet om udlevering af kommunikationsdata som led i retligt samarbejde og spørgsmålet om, hvem der skal bære de omkostninger, som er forbundet med indførelsen af en logningspligt. Det forventes herudover, at Rådet også vil skulle drøfte spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget for forslaget.

Det bemærkes, at Kommissionen – under henvisning til, at visse elementer i udkastet til rammeafgørelse efter Kommissionens opfattelse bør vedtages med hjemmel i Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab – for nyligt (den 21. september 2005) har vedtaget et direktivforslag om opbevaring af data behandlet af offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester (KOM (2005) 438 endelig), jf. nærmere nedenfor under punkt 2.2. Kommissionen forventes på rådsmødet den 12. oktober 2005 at præsentere sit forslag til direktiv.

2. Indhold

2.1. Forslaget til rammeafgørelse om logning af data om teletrafik er udarbejdet med hjemmel i artikel 31, stk. 1, litra c (om sikring af forenelighed mellem medlemsstaternes gældende regler med henblik på at forbedre det retlige samarbejde i kriminalsager), og artikel 34, stk. 2, litra b (om vedtagelse af rammeafgørelser), i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU).

Siden fremlæggelsen af det oprindelige forslag til rammeafgørelse har først det nederlandske og siden det luxembourgske og det britiske formandskab på baggrund af drøftelser i arbejdsgruppen om strafferetligt samarbejde og i artikel 36-udvalget fremlagt flere reviderede udkast til rammeafgørelse. Justitsministeriet har på den baggrund fundet det rigtigst – med henblik på at give et samlet og læsevenligt billede af status i forhandlingerne - at beskrive udkastet til rammeafgørelse på baggrund af de ændringer, der senest er foretaget i lyset af drøftelser på arbejdsgruppeniveau og i Artikel 36-udvalget.

Forslaget i dets nuværende udformning indeholder følgende bestemmelser:

Præamblen indeholder en betragtning (nr. 16), hvoraf det fremgår, at eftersom opbevaring af data, der ikke længere er påkrævet af kommercielle grunde, kan være en praktisk og finansiel byrde for telebranchen, bør medlemsstaterne sikre, at man i forbindelse med gennemførelsen af rammeafgørelsen foretager den nødvendige konsultation med telebranchen, navnlig i relation til praktiske hensyn samt de omkostninger, der er forbundet med opbevaring af sådanne data.

Forslaget har ifølge præamblen samt artikel 1 og 3 til formål at lette det retlige samarbejde i kriminalsager gennem en indbyrdes tilnærmelse (harmonisering) af medlemsstaternes lovgivning om opbevaring af data, der genereres eller behandles af leverandører af offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester eller et offentligt kommunikationsnet. Sigtet med forslaget er således at sikre, at de retshåndhavende myndigheder i medlemsstaterne – inden for rammerne af de almindelige principper om databeskyttelse – gives mulighed for at inddrage data om teletrafik i efterforskningen, afsløringen og strafforfølgningen af kriminalitet.

Omfattet af forslaget er data, der frembringes i forbindelse med en kommunikation (jf. nærmere herom nedenfor), mens rammeafgørelsen ikke finder anvendelse på oplysninger, der udgør selve indholdet af en kommunikation, herunder informationer, der søges gennem et elektronisk kommunikationsnet, jf. artikel 1, stk. 2.

Uden for rammeafgørelsens anvendelsesområde falder i medfør af artikel 1, stk. 3, desuden regler (i national ret) om overvågning, aflytning eller optagelse af telekommunikation, og rammeafgørelsen regulerer således ikke adgangen til data på transmissionstidspunktet. Rammeafgørelsen omfatter heller ikke aktiviteter, der vedrører den offentlige sikkerhed, forsvaret eller statens sikkerhed, ligesom rammeafgørelsens bestemmelser ikke griber ind i nationale regler om logning af trafikdata med henblik på forebyggelse af kriminalitet.

Endelig er udveksling af oplysninger inden for rammerne af politi- og toldsamarbejdet ikke omfattet af rammeafgørelsen.

De typer af data, som rammeafgørelsen omfatter, er trafikdata og lokaliseringsdata (som omhandlet i artikel 2 i direktiv 2002/58/EF) samt de oplysninger om abonnenter og brugere, der er knyttet til sådanne data, se herved artikel 2, stk. 1.

Ved "trafikdata" forstås data, som behandles med henblik på overføring af kommunikation i et elektronisk kommunikationsnet, og ved "lokaliseringsdata" forstås data, som behandles i et elektronisk kommunikationsnet og angiver en geografisk placering af terminaludstyret. "Brugeroplysninger" defineres som oplysninger om fysiske og juridiske personer, som anvender en offentligt tilgængelig elektronisk kommunikationstjeneste i privat eller forretningsmæssigt øjemed uden nødvendigvis at abonnere på den pågældende tjeneste, og "abonnentsoplysninger" defineres som oplysninger om fysiske og juridiske personer, som abonnerer på en offentligt tilgængelig elektronisk kommunikationstjeneste i privat eller forretningsmæssigt øjemed uden nødvendigvis at anvende den pågældende tjeneste.

Ved "Internet kommunikationstjeneste" forstås Internet e-mail og Internet telefoni (IP-telefoni), jf. artikel 2, stk. 2.

Ved "tefontjeneste" forstås opkald (herunder taleopkald, opkald i forbindelse med talebesked, konferenceopkald og dataopkald), ligesom tillægstjenester i form af viderestilling af opkald er omfattet af definitionen, jf. artikel 2, stk. 3. Beskedtjenester og multimedietjenester (inklusiv SMS-tjenester, EMS-tjenester og MMS-tjenester) er ligeledes omfattet af bestemmelsen.

"Brugeridentifikation" tjener til at identificere en person i forbindelse med at vedkommende abonnerer på eller registrerer sig som bruger af Internetadgangstjenester eller Internetkommunikationstjenester, jf. artikel 2, stk. 4.

"Celle-identifikation" defineres som identiteten på den celle, fra hvilken et mobiltelefonopkald hidrører eller afsluttes, jf. artikel 2, stk. 5.

"Ikke-succesfuldt opkaldsforsøg" defineres som en kommunikation, hvor der via et telefonopkald er opnået forbindelse, men hvor opkaldet ikke besvares eller hvor der er opstået et netværksproblem, jf. artikel 2, stk. 6.

Af artikel 3, stk. 1, følger det, at medlemsstaterne – med henblik på at opfylde formålet i artikel 1 – skal træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at opbevaring af data, der genereres eller behandles af leverandører af offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester eller et offentligt kommunikationsnet, som minimum omfatter de datatyper, der er beskrevet i artikel 3, stk. 2-7.

Artikel 3, stk. 2, omfatter data, der er nødvendige for at spore og identificere en kommunikations oprindelse:

Vedrørende fastnet-telefoni og mobil-telefoni

- *det opkaldende telefonnummer*
- *navn og adresse på abonnenten eller den registrerede bruger*

Vedrørende Internetadgang og Internet kommunikationstjeneste

- *den tildelte brugeridentifikation*
- *brugeridentifikation og telefonnummer tildelt enhver kommunikation, der går ind på det offentlige telefonnetværk,*
- *navn og adresse på den abonnent eller registrerede bruger, der var tildelt en IP-adresse, en brugeridentifikation eller et telefonnummer på tidspunktet for kommunikationen.*

Af artikel 3, stk. 3, litra b, følger det, at rammeafgårelsen omfatter data, der er nødvendige for at fastslå en kommunikations bestemmelsessted:

Vedrørende fastnet-telefoni og mobil-telefoni

- *det kaldte nummer/ numre (herunder de numre, hvortil et opkald er viderestillet),*
- *navn og adresse på abonnenterne eller de registrerede brugere.*

Vedrørende Internet kommunikationstjeneste

- *brugeridentifikation eller telefonnummer på den påtænkte modtager af et Internet-telefonopkald,*
- *navn og adresse på abonnenten eller den registrerede bruger og brugeridentifikation på den påtænkte modtager af kommunikationen.*

Af artikel 3, stk. 4, følger det, at rammeafgårelsen omfatter data, der er nødvendige for at identificere dato og tidspunkt for en kommunikation samt kommunikationens varighed:

Vedrørende fastnet-telefoni og mobil-telefoni

- *dato og tidspunkt for kommunikationens begyndelses- og afslutningstidspunkt.*

Vedrørende Internetadgang

- *dato og tidspunkt for ind- og udlogging af Internetadgangstjenesten baseret på en bestemt tidszone, sammen med IP-adressen (hvad enten den er statisk eller dynamisk), tildelt af udbyderen af Internetadgangstjenesten, og brugeridentifikationen eller abonnenten eller den registrerede bruger.*

Vedrørende Internet kommunikationstjenester

- *dato og tidspunkt for ind- og udlogging af Internet kommunikationstjenesten baseret på en bestemt tidszone.*

Af forslagets artikel 3, stk. 5, følger det, at rammeafgørelsen omfatter data, der er nødvendige for at identificere den berørte kommunikationstype:

Vedrørende fastnet-telefoni og mobil-telefoni

- den anvendte telefontjeneste.

Vedrørende Internet kommunikationstjenester

- den anvendte Internet kommunikationstjeneste.

Af forslagets artikel 3, stk. 6, følger det, at rammeafgørelsen omfatter data, der er nødvendige for at identificere brugeres kommunikationsudstyr eller det der fremtræder som værende deres udstyr:

Vedrørende fastnet-telefoni

- det opkaldende og de opkaldte telefonnumre.

Vedrørende mobil-telefoni

- det opkaldende og de opkaldte telefonnumre,
- det opkaldende nummers IMSI-nummer,
- det opkaldende nummers IMEI-nummer,
- det opkaldte nummers IMSI-nummer,
- det opkaldte nummers IMEI-nummer.

Vedrørende Internetadgang og Internet kommunikationstjeneste

- det opkaldende nummer med henblik på dial-up adgang,
- den asymmetriske digitale abonnentlinje (ADSL) eller andet endepunkt for kommunikationens ophavsmand,
- medieadgangskontroladressen (MAC-adressen) eller andet maskinelt udstyr til identifikation af kommunikationens ophavsmand.

Af forslagets artikel 3, stk. 7, følger det, at rammeafgørelsen omfatter data, der er nødvendige for at foretage en lokalisering af mobilt udstyr:

- lokaliseringskoden (celleidentifikationen) ved kommunikationens begyndelse,
- lokaliseringskoden (celleidentifikationen) ved kommunikationens afslutning,
- data, der med henvisning til celleidentifikation, identificerer den geografiske lokalisering af celler i den periode, hvor kommunikationsdata opbevares.

Medlemsstaterne skal, jf. forslagets artikel 3, stk. 8, træffe passende foranstaltninger, der er nødvendige og proportionale med henblik på den tekniske implementering af artikel 3, stk. 1.

For så vidt angår den tidsmæssige udstrækning af dataopbevaringen, fastsætter rammeafgørelsen, at opbevaring skal ske i 12 måneder efter frembringelsen af de

pågældende data. Med hensyn til abonnementsoplysninger løber opbevaringsperioden fra abonnementets ophør, jf. artikel 4, stk. 1.

Medlemsstaterne kan, som en undtagelse til artikel 4, stk. 1, efter nationale kriterier fastsætte en opbevaringstid på de i artikel 3 nævnte data på op til 48 måneder, hvis en sådan opbevaring er nødvendig, passende og forholdsmæssig i et demokratisk samfund, jf. artikel 4, stk. 2.

Medlemsstaterne kan endvidere, som en undtagelse til artikel 4, stk. 1, beslutte at opbevare de i artikel 3 nævnte data i kortere perioder på mindst 6 måneder i forbindelse med de kommunikationsmetoder, der er nævnt i artikel 1, stk. 2, såfremt medlemsstaten ikke finder de i artikel 4, stk. 1, fastsatte opbevaringstider acceptable efter nationale procedurer eller høringer.

Det fremgår desuden af forslagets artikel 4, stk. 4, at de medlemsstater, som beslutter at gøre brug af undtagelsesbestemmelserne i artikel 4, stk. 2 og 3, skal underrette Rådet og Kommissionen og i denne forbindelse oplyse om de alternative opbevaringstider, der fastsættes for de berørte data. En sådan fravigelse skal endvidere som minimum tages op til revision hvert 5. år.

Forslaget indeholder herudover en række databeskyttelsesmæssige krav til opbevaringen af data, jf. artikel 5 og 6.

Efter rammeafgørelses artikel 5 stilles der krav om, at data, der opbevares på grundlag af rammeafgørelsen, som et minimum er underlagt de i det følgende nævnte principper for (fysiske) datasikkerhed.

- *De opbevarede data skal være af samme kvalitet og være genstand for samme sikkerhed og beskyttelse som dem, der findes på nettet*
- *Dataene skal være omfattet af de fornødne tekniske og organisatoriske foranstaltninger, så de er beskyttet mod hændelig eller ulovlig tilintetgørelse eller mod hændeligt tab, mod forringelse, ubeføjet eller ulovlig udbredelse eller adgang samt mod enhver anden form for ulovlig behandling.*
- *Dataene skal være genstand for de fornødne tekniske og organisatoriske foranstaltninger med henblik på at sikre, at videregivelse af og adgang til dataene kun kan foretages af autoriserede personer, hvis adfærd er genstand for opsyn fra en kompetent, judiciel eller administrativ myndighed.*
- *Samtlige data skal tilintetgøres ved udløbet af opbevaringstiden, bortset fra data, der har været givet adgang til, og som i denne forbindelse er blevet gemt.*

Herudover stilles der efter rammeafgørelsens artikel 6 (også) krav om, at medlemsstaterne sikrer, at data, der opbevares i medfør af rammeafgørelsen, som et minimum er underlagt en række nærmere angivne databeskyttelsesprincipper, og at der er adgang til retsmidler i overensstemmelse med reglerne i det almindelige persondatadirektiv (direktiv 95/46/EF – kapitel 3).

De databeskyttelsesprincipper – der som i minimum skal gælde – er følgende:

- Der skal være adgang til data for kompetente myndigheder fra sag til sag til udtrykkeligt angivne legitime formål i overensstemmelse med national lovgivning, og data må ikke behandles videre på en måde, som er uforenelig med disse formål.
- Hver medlemsstat fastsætter regler i sin nationale lovgivning om den fremgangsmåde, der skal følges for at få adgang til opbevarede data og for at gemme data, der har været givet adgang til.
- Dataene skal være dækkende og relevante og må ikke være mere omfattende end krævet til opfyldelse af de formål, der begrundes adgangen til dem. Dataene skal behandles rimeligt og lovligt.
- Data, som kompetente myndigheder får adgang til, skal opbevares på en måde, der ikke giver mulighed for at identificere de personer, dataene vedrører, længere end det er nødvendigt af hensyn til de formål, som lå til grund for indsamlingen af dataene, eller som ligger til grund for en videre behandling.
- Fortrolighed og integritet skal sikres.
- Data, som der gives adgang til, skal være korrekte, og der skal tages ethvert rimeligt skridt til at sikre, at personoplysninger, der er urigtige i forhold til det formål, som lå til grund for indsamlingen af dataene, eller som ligger til grund for en videre behandling, slettes eller berigtiges.

Anmodninger fra en medlemsstat til en anden medlemsstat om adgang til de typer data, som er opbevaret i medfør af forslaget artikel 3 og 4, skal ifølge artikel 7 fremsættes og besvares i overensstemmelse med de gældende instrumenter vedrørende retligt samarbejde i kriminalsager. [Den anmodede medlemsstat kan stille de samme betingelser for at give sit samtykke til en sådan anmodning om dataadgang, som den ville stille i en tilsvarende national sag.]

Det bemærkes, at formandskabet foreslår, at man - med henblik på at løse spørgsmålet om opbevarede data om teletrafik (der har tilknytning til forslaget til rammeafgørelse om en europæisk bevissikringskendelse) – sletter artikel 7, 2. pkt., i forslaget til rammeafgørelse om logning af data om teletrafik. Formandskabet foreslår samtidig, at der i artikel 3 i forslaget til rammeafgørelse om en europæisk bevissikringskendelse indføjes en bestemmelse,

hvorefter en europæisk bevissikringskendelse ikke kan udstedes med henblik på fremskaffelse af kommunikationsdata, der opbevares af leverandører af en offentlig tilgængelig elektronisk kommunikationstjeneste eller et offentligt kommunikationsnet. Samtidig afgiver Rådet (retlige og indre anliggender) en erklæring om, at Rådet vil genoptage drøftelserne om mekanismen for anmodninger om og videregivelse af opbevarede kommunikationsdata i forbindelse med anden fase af den europæiske bevissikringskendelse, som der i henhold til handlingsplanen om gennemførelse af Haag-programmet om styrkelse af frihed, sikkerhed og retfærdighed i Den Europæiske Union skal fremsættes forslag om i 2007.

Forslaget indeholder endelig bestemmelser om gennemførelse og ikrafttræden af rammeafgørelsen, jf. artikel 8 og 9.

2.2. Som anført ovenfor under pkt. 1, har Kommissionen den 21. september 2005 vedtaget et forslag til direktiv om opbevaring af data behandlet af offentlige tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester. Forslaget forventes præsenteret af Kommissionen på rådsmødet den 12. oktober 2005.

Direktivforslaget er fremsat under henvisning til Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særligt artikel 95. Der er således tale om et såkaldt "indre marked-direktiv".

Således som direktivforslaget er affattet, må det anses for at lægge op til totalharmonisering på området for logning af data om teletrafik med henblik på forebyggelse, efterforskning, opklaring og retsforfølgning af alvorlig kriminalitet. Direktivforslaget indeholder bestemmelser om følgende:

- Formål og anvendelsesområde for direktivforslaget, jf. artikel 1, hvoraf det følger, at formålet er at harmonisere medlemsstaternes bestemmelser om udbydernes pligt til at opbevare visse data om teletrafik med henblik på, at oplysningerne kan anvendes i forbindelse med forebyggelse, efterforskning, opklaring og retsforfølgning af alvorlig kriminalitet.
- Definitioner af begreberne "data" og bruger", jf. artikel 2, idet man i øvrigt henviser til de eksisterende definitioner i direktiverne 95/46/EF, 2002/21/EF og 2002/58/EF.
- Opbevaringspligt for udbyderne med hensyn til data, som genereres eller behandles som led i disses levering af telekommunikationsydelser, jf. artikel 3, der endvidere fastsætter, at opbevarede data alene må stilles til rådighed for kompetente myndigheder, i specifikke tilfælde og i overensstemmelse med national ret, med henblik på forebyggelse, efterforskning, opklaring og retsforfølgning af alvorlig kriminalitet.

- *Opbevaringspligt for udbydere med hensyn til en række opregnede typer af teletrafikdata, som er nærmere angivet i et bilag til direktivforslaget, jf. artikel 4, samt indførelse af en såkaldt komitologi-procedure med hensyn til eventuelle ændringer i opregningen (i bilaget) af, hvilken type af oplysninger som skal opbevares af udbydere, jf. artikel 5 og 6.*
- *Opbevaringspligt i 1 år, bortset fra data som vedrører elektronisk kommunikation helt eller delvist ved hjælp af Internet Protokol, idet fristen her foreslås til 6 måneder, jf. artikel 7.*
- *Forpligtelse for udbydere til at opbevare data under sådanne forhold, at de uden forsinkelse på begæring kan videregives til de kompetente myndigheder, jf. artikel 8.*
- *Forpligtelse for medlemsstaterne til at refundere de yderligere udgifter, som udbydere kan godtgøre at have til at opfylde de forpligtelser, som pålægges dem efter direktivet, jf. artikel 10.*

Herudover indeholder direktivforslaget bestemmelser om statistik (artikel 9), om ændringer i direktiv 2002/58/EF (artikel 11), om evaluering (artikel 12) samt om gennemførelse og ikrafttræden mv. (artikel 13-15).

3. Gældende dansk ret

3.1. Opbevaring og behandling af data om teletrafik

3.1.1. Den danske telelovgivning indeholder en række bestemmelser om hemmeligholdelse af telekommunikation, behandling af personoplysninger hos udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller –tjenester, bistand til aflytning efter retsplejeloven mv. Der henvises herved til lovbekendtgørelse nr. 784 af 28. juli 2005 om konkurrence og forbrugerforhold på telemarkedet som ændret ved lov nr. 225 af 31. marts 2004 (kapitel 4, §§ 13-15).

Af disse bestemmelser følger det bl.a., at udbydere af elektroniske kommunikationsnetværk eller kommunikationstjenester skal sikre, at de centraler, som udbydere etablerer, er indrettet således, at politiet kan få adgang til at foretage indgreb i meddelelshemmeligheden, jf. retsplejelovens kapitel 71.

Endvidere følger det af loven (§ 14), at ministeren for videnskab, teknologi og udvikling fastsætter regler for udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester om minimumskrav til behandling af personoplysninger i forbindelse med telekommunikation, herunder bl.a. krav om opbevaring og behandling af data i forbindelse med elektronisk kommunikation.

Sådanne nærmere administrative regler er fastsat ved bekendtgørelse nr. 638 af 20. juni 2005 om udbud af elektroniske kommunikationsnet og –tjenester (kapitel 4, §§

25-31). Af bekendtgørelsens § 28, stk. 1, følger bl.a., at udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet og -tjenester skal sikre, at trafikdata (dvs. data, som behandles med henblik på overføring af kommunikation i et elektronisk kommunikationsnet eller debitering heraf) vedrørende abonnenter eller brugere slettes eller anonymiseres, når de ikke længere er nødvendige for fremføringen af kommunikationen. Trafikdata kan være oplysninger om A- og B-nummer (dvs. det kaldende og kaldte telefonnummer) og tidspunktet for kommunikationen.

Fra udgangspunktet om sletning gøres der visse undtagelser, og det er således bl.a. tilladt for udbyderne at behandle og opbevare trafikdata med henblik på debitering af abonnenter og afregning for samtrafik, jf. nærmere bestemmelserne i bekendtgørelsens § 28, stk. 2-5, ligesom der heller ikke stilles krav om sletning eller anonymisering af trafikdata vedrørende abonnenter og brugere, hvis dette vil være i strid med retsplejelovens § 786, stk. 4, eller regler udstedt med hjemmel heri.

Hvad angår adgangen til at behandle lokaliseringsdata (dvs. data, som behandles i et elektronisk kommunikationsnet, og angiver den geografiske placering af det terminaludstyr, som brugeren af en offentlig elektronisk kommunikationstjeneste anvender), reguleres denne i bekendtgørelsens § 29, hvortil der henvises.

Reglerne i bekendtgørelsens §§ 28 og 29 har til formål at gennemføre direktivet om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation (direktiv 2002/58/EF), herunder bl.a. direktivets artikel 6, stk. 1, om trafikdata, i dansk ret.

Efter de nævnte regler i telelovgivningen, herunder bekendtgørelsens bestemmelser om behandling af trafikdata mv., påhviler der – som anført – ikke udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester nogen pligt til at opbevare data om teletrafik, og reglerne fastsætter således alene under hvilke betingelser sådanne oplysninger lovligt kan opbevares hos udbyderne, jf. i øvrigt nærmere herom nedenfor under pkt. 3.2.

3.1.2. Indgreb i meddelelshemmeligheden omfatter efter reglerne i retsplejelovens kapitel 71 bl.a. politiets indhentning af oplysninger om, hvilke telefoner eller andre tilsvarende kommunikationsapparater der sættes (eller har været sat) i forbindelse med en bestemt telefon eller andet kommunikationsapparat, selv om indehaveren af dette ikke har meddelt tilladelse hertil (teleoplysning), jf. § 780, stk. 1, nr. 3. Efter denne bestemmelse kan politiet således indhente teleoplysning vedrørende f.eks. bestemte telefonnumre, herunder oplysninger om opkald til eller fra en mistænkt.

Omfattet af reglerne om indgreb i meddelelshemmeligheden er endvidere indhentning af oplysninger om, hvilke telefoner eller andre tilsvarende kommunikationsapparater inden for et nærmere angivet område der sættes i forbindelse med andre telefoner eller kommunikationsapparater (udvidet teleoplysning), jf. retsplejelovens § 780, stk. 1, nr. 4.

Sådanne tvangsindgreb kan alene foretages, hvis de (materielle) betingelser, som fremgår af navnlig retsplejelovens §§ 781-783, er opfyldt i det konkrete tilfælde. Indhentning af teleoplysninger vil desuden skulle ske i overensstemmelse med

procedurereglerne i retsplejelovens §§ 783 ff., herunder navnlig bestemmelserne i § 786.

Af retsplejelovens § 786 følger bl.a., at udbydere af telenet og teletjenester skal bistå politiet ved gennemførelsen af indgreb i meddelelshemmeligheden, herunder ved at give teleoplysninger.

Med henblik på at sikre dette fastsættes det i retsplejelovens § 786, stk. 4, at det påhviler udbydere af telenet eller teletjenester at foretage registrering og opbevaring i 1 år af oplysninger om teletrafik til brug for efterforskning og retsforfølgning af strafbare forhold. Justitsministeren fastsætter i henhold til bestemmelsen efter forhandling med ministeren for videnskab, teknologi og udvikling nærmere regler om denne registrering og opbevaring.

Bestemmelsen i retsplejelovens § 786, stk. 4, vedrører alene udbydernes pligt til at registrere og opbevare oplysninger vedrørende trafikdata i forbindelse med telekommunikation, og den omfatter således ikke selve indholdet af kommunikationen.

Efter retsplejelovens § 786, stk. 5, kan justitsministeren efter forhandling med ministeren for videnskab, teknologi og udvikling fastsætte regler om telenet eller teletjenesteudbydernes praktiske bistand til politiet i forbindelse med indgreb i meddelelshemmeligheden, herunder indhentning af teleoplysninger.

Overtrædelse af retsplejelovens § 786, stk. 4, samt regler udstedt i henhold hertil og i henhold til stk. 5 kan straffes med bøde, jf. nærmere § 786, stk. 6 og 7.

Bestemmelserne i retsplejelovens § 786, stk. 4-7, blev indsat i retsplejeloven ved lov nr. 378 af 6. juni 2002 (antiterrorpakken) med det formål at sikre, at teleudbydere registrerer og opbevarer (logger) oplysninger om teletrafik, således at disse oplysninger i nødvendigt omfang vil være tilgængelige til brug for efterforskningen og retsforfølgningen af de alvorlige straffesager, hvor indgreb i meddelelshemmeligheden er relevant. Bestemmelserne er endnu ikke sat i kraft, idet dette først vil ske, når de nødvendige administrative forskrifter er udstedt, jf. nærmere nedenfor under pkt. 3.1.3.

Om baggrunden for reglerne kan der i øvrigt nærmere henvises til lovforslag nr. L 35 af 13. december 2001, side 50 ff. og side 72 f., hvor der er redegjort for omfanget af logningspligten vedrørende data om teletrafik, herunder bl.a. i forhold til opbevaring af oplysninger om A- og B-nummer, opkaldstidspunkter, varigheden af kommunikationen mv.

3.1.3. Af retsplejelovens § 786, stk. 4 (2. pkt.), følger som tidligere nævnt, at justitsministeren efter forhandling med ministeren for videnskab, teknologi og udvikling fastsætter nærmere regler om registrering og opbevaring af oplysninger om teletrafik.

Et udkast til sådanne administrative regler samt til en vejledning på området har været sendt i høring i slutningen af marts 2004. Justitsministeriet har bl.a. nedsat en arbejdsgruppe med deltagelse af repræsentanter fra Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, IT- og Telestyrelsen, IT- og Telebranchen samt boligforeningerne. Arbejdsgruppen er for tiden ved at gennemgå udkastet til administrative regler med henblik på at vurdere behovet for justeringer heraf. Justitsministeriet overvejer i forbindelse hermed tillige nøje, på hvilken måde de danske regler kan koordineres med kommende EU-regler om logning af data om teletrafik.

3.2. Databeskyttelsesmæssige krav til registrering og opbevaring af personoplysninger

3.2.1. Der er i telelovgivningen fastsat en række databeskyttelsesmæssige krav til udbydere af telenet og telenettjenesters registrering og opbevaring af personoplysninger.

Af loven om konkurrence og forbrugerforhold på telemarkedet § 13, stk. 3, følger det, at ejere af elektroniske kommunikationsnet og udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller kommunikationstjenester skal træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på at sikre, at oplysninger om andres brug af nettet eller tjenesten eller indholdet heraf ikke er tilgængelige for uvedkommende.

Det fremgår endvidere af lovens § 14, at ministeren for videnskab, teknologi og udvikling fastsætter regler for udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester om minimumskrav til behandling af personoplysninger i forbindelse med telekommunikation.

Sådanne administrative forskrifter vedrørende behandling af personoplysninger er som tidligere nævnt fastsat i bekendtgørelse nr. 638 af 20. juni 2005 om udbud af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (kapitel 4). Af disse bestemmelser følger bl.a., at oplysninger om teletrafik vedrørende abonnenter og brugere skal slettes eller anonymiseres, når de ikke længere er nødvendige for fremføringen af kommunikationen, medmindre der foreligger nærmere bestemte grunde for (fortsat) at opbevare dem, jf. bekendtgørelsens §§ 28 og 29, som er omtalt ovenfor under pkt. 3.1.1.

Det følger endvidere af bekendtgørelsens § 31, at udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet og -tjenester med henblik på sikring af netsikkerheden skal træffe passende tekniske og organisatoriske foranstaltninger for at beskytte de udbudte tjenester. Dette skal om nødvendigt ske i samarbejde med ejeren eller udbyderen af det anvendte offentlige kommunikationsnet. Udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet og -tjenester skal give abonnenterne oplysning om en

eventuel særlig risiko for brud på netsikkerhed, og de skal ligeledes oplyse om mulighederne for at forebygge sådanne brud og om omkostningerne forbundet hermed.

3.2.2. I det omfang telelovgivningen ikke indeholder regler om et givent databeskyttelsesmæssigt spørgsmål, finder de almindelige databeskyttelsesmæssige bestemmelser i persondataloven anvendelse, jf. herved lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger.

Persondataloven indeholder i kapitel 4 (§§ 5-14) reglerne for, hvornår der kan behandles, herunder registreres og opbevares, personoplysninger.

De grundlæggende krav, som altid skal være opfyldt i forbindelse med behandling af personoplysninger, fremgår af persondatalovens § 5. Af bestemmelsen følger det, at oplysninger skal behandles i overensstemmelse med god databehandlingssskik, at indsamling af oplysninger skal ske til udtrykkeligt angivne og saglige formål, og at senere behandling ikke må være uforenelig med disse formål, at oplysninger som behandles, skal være relevante og tilstrækkelige og ikke omfatte mere, end hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil oplysningerne indsamles, og de formål, hvortil oplysningerne senere behandles, at behandling af oplysninger skal tilrettelægges således, at der foretages fornøden ajourføring af oplysningerne, at der skal foretages den fornødne kontrol for at sikre, at der ikke behandles urigtige eller vildledende oplysninger, og at sådanne oplysninger snarest muligt skal slettes eller berigtiges samt at indsamlede oplysninger ikke må opbevares på en måde, der giver mulighed for at identificere den registrerede i et længere tidsrum end det, der er nødvendigt af hensyn til de formål, hvortil oplysningerne behandles.

Udover de krav, som følger af persondatalovens § 5, skal behandling af personoplysninger – i det omfang der ikke er fastsat regler herom i telelovgivningen – desuden ske i overensstemmelse med de materielle krav, som især følger af persondatalovens §§ 6-8.

Der stilles efter persondatalovens kapitel 11 (§§ 41 og 42) endvidere krav til den (fysiske) behandlingssikkerhed.

Endelig er der efter dansk ret adgang til retsmidler i overensstemmelse med kapitel 3 i persondatadirektivet (direktiv 95/46/EF).

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

4.1. Lovgivningsmæssige konsekvenser

4.1.1. De regler for udbydere af telenet og teletjenesters registrering og opbevaring af oplysninger om teletrafik, der som tidligere nævnt findes i retsplejelovens § 786, er på nuværende tidspunkt ikke sat i kraft, idet dette først vil ske, når de nødvendige administrative forskrifter er udstedt, jf. ovenfor under punkt 3.1.2.

Udkastet til rammeafgørelse vurderes i den nuværende udformning ikke at ville nødvendiggøre ændringer i retsplejelovens § 786.

Forslaget til rammeafgørelse vil have betydning i forhold til de påtænkte administrative forskrifter, som skal udstedes i henhold til retsplejelovens § 786, stk. 4, jf. ovenfor under punkt 3.1.3.

4.1.2. For så vidt angår de krav til databeskyttelse, som følger af rammeafgørelsens artikel 5 og 6, er det Justitsministeriets vurdering, at den nuværende danske lovgivning på området lever op til disse krav.

Således må rammeafgørelsens artikel 6 anses for opfyldt med bestemmelserne i persondatalovens § 5 og med reglerne om adgang til retsmidler som fastlagt i persondatadirektivets kapitel 3. Rammeafgørelsens artikel 5 må navnlig anses for opfyldt ved reglerne om (fysisk) datasikkerhed i telelovgivningen og persondataloven.

4.2. Statsfinansielle konsekvenser

Udkastet til rammeafgørelse vurderes ikke i sig selv at ville have statsfinansielle konsekvenser, jf. herved betragtning 16.

5. Høring

Forslaget er sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Aalborg, Præsidenten for Retten i Roskilde, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Rigspolitechefen, Rigsadvokaten, Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet, Politidirektøren i København, Foreningen af Politimestre i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Datatilsynet, Amnesty International og Institut for Menneskerettigheder.

Justitsministeriet har modtaget høringsvar fra Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns

Byret, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet, Politidirektøren i København, Foreningen af Politimestre i Danmark, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Datatilsynet og Institut for Menneskerettigheder.

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Politiforbundet i Danmark og Landsforeningen af beskikkede advokater har oplyst, at de ikke har bemærkninger til forslaget.

Rigsadvokaten har anført, at han finder det væsentligt at tilstræbe, at man i samtlige EU-medlemsstater i rimeligt omfang sikrer logning af data om teletrafik med henblik på efterforskning og retsforfølgning i straffesager, og således at disse data som udgangspunkt kan benyttes også under sager i andre stater end der, hvor data er lagret. Teletrafikdata vil således ofte være af afgørende betydning som bevismidler under domsforhandlinger, og vil ikke sjældent være af større bevismæssig værdi end f.eks. vidneforklaringer om kontakter mellem relevante personernes bevægelsesmønstre i øvrigt.

Rigsadvokaten har ikke i øvrigt bemærkninger til forslaget, men henviser dog til sin udtalelse af 13. maj 2004 om udkastet til bekendtgørelse og vejledning på området. Rigsadvokaten bemærker i den forbindelse, at han i forhold til forslaget til rammeafgørelse må tage samme forbehold som i forhold til udkastet til bekendtgørelse og vejledning, idet rigsadvokaturen ikke har den tekniske indsigt, som gør, at det med sikkerhed kan vurderes, om reglerne i forslaget til rammeafgørelse i alle tilfælde vil sikre, at der sker registrering og opbevaring af oplysninger, der er relevante for politiets efterforskning.

Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet har tilsluttet sig Rigsadvokatens bemærkninger.

Politidirektøren i København har anført, at det utvivlsomt vil lette efterforskningen af grænseoverskridende kriminalitet, hvis der udfærdiges en rammeafgørelse om opbevaring af data fra telekommunikation, således at medlemslandenes regler på området nærmere koordineres.

Politidirektøren i København foreslår, at anvendelsesområdet for forslaget udvides til også at omfatte abonnementsoplysninger om juridiske personer. Endelig peges der på, at det forekommer uklart, hvor meget der skal registreres efter forslaget til rammeafgørelse, men at dette umiddelbart forekommer mere vidtgående med hensyn til registrering af

brugeroplysninger end ministeriets tidligere udsendte udkast til bekendtgørelse om telenet- og teletjenesteudbyderes registrering og opbevaring af oplysninger om teletrafik.

Advokatrådet anfører bl.a., at en konsekvens af forslaget vil være, at leverandører/udbydere i betydeligt omfang vil komme til at registrere og opbevare store mængder af data. Ud over de økonomiske konsekvenser, der vil være forbundet med en sådan dataophobning, henviser Advokatrådet til persondatalovens § 5, stk. 3, hvis formål netop er at undgå unødige dataophobning. Vedrørende dataopbevaringstiden bemærker Advokatrådet, at der i retsplejelovens § 786, stk. 4, er indsat en revisionsbestemmelse med henblik på, at længden af opbevaringstiden kan tages op til fornyet overvejelse. Såfremt rammeafgørelsen vedtages, vil denne revisionsbestemmelse blive illusorisk. I forbindelse med forhandlingerne bør der gøres opmærksom herpå, ligesom der bør søges tilvejebragt erfaringsmateriale, der kan afklare, hvorvidt en opbevaringstid på op til 36 måneder er påkrævet.

Med henvisning til betragtning 5 i forslaget bemærker Advokatrådet, at det her anførte, hvorefter indholdsdata som udgangspunkt ikke er omfattet af rammeafgørelsen, forekommer at være i modstrid med forslagets artikel 1, stk. 2, hvoraf det fremgår, at indholdsdata kan undtages fra rammeafgørelsen i forbindelse med gennemførelse i national lovgivning.

Advokatrådet anfører endvidere, at det i relation til forslagets artikel 6 og 7 vedrørende databehandlingskik og sikkerhedsforanstaltninger mv. forekommer noget uklart, hvem de enkelte bestemmelser retter sig imod, ligesom det synes uklart, hvem der er dataansvarlig i forhold til opbevaring af data, der er blevet givet adgang til. Med hensyn til spørgsmålet om effektivt tilsyn er det efter Advokatrådets opfattelse vigtigt at få afklaret, hvad forslagets artikel 6 og 7 tilsigter at regulere, ligesom det er vigtigt at få dataansvaret fastlagt.

Advokatrådet understreger afslutningsvist, at forslaget har meget vidtrækkende konsekvenser i forhold til dansk lovgivning. Det er derfor vigtigt, at der inden en eventuel vedtagelse af forslaget gennemføres en analyse af de lovgivningsmæssige konsekvenser heraf.

Datatilsynet bemærker indledningsvis, at tilsynet er enig med Justitsministeriet i, at forslaget til rammeafgørelse ikke indeholder krav til databeskyttelse, som ligger ud over gældende dansk lovgivning. Det er imidlertid Datatilsynets vurdering, at forslaget til rammeafgørelse i lighed med tidligere lovgivningsinitiativer på området rejser spørgsmål af databeskyttelsesretlig karakter. Det drejer sig om spørgsmål vedrørende

formålsbestemthed og dataophobning samt overvejelser i forhold til den konkrete fastsættelse af opbevaringstid, adskillelsen af indholdsdata fra kommunikationsdata, datasikkerhed og tilsyn med oplysningerne.

I overensstemmelse med sine tidligere udtalelser fastholder Datatilsynet, at udbydere af telekommunikation mv. ikke i henhold til persondatalovens regler kan registrere og opbevare oplysninger alene med henblik på politiets retshåndhævelse, dvs. med den begrundelse, at politiet i efterforskningsmæssig sammenhæng kan få behov for dem. Det er tilsynets vurdering, at en sådan registrering og opbevaring med henblik på politiets retshåndhævelse må kræve en særskilt hjemmel. Ud fra hensynet til privatlivets fred og i lyset af databeskyttelsesretlige principper om saglighed og proportionalitet, jf. persondatalovens § 5, er det Datatilsynets opfattelse, at en særskilt hjemmel i europæisk regi til registrering og opbevaring af oplysninger i videre omfang end, hvad der følger af persondataloven, kun bør tilvejebringes, hvis vægtige samfundsmæssige hensyn taler herfor. Datatilsynet finder, at dette i den sidste ende må bero på en politisk vurdering af de modsatrettede hensyn.

Ud over at skulle tilgodese formål ud over deres egne vil en konsekvens af forslaget være, at udbydere i høj grad vil komme til at registrere og opbevare meget store mængder data. En sådan unødigt dataophobning bør efter Datatilsynets opfattelse søges undgået, jf. det grundlæggende databeskyttelsesprincip i persondatalovens § 5, stk. 3.

Datatilsynet anfører endvidere, at forslaget til rammeafgørelse indeholder en opbevaringstid på mellem 12 og 36 måneder. Der er mulighed for at fravige disse krav til opbevaringstiden, men vedtages rammeafgørelsen i sin nuværende form vil opbevaring i under 12 måneder ikke kunne ske for så vidt angår data, der stammer fra telefoni. Datatilsynet finder det væsentligt, at der er mulighed for at tage længden af opbevaringsperioden efter retsplejelovens § 786, stk. 4, op til fornyet overvejelse. Man har således endnu ingen erfaringer med, hvorvidt oplysningerne anvendes i praksis, og hvor længe det i realiteten er nødvendigt, at de omhandlede oplysninger opbevares. Den revisionsbestemmelse vedrørende § 786, stk. 4, som er indsat i retsplejeloven, må imidlertid antages at blive uden praktisk betydning, hvis den foreliggende rammeafgørelse vedtages i sin nuværende form. Datatilsynet vurderer således, at det må anses for så godt som udelukket at forkorte opbevaringstiden i de nationale regler for så vidt angår data, der stammer fra telefoni, ligesom det næppe heller vil være særlig aktuelt at overveje en reel revision i forhold til opbevaringstiden for andre trafikdata, hvis der foreligger en europæisk rammeafgørelse.

Datatilsynet opfordrer på denne baggrund til, at det i forbindelse med de videre forhandlinger af forslaget søges oplyst, hvorvidt der ligger konkrete praktiske erfaringer til grund for de foreslåede opbevaringstider. Datatilsynet henviser i den forbindelse til, at de europæiske datachefer har udtalt sig i kraftige vendinger imod opbevaring af den omhandlede type oplysninger i over 1 år.

Datatilsynet bemærker desuden – ligesom Advokatrådet (se ovenfor) – at det anførte i betragtning 5 i forslaget, hvorefter indholdsdata som udgangspunkt ikke er omfattet af rammeafgårelsen, forekommer at være i modstrid med forslagens artikel 1, stk. 2, hvoraf det fremgår, at indholdsdata kan undtages fra rammeafgårelsen i forbindelse med gennemførelse i national lovgivning.

For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt udtrykket ”oplysninger om teletrafik” i retsplejelovens § 786, stk. 4, må antages at omfatte de data, som vil skulle registreres ifølge rammeafgårelsens artikel 2, stk. 2, bemærker Datatilsynet, at tilsynet i sit høringsvar vedrørende udkastet til bekendtgørelse om logning af trafikdata har gjort opmærksom på, at oplysningen om modtageren af en sms-besked rent teknisk er en del af indholdet af beskeden. Tilsynet kunne ikke ved den lejlighed konstatere ud fra det tilsendte materiale, om der var foretaget undersøgelser af, om registreringspligten kunne opfyldes i teknisk henseende, uden der samtidig skete registrering og opbevaring af indholdet af den elektroniske kommunikation. Denne samme uklarhed gør sig efter tilsynets opfattelse gældende i forhold til det foreliggende forslag til rammeafgårelse. Datatilsynet fremhæver derfor på ny, at registrering og opbevaring af kommunikationsindholdet i længere tid, end udbyderen har behov for af hensyn til egne formål og i henhold til den aftale, udbyderen har med kunden, ikke vil kunne foretages inden for rammerne af persondataloven.

Datatilsynet noterer sig i øvrigt, at man ikke fra dansk side lægger op til at foretage registrering og opbevaring af indholdsdata, idet Justitsministeriet har vurderet, at ændring af lovgivningen ikke er nødvendig. Datatilsynet peger i den forbindelse på, at det kan have meget vidtrækkende konsekvenser, hvis rammeafgårelsen åbner mulighed for, at der kan registreres indholdsdata.

Datatilsynet finder det i øvrigt vigtigt – ikke mindst af hensyn til en senere politisk beslutningsproces – at der skabes klarhed over rækkevidden af rammeafgårelsen.

Endelig anfører Datatilsynet, at forslaget i artikel 6 og artikel 7 indeholder forskellige bestemmelser om databehandlingsskik, sikkerhedsforanstaltninger og adgang til data. Det forekommer imidlertid Datatilsynet meget uklart, hvad det reelle indhold af bestemmelserne er, og hvem de enkelte

bestemmelser retter sig imod. Der er bl.a. en uklarhed i forbindelse med, hvem der er dataansvarlig i forhold til opbevaringen af data, der er blevet givet adgang til. Dette spørgsmål kan navnlig få betydning for håndhævelse af et effektivt tilsyn med behandlingen af oplysningerne, jf. i øvrigt Datatilsynets udtalelse vedrørende IT-kriminalitet.

Institut for Menneskerettigheder bemærker bl.a., at instituttet i et tidligere høringsvar vedrørende lovforslaget om den såkaldte anti-terrorpakke har angivet, at det er tvivlsomt, hvorvidt menneskerettens krav om nødvendighed og proportionalitet i relation til det konkrete indgreb i privatlivet (Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8) er opfyldt i forbindelse med den udvidede logningspligt af samtlige brugere af tele- og internettrafik. Institutet har også peget på en række problemer i relation til det udsendte udkast (af 13. maj 2004) til logningsbekendtgørelse.

Institut for Menneskerettigheder peger herudover bl.a. på, at der er knyttet flere problemer til logningspligten for teleudbydere. På det generelle plan er det problematisk, at dens efterlevelse fører til et indgreb i *samtlige* borgers privatliv, idet registreringen og opbevaringen af oplysninger vil ramme alle borgere uafhængig af, hvorvidt de er under konkret mistanke eller ej. Det må anses for tvivlsomt, om en logning af al teleinternettrafik der berører samtlige brugere er et proportionalt middel til opnåelse af målet om at bekæmpe kriminalitet. Tillige bryder en sådan generel registrering efter instituttets opfattelse med hidtidige EU-standarder for privatlivsbeskyttelse, som f.eks. direktiv 2002/58/EC, hvor man eksplicit tog stilling til spørgsmålet om dataopbevaring af data. Det er således instituttets opfattelse, at et mindre indgribende middel kan finde anvendelse, nemlig logning af tele- og internettrafik efter retskendelse, af personer der er under konkret mistanke for kriminelle handlinger.

På det konkrete plan, dvs. ved anvendelse af loggen i konkrete tilfælde, finder Institut for Menneskerettigheder, at det er problematisk, at ikke-mistænkte og efterforskningsmæssigt irrelevante personer vil være omfattet af de logningsoplysninger, der anvendes i et efterforskningsøjemed. I det omfang sådanne personer kommunikerer med en mistænkt, hvis tele- og internetoplysninger anvendes af politiet, vil de indgå i politiets efterforskningsmateriale i den konkrete sag og dermed være udsat for privatlivskrænkelser. Institutet henviser i den forbindelse til praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol. I forhold til forslaget til rammeafgørelse er denne problemstilling efter instituttets opfattelse relevant for personer, der indgår i loggen, som numre der foretages opkald til. Hvis den opkaldende person er mistænkt for en forbrydelse, og der af den grund er hjemmel til at indhente logningsoplysninger, vil de tredjeparter, som ikke er under mistanke, men som registreres som led i logningen, være udsat for

indgreb i deres privatliv, når oplysninger om deres tele- og internettrafik bliver eksponeret under en efterforskning.

Institut for Menneskerettigheder finder samlet set, at det ikke er sandsynliggjort, at en systematisk registrering af samtlige borgere vil stå i et rimeligt forhold til det mål, der forfølges, herunder at det er et nødvendigt indgreb i et demokratisk samfund. Hertil kommer efter instituttets opfattelse, at de danske regler for logning af trafikdata endnu ikke er sat i kraft og tillige har mødt megen kritik i det foreliggende udkast til bekendtgørelse, ikke mindst med hensyn til forholdet mellem registreringens omfang og undtagelsesbestemmelserne. Det er således uafklaret, hvorvidt og i hvilken form de danske regler vil leve op til rammeafgørelsens bestemmelser, herunder hvorvidt det vil være nødvendigt at skærpe den danske regulering yderligere.

Institut for Menneskerettigheder konkluderer på denne baggrund – og i forlængelse af den kritik, som instituttet tidligere har rettet mod logningspligten i retsplejeloven samt i det udsendte udkast til bekendtgørelse på området – at det proportionalitetshensyn, som er indeholdt i Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8, ikke er opfyldt i den foreliggende rammeafgørelse. Det forhold, at logningsbekendtgørelsens endelige udformning er uafklaret, vanskeliggør efter instituttets opfattelse en præcis vurdering af rammeafgørelsens konsekvenser for dansk ret. Instituttet anmoder derfor om en fornyet høringsrunde af forslaget til rammeafgørelse på det tidspunkt, hvor de danske logningsregler, herunder undtagelserne er fastlagt.

6. Nærhedsprincippet

Forslaget tager sigte på at sikre, at der på EU-plan sker en logning af trafikdata med henblik på, at sådanne oplysninger kan inddrages i efterforskningen, afsløringen og strafforfølgningen af grænseoverskridende kriminalitet. Forslaget vurderes ikke at være i strid med nærhedsprincippet.

7. Andre landes kendte holdninger

Forslaget til rammeafgørelse om opbevaring af data om teletrafik er fremsat af Frankrig, Irland, Storbritannien og Sverige. Der ses ikke derudover at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til sagen.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side ser man generelt positivt på, at der på EU-plan indføres regler om logning af data om teletrafik med henblik på, at disse oplysninger kan anvendes af de retshåndhævende myndigheder i EU-medlemsstaterne til

kriminalitetsbekæmpelse.

9. Europa-Parlamentet

Europa-Parlamentet (Udvalget om Borgeres Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender) har den 31. maj 2005 afgivet udtalelse om forslaget til rammeafgørelse. Europa-Parlamentet har bl.a. anført, at man, på baggrund af såvel valg af retsgrundlag (3. søjle) som under henvisning til de påtænkte foranstaltningers forholdsmæssighed, har valgt at forkaste det foreliggende udkast til rammeafgørelse. Man opfordrer derfor de fire medlemsstater (Frankrig, Irland, Storbritannien og Sverige) til at trække deres forslag tilbage. Europa-Parlamentet forventer, at medlemsstaterne forelægger en undersøgelse, som begrundet behovet for den planlagte lagring af kommunikationsdata. I tilslutning hertil foreslår Europa-Parlamentet, at forpligtelsen til lagring af datakommunikation, definitionen af de data, der skal lagres, og lagringstiden fastsættes i et direktiv (vedtaget under henvisning til Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab – søjle 1). Europa-Parlamentet opfordrer derfor Kommissionen til at udarbejde et forslag herom. Det anføres endvidere, at man i tilfælde af, at Rådets forslag imod forventning skulle få støtte fra et flertal, kræver, at der i teksten medtages en kontrol af foranstaltningerne efter tre år på grundlag af en evaluering for at fastslå den faktiske effektivitet af foranstaltningen.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har senest været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 27. september 2005.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Forslaget til rammeafgørelse om logning af data om teletrafik samt et grundnotat om forslaget er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. august 2004 og til Folketingets Retsudvalg den 2. august 2004.

Et aktuelt notat om forslaget er oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 19. november 2004, hvor sagen imidlertid blev taget af dagsordenen.

Endvidere er et aktuelt notat om forslaget oversendt til Folketingets Europaudvalg og Folketingets Retsudvalg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 2. december 2004.

Endelig er et aktuelt notat om forslaget oversendt til Folketingets Europaudvalg og Folketingets Retsudvalg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 2.-3. juni 2005.

Dagsordenspunkt 3: Rammeafgørelse om den europæiske bevissikringskendelse

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

Resumé

Formålet med forslaget er - ifølge Kommissionen - at sikre et hurtigere og mere effektivt retligt samarbejde i straffesager, når det drejer sig om fremskaffelse af visse genstande, dokumenter og data til brug i en straffesag i et andet EU-medlemsland. Hvorvidt forslaget på dette område helt vil skulle erstatte de traditionelle aftaler om gensidig retshjælp efter Europarådets konvention fra 1959 om gensidig retshjælp i straffesager og lignende instrumenter er endnu ikke afklaret. Forslaget vurderes ikke at rejse spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet. Forslaget vil have lovgivningsmæssige konsekvenser, mens det ikke vurderes at ville have statsfinansielle konsekvenser. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget. Fra dansk side har man fra starten været meget skeptisk over for Kommissionens forslag, som dog på en række punkter er blevet forbedret. På rådsmødet forventes det, at Rådet skal drøfte visse spørgsmål med henblik på så vidt muligt at opnå politisk enighed herom. Det drejer sig om, efter hvilke procedurer europæiske bevissikringskendelser skal fuldbyrdes i fuldbyrdesstaten, og i hvilket omfang fuldbyrdesstaten vil kunne afslå at fuldbyrde en bevissikringskendelse. Endvidere forventes der en drøftelse af anvendelsen af proportionalitetsprincippet og om indsættelse af en menneskerettighedsklausul. Anvendelsesområdet i forbindelse med fremskaffelse af kommunikationsdata (og dermed forholdet til forslaget til rammeafgørelse om logning af data om teletrafik) forventes ligeledes drøftet.

1. Baggrund

På sit møde i december måned 1998 godkendte Det Europæiske Råd en handlingsplan udarbejdet af Rådet og Kommissionen med henblik på gennemførelse af Amsterdam-traktatens bestemmelser om et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed. Et af formålene med planen er, at der gennem fælles handling inden for det politimæssige og strafferetlige samarbejde skal iværksættes en intensiveret indsats for bl.a. at forebygge og bekæmpe organiseret kriminalitet, navnlig terrorisme, menneskehandel, overgreb mod børn, ulovlig våbenhandel, korruption samt svig.

Målet skal bl.a. nås gennem et tættere samarbejde mellem medlemslandenes politimyndigheder og de retlige myndigheder. Det fremgår af handlingsplanen, at der inden to år efter Amsterdam-traktatens ikrafttræden

bør iværksættes en proces med henblik på at forenkle procedurerne for gensidig anerkendelse af kendelser og domme i straffesager.

I forbindelse med Det Europæiske Råds møde i Tampere den 15. - 16. oktober 1999 vedtog stats- og regeringscheferne, at princippet om gensidig anerkendelse skulle være hjørnesteinen i det retlige samarbejde inden for EU på både det civil- og det strafferetlige område. Princippet skulle gælde for såvel domme som andre afgørelser truffet af retlige myndigheder.

Rådet vedtog den 29. november 2000 i overensstemmelse med konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Tampere et program for foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse af afgørelser i straffesager. Af programmet fremgår det, at der skal gives højeste prioritet til afgørelser med henblik på tilvejebringelse af bevismateriale, jf. programmets pkt. 2.1.1., hvor følgende bl.a. er anført:

Mål: Muliggøre anerkendelse af bevismateriale, forhindre, at det går tabt, og lette fuldbyrdelsen af ransagnings- og beslaglæggelseskendelser med henblik på hurtigt at tilvejebringe bevismateriale i straffesager (punkt 36 i Det Europæiske Råds konklusioner fra Tampere).

Foranstaltning nr. 3: For at lette den gensidige information bør der indføres en standardformular til anmodning om oplysninger om tidligere straffedomme på alle fællesskabssprog.

Foranstaltning nr. 5: Undersøge, hvilke fremskridt der kan gøres med henblik på:

- at sikre, at forbehold og erklæringer vedrørende tvangsindgreb i henhold til artikel 5 i konventionen om gensidig retshjælp fra 1959, suppleret med artikel 51 og 52 i konventionen om gennemførelse af Schengen-aftalen, ikke længere kan gøres gældende mellem medlemsstaterne, navnlig for så vidt angår bekæmpelse af organiseret kriminalitet, hvidvaskning af udbyttet fra strafbart forhold og økonomisk kriminalitet.
- at sikre, at de grunde til at afslå anmodninger om gensidig retshjælp, som er nævnt i artikel 2 i konventionen fra 1959, suppleret med artikel 50 i konventionen om gennemførelse af Schengen-aftalen, ikke længere kan gøres gældende mellem medlemsstaterne.

Foranstaltning nr. 6: Udarbejdelse af et instrument med henblik

på anerkendelse af kendelser vedrørende sikring af bevismateriale for at undgå, at bevismateriale, der befinder sig på en anden medlemsstats område, går tabt.

Foranstaltning nr. 6 i programmet er gennemført ved Rådets rammeafgørelse om gennemførelse i Den Europæiske Union af kendelser om indefrysning af formuegoder eller bevismateriale. Denne rammeafgørelse, som bl.a. indeholder krav om gensidig anerkendelse af kendelser udstedt for at indefryse bevismateriale og eventuelt udlevere det til udstedelsesstaten, blev vedtaget den 22. juli 2002 og er offentliggjort i EF-Tidende den 2. august 2003 (EFT2002/C184/8).

Kommissionen har bl.a. med henvisning til, at den nævnte rammeafgørelse om indefrysningkendelser alene omhandler en del af samarbejdet om bevismateriale, fremsat et forslag til Rådets rammeafgørelse om en europæisk bevissikringskendelse til fremskaffelse af genstande, dokumenter og data til brug i straffesager. Kommissionen har i den forbindelse henvist til, at der er behov for at løse betydelige udestående problemer i samarbejdet, hvad angår bevismateriale, som er omfattet af rammeafgørelsen om indefrysningkendelser. Kommissionen peger bl.a. på, at der vil kunne forekomme situationer, hvor en anerkendelse af en indefrysningkendelse vil kræve yderligere tvangsindgreb, f.eks. i form af ransagning, som i givet fald vil skulle foretages i overensstemmelse med fuldbyrdsstatens gældende regler, herunder procedureregler.

Hensigten med forslaget er på denne baggrund at sikre et hurtigere og mere effektivt retligt samarbejde i straffesager, når det drejer sig om fremskaffelse af (eksisterende) genstande, dokumenter og data til brug i straffesager i et andet EU-medlemsland. Rammeafgørelsen om en (ny) europæisk bevissikringskendelse på dette område vil således – efter Kommissionens forslag – skulle erstatte de traditionelle aftaler om gensidig retshjælp efter Europarådets konvention fra 1959 om gensidig retshjælp i straffesager og lignende instrumenter. Anmodninger om retshjælp til fremskaffelse af (nyt) bevismateriale, såsom afhøring af mistænkte, vidner mv., eller efterforskningskridt, der indebærer bevisoptagelse i reel tid, f.eks. aflytning af samtaler eller overvågning af banktransaktioner, vil ikke være omfattet af rammeafgørelsen om den europæiske bevissikringskendelse, og de eksisterende internationale instrumenter om gensidig retshjælp vil således fortsat finde anvendelse her.

Med forslaget fastlægges mindstekravene til den retshjælp, som EU-medlemslandene skal yde hinanden. Disse krav kan ifølge Kommissionen overordnet beskrives på følgende måde:

1. En retsanmodning fra en anden EU-medlemsstat skal anerkendes umiddelbart, uden at der er behov for at omdanne den til en national afgørelse, før den kan fuldbyrdes.
2. Retsanmodninger bliver standardiserede ved hjælp af formular.
3. Der skal indføres frister for efterkommelse af anmodninger.
4. Der skal indføres minimumsbeskyttelse både for udstedelse og efterkommelse af retsanmodninger.
5. Mulighederne for at afvise en retsanmodning skal begrænses.

Det fremsatte forslag om en europæisk bevissikringskendelse anses af Kommissionen for at være første skridt mod udskiftningen af den eksisterende ordning for gensidig retshjælp i Den Europæiske Union med et samlet EU-regelsæt baseret på gensidig anerkendelse omfattet af regler om minimumsbeskyttelse.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 2. - 3. december 2004 orienterede det daværende nederlandske formandskab om status i forhandlingerne om forslaget.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 24. februar 2005 blev der konstateret enighed om at basere listen over forbrydelser (positiv-liste), hvor der ikke stilles krav om dobbelt strafbarhed, på listen fra rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre og rammeafgørelsen om fuldbyrdelse i Den Europæiske Union af kendelser om indefrysning af formuegoder eller bevismateriale. Listen i rammeafgørelsen om den europæiske bevissikringskendelse vil herefter bestå af 32 forbrydelser og et minimumskrav til strafferammen på tre år. Der blev endvidere opnået enighed om, at Rådet til enhver tid enstemmigt kan udvide listen. Herudover blev der konstateret enighed om, at det ved fuldbyrdelse af en bevissikringskendelse skal være muligt at tage højde for, at forbrydelsen er begået på fuldbyrdelsesstatens territorium, eller hvis forbrydelsen er begået uden for udstedelsesstatens territorium (*en såkaldt territorialklausul*). Den nærmere formulering heraf blev henvist til arbejdsgruppen om strafferetligt samarbejde. Rådet blev endelig enig om at slette ophørsklausulen i forslagets artikel 24, idet der dog samtidig blev konstateret enighed om i stedet at indsætte en revisionsbestemmelse med henblik på, at man om fem år tager spørgsmålet om, hvorvidt kravet om dobbelt strafbarhed uden for positiv-listen helt skal bortfalde, op til fornyet overvejelse.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 2.- 3. juni 2005 kunne der ikke konstateres enighed om, hvorvidt den foreslåede bestemmelse i rammeafgørelsens artikel 21 (om domstolskompetence for edb-data lagret i et informationssystem på en anden

medlemsstats område) skal slettes. Der kunne heller ikke konstateres enighed om den nærmere udstrækning og udformning af den såkaldte territorialklausul.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 12. oktober 2005 forventes Rådet at skulle drøfte visse spørgsmål med henblik på så vidt muligt at opnå politisk enighed herom. Det drejer sig om, efter hvilke procedurer europæiske bevissikringskendelser skal fuldbyrdes i fuldbyrdelsesstaten, og i hvilket omfang fuldbyrdelsesstaten vil kunne afslå at fuldbyrde en bevissikringskendelse. Endvidere forventes der en drøftelse af anvendelsen af proportionalitetsprincippet og om indsættelse af en menneskerettighedsklausul. Anvendelsesområdet i forbindelse med fremskaffelse af kommunikationsdata (og dermed forholdet til forslaget til rammeafgørelse om logning af data om teletrafik) forventes ligeledes drøftet.

2. Indhold

Forslaget, der er udarbejdet med hjemmel i artikel 31 og artikel 34, stk. 2, litra b, i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU), indebærer, at en europæisk bevissikringskendelse, som er udstedt i en medlemsstat (udstedelsesstaten), som udgangspunkt skal anerkendes af den medlemsstat, der skal gennemføre kendelsen (fuldbyrdelsesstaten), uden yderligere formaliteter, dog således at selve fuldbyrdelsen sker på samme måde, som myndigheden i fuldbyrdelsesstaten normalt fremskaffer bevismateriale.

Forslaget til rammeafgørelse er inddelt i følgende hovedafsnit:

Afsnit 1: Den europæiske bevissikringskendelse

Afsnit 2: Procedurer og garantier i udstedelsesstaten

Afsnit 3: Procedurer og garantier i fuldbyrdelsesstaten

Afsnit 4: Jurisdiktionskompetence for elektroniske kommunikationsnetværk

Afsnit 5: Afsluttende bestemmelser

Det bemærkes indledningsvist, at udkastet til rammeafgørelse under nederlandsk, luxembourgsk og britisk formandskab har været behandlet på en række møder i arbejdsgruppen om strafferetligt samarbejde samt i Artikel 36-udvalget. Der er i forbindelse med disse møder fremkommet adskillige ændringsforslag til de enkelte bestemmelser i Kommissionens oprindelige forslag. Nedenstående gennemgang af bestemmelserne i forslaget er imidlertid – efter udarbejdelse af grundnotat om forslaget, som blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 19. juli 2004 og til Folketingets Retsudvalg den 15. juli 2004 – kun ændret i det omfang, der i Rådet er opnået politisk enighed om ændringer, eller det i øvrigt har betydning for de spørgsmål, der forventes behandlet af Rådet (retlige og indre anliggender) den 12. oktober 2005. Det skønnes således ikke muligt på nuværende tidspunkt at angive, på hvilke yderligere områder det oprindelige forslag til rammeafgørelse vil blive ændret.

Ad afsnit 1: Den europæiske bevissikringskendelse

Artikel 1 i forslaget fastsætter, at en europæisk bevissikringskendelse er en retsafgørelse udstedt af en kompetent myndighed i en medlemsstat med henblik på at fremskaffe genstande, dokumenter og data fra en anden medlemsstat til brug i de retssager, der er nævnt i artikel 4.

Det følger videre af bestemmelsen, at medlemsstaterne skal fuldbyrde en europæisk bevissikringskendelse på grundlag af princippet om gensidig anerkendelse og i overensstemmelse med bestemmelserne i forslaget.

Det foreliggende udkast til rammeafgørelse indeholder endvidere i artikel 1, stk. 3, en bestemmelse, hvoraf det fremgår, at rammeafgørelsen ikke ændrer pligten til at respektere de grundlæggende rettigheder og grundlæggende retsprincipper, således som de er defineret i artikel 6 i traktaten om Den Europæiske Union.

Forslagets artikel 2 indeholder definitioner af de begreber, der anvendes i rammeafgørelsen.

Udstedelsesstat defineres som den medlemsstat, der har udstedt den europæiske bevissikringskendelse, og **fuldbyrdesstaten** er den medlemsstat, på hvis område de omhandlede genstande, dokumenter og data findes.

Udstedelsesmyndighed er den dommer, undersøgelsesdommer eller anklager, som ifølge national ret er bemyndiget til at udstede en bevissikringskendelse, og **fuldbyrdesmyndighed** er den myndighed, der ifølge national ret har kompetence til at fuldbyrde en europæisk bevissikringskendelse.

Et **informationssystem** er enhver enhed eller gruppe af indbyrdes forbundne eller beslægtede enheder, hvoraf en eller flere ved hjælp af et program udfører automatisk behandling af edb-data samt edb-data, som lagres, behandles, fremfindes eller overføres i forbindelse med systemernes drift, brug, beskyttelse og vedligeholdelse.

EDB-data defineres som enhver form for gengivelse af fakta, informationer eller begreber i et format, der egner sig til behandling i et informationssystem, herunder et program, som kan anvendes til at få et informationssystem til at udføre en funktion.

Elektroniske kommunikationsnet betyder efter bestemmelsen transmissionssystemer, og hvor det er relevant, koblings- og dirigeringsudstyr og andre ressourcer, som giver mulighed for at overføre signaler ved hjælp af

trådforbindelse, radiobølger, lyslederteknik eller andre elektromagnetiske midler, herunder satellitnetværk, faste (kredsløbs- eller pakkekoblede net, herunder internettet) og mobile jordbaserede netværk, elkabelsystemer, der anvendes til fremføring af signaler, netværk til radio- og tv-spredning og kabel-tv-net, uanset hvilken type information der overføres.

Endelig defineres **lovovertrædelse** som en strafferetlig overtrædelse, der er strafbar ifølge udstedelsesstatens nationale lov, forudsat at afgørelsen kan indbringes for en domstol med strafferetlig kompetence.

Artikel 3 fastslår, at en europæisk bevissikringskendelse kan udstedes med henblik på fremskaffelse af alle genstande, dokumenter og data, der kan bruges i de retssager, der er nævnt i artikel 4. Den europæiske bevissikringskendelse kan ikke udstedes med henblik på bevisoptagelse i form af afhøringer, vidneforklaringer eller andre former for forhør, bevisoptagelse fra en persons legeme eller bevisoptagelse i reel tid og bevisoptagelse, der kræver yderligere efterforskning. Den europæiske bevissikringskendelse vil dog kunne udstedes med henblik på fremskaffelse af sådant bevismateriale, hvis materialet er blevet indsamlet før udstedelsen af kendelsen.

Formandskabet foreslår desuden, at der – med henblik på at løse et udestående spørgsmål vedrørende adgangen til retshjælp efter forslaget til rammeafgørelse om logning af data om teletrafik – indføres en bestemmelse i artikel 3, hvorefter en europæisk bevissikringskendelse ikke kan udstedes med henblik på fremskaffelse af kommunikationsdata, der opbevares af leverandører af en offentlig tilgængelig elektronisk kommunikationstjeneste eller et offentligt kommunikationsnet. Det foreslås således, at sådanne oplysninger holdes uden for anvendelsesområdet for den europæiske bevissikringskendelse (medmindre oplysningerne er blevet indsamlet før udstedelsen af kendelsen), jf. ovenfor.

Formandskabet foreslår samtidig, at artikel 7, 2. pkt., i forslaget til rammeafgørelse om logning af data om teletrafik (hvorefter den anmodede medlemsstat kan stille de samme betingelser for at give samtykke til en anmodning om dataadgang (retshjælp), som den ville stille i en tilsvarende national sag) slettes. Samtidig afgiver Rådet (retlige og indre anliggender) en erklæring om, at Rådet vil genoptage drøftelserne om mekanismen for anmodninger om og videregivelse af opbevarede kommunikationsdata i forbindelse med anden fase af den europæiske bevissikringskendelse, som der i henhold til handlingsplanen om gennemførelse af Haag-programmet om styrkelse af frihed, sikkerhed og retfærdighed i Den Europæiske Union skal fremsættes forslag om i 2007.

Af artikel 4 fremgår det, at en europæisk bevissikringskendelse kan udstedes til brug for straffesager samt sager anlagt af en administrativ myndighed vedrørende handlinger, der er strafbare efter udstedelsesstatens nationale

lovgivning, da de udgør overtrædelser af gældende retsregler, og når afgørelsen kan give anledning til en procedure ved en domstol, navnlig en kriminalret. Dette gælder uanset, om der er tale om en sag vedrørende en fysisk eller juridisk person.

Artikel 5 indeholder regler for bevissikringskendelsens indhold og form, herunder hvilke sprog en sådan kendelse vil skulle oversættes til i udstedelsesstaten. Det fastsættes, at den europæiske bevissikringskendelse skal indeholde de oplysninger, der fremgår af formular A i bilaget. Den skal underskrives, og indholdets rigtighed skal bekræftes af udstedelsesstaten. Udstedelsesstaten skal oversætte den europæiske bevissikringskendelse til det eller de officielle sprog i fuldbyrdesstaten. Medlemsstaterne kan dog, når rammeafgørelsen er vedtaget, i en erklæring, der deponeres i Generalsekretariatet for Rådet, angive, at de accepterer en oversættelse til et eller flere af de officielle sprog, der anvendes af De Europæiske Fællesskabers institutioner.

Ad afsnit 2: Procedurer og garantier i udstedelsesstaten

I artikel 6 fastslås det, at en europæisk bevissikringskendelse alene vil kunne udstedes, hvis udstedelsesstaten har sikret sig, at de ønskede genstande, dokumenter og data er nødvendige og proportionelle i forhold til den pågældende retssag, at de omhandlede genstande, dokumenter og data under lignende omstændigheder ville kunne fremskaffes ifølge udstedelsesstatens lovgivning, hvis de var tilgængelige på udstedelsesstatens område, selv om der eventuelt skulle anvendes en anden fremgangsmåde, og at de omhandlede genstande, dokumenter og data vil kunne antages i den retssag, de rekvireres til.

Artikel 7 fastsætter, at en europæisk bevissikringskendelse skal fremsendes af udstedelsesmyndigheden direkte til den kompetente myndighed (i fuldbyrdesstaten) med henblik på fuldbyrdelse ved hjælp af ethvert middel, som kan frembringe skriftlig dokumentation, og som giver fuldbyrdesstaten mulighed for at fastslå ægtheden.

Hvis den myndighed, der har ansvaret for fuldbyrdelsen, er ukendt af udstedelsesmyndigheden, skal denne på alle måder, herunder gennem kontaktpunkterne i det europæiske netværk, forsøge at indhente nødvendige oplysninger i fuldbyrdesstaten. Når den myndighed i fuldbyrdesstaten, der modtager en europæisk bevissikringskendelse, ikke har kompetence til at anerkende den og træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på fuldbyrdelse, skal den af egen drift fremsende den europæiske bevissikringskendelse til den myndighed, der har ansvaret for fuldbyrdelsen, og underrette udstedelsesmyndigheden herom.

I henhold til artikel 8 skal medlemsstaterne i en erklæring afgivet til Generalsekretariatet udpege en central strafferegistermyndighed, som den europæiske bevissikringskendelse kan fremsendes til med henblik på udlevering af en udskrift fra den pågældende medlemsstats strafferegister og påfølgende foranstaltninger, der vedrører fysiske eller juridiske personer. Medlemsstaterne skal sikre, at deres centrale strafferegistermyndighed har adgang til de nævnte oplysninger.

Bestemmelsen forventes helt at udgå i lyset af, at Kommissionen den 25. januar 2005 fremlagde en hvidbog om udveksling af oplysninger om straffedomme og om virkningen heraf i Den Europæiske Union. Hvidbogen blev sammen med et grundnotat herom oversendt til Folketingets Europaudvalg den 8. marts 2005 og til Folketingets Retsudvalg den 9. marts 2005.

Artikel 9 fastsætter, at hvis udstedelsesmyndigheden ønsker supplerende genstande, dokumenter og data i forhold til en tidligere europæisk bevissikringskendelse i samme sag, og indholdet i den oprindelige kendelse fortsat er korrekt, er det ikke nødvendigt at udstede en ny europæisk bevissikringskendelse. I det tilfælde skal der udstedes en kendelse om supplerende bevismateriale indeholdende de oplysninger, der fremgår af formular B i bilaget. Fuldbyrdelsesstaten skal behandle en sådan kendelse om supplerende bevismateriale på samme måde som den oprindelige europæiske bevissikringskendelse. Hvis den kompetente udstedelsesmyndighed i overensstemmelse med de gældende bestemmelser deltager i fuldbyrdelsen af den europæiske bevissikringskendelse i fuldbyrdelsesstaten, kan den indlevere en kendelse om supplerende bevismateriale direkte til den fuldbyrdende myndighed, mens myndigheden befinder sig i den pågældende stat.

Artikel 10 fastslår, at personoplysninger fremskaffet inden for rammerne af rammeafgørelsen kan anvendes af udstedelsesstaten i forbindelse med sager, i hvilke der kan udstedes en europæisk bevissikringskendelse (jf. artikel 4), andre retsprocedurer og administrative procedurer, som hænger direkte sammen med sådanne sager og forebyggelse af en umiddelbar og alvorlig trussel mod den offentlige sikkerhed. Personoplysninger fremskaffet inden for rammerne af rammeafgørelsen til andre formål kan kun anvendes med fuldbyrdelsesstatens forudgående samtykke, medmindre udstedelsesstaten har indhentet samtykke fra den registrerede. Personoplysninger fremskaffet inden for rammerne af rammeafgørelsen skal forblive fortrolige, medmindre det er nødvendigt at udlevere dem i relation til de førstnævnte sager (jf. stk. 1) eller af andre grunde i gældende national ret. I forbindelse med en bestemt sag kan fuldbyrdelsesstaten kræve, at den medlemsstat, som personoplysningerne er oversendt til, underretter den om anvendelsen af de

pågældende oplysninger.

De nævnte bestemmelser i artikel 10 finder ikke anvendelse på personoplysninger, som er tilvejebragt af en medlemsstat i medfør af rammeafgørelsen, og som hidrører fra denne medlemsstat.

Ad afsnit III: Procedurer og garantier i fuldbyrdelsesstaten

Efter artikel 11 skal fuldbyrdelsesstaten, medmindre andet er bestemt i rammeafgørelsen, anerkende en europæisk bevissikringskendelse, som er fremsendt i henhold til artikel 7, uden yderligere formaliteter og straks træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på fuldbyrdelse på samme måde, som myndigheden i fuldbyrdelsesstaten normalt fremskaffer genstande, dokumenter og data.

I artikel 12 er opregnet en række minimumsbetingelser, som skal overholdes ved fuldbyrdelse af en europæisk bevissikringskendelse. Efter bestemmelsen skal fuldbyrdelsesmyndigheden anvende den mindst indgribende foranstaltning, der gør det muligt at fremskaffe de pågældende genstande, dokumenter og data. Det følger endvidere af bestemmelsen, at en fysisk person ikke må anmodes om at fremlægge genstande, dokumenter og data, der kan føre til selvinkriminering, og udstedelsesstaten skal straks informeres, hvis fuldbyrdelsesmyndigheden opdager, at kendelsen er blevet fuldbyrdet i strid med lovgivningen i fuldbyrdelsesstaten.

Hvis fuldbyrdelse af en europæisk bevissikringskendelse gør det nødvendigt at foretage ransagning og beslaglæggelse, skal der som minimum træffes foranstaltninger af medlemsstaterne med henblik på at sikre, at ransagning af lokaler ikke påbegyndes om natten, medmindre det er absolut nødvendigt på grund af sagens særlige omstændigheder, at en person, hvis lokaler er blevet ransaget, har krav på en skriftlig meddelelse om ransagningen indeholdende en række nærmere angivne (minimums)oplysninger samt at der ved ransagning af lokaler, hvor den pågældende person ikke er hjemme, skal efterlades skriftlig meddelelse på stedet eller på anden passende måde.

Artikel 12 er udgået i det nuværende udkast til rammeafgørelse, idet de fleste medlemsstater finder, at denne artikel er unødvendig, da den fastsætter visse procedurer for fuldbyrdelsen, som må henhøre under national ret i fuldbyrdelsesstaten. Mange medlemsstater finder, at bestemmelsen i artikel 11, medtagelsen af en menneskerettigheds klausul (der tilføjes i artikel 1, stk. 3), og medtagelse af en præambelbetragtning om princippet om anvendelse af den mindst mulige indgribende foranstaltning til fuldbyrdelsen i tilstrækkelig grad dækker de spørgsmål, der rejses i forbindelse med artikel 12.

Udstedelsesmyndigheden kan i henhold til artikel 13 kræve, at fuldbyrdelsesmyndigheden anvender tvangsindgreb til at fuldbyrde kendelsen, hvis udstedelsesmyndigheden mener, der er en betydelig risiko for, at de ønskede genstande, dokumenter og data vil blive ændret, flyttet eller tilintetgjort. Udstedelsesmyndigheden kan endvidere kræve, at fuldbyrdelsesmyndigheden holder det forhold, at der er en efterforskning i gang samt efterforskningens indhold, fortroligt, hvis det er nødvendigt for fuldbyrdelsen af den europæiske bevissikringskendelse. Det kan også kræves, at fuldbyrdelsesmyndigheden tillader, at en kompetent myndighed fra udstedelsesstaten eller en interesseret part udpeget af udstedelsesmyndigheden er til stede under fuldbyrdelsen af kendelsen, og den tilstedeværende myndighed fra udstedelsesstaten skal gives samme adgang som fuldbyrdelsesmyndigheden til de genstande, dokumenter og data, der er fremskaffet som følge af fuldbyrdelsen af kendelsen. Endelig kan udstedelsesmyndigheden kræve, at fuldbyrdelsesmyndigheden noterer navnene på de personer, der har behandlet kendelsen fra fuldbyrdelsen til fremsendelsen af bevismateriale til udstedelsesstaten, og opfylder andre nærmere bestemte formaliteter og procedurer, som myndigheden udtrykkeligt har angivet, medmindre sådanne formaliteter og procedurer er i modstrid med de grundlæggende retsprincipper i fuldbyrdelsesstaten.

Artikel 13 er i det foreliggende forslag til rammeafgørelse grundlæggende ændret, idet det nu fremgår af artikel 13, stk. 1, at fuldbyrdelsesmyndigheden skal opfylde de formkrav og procedurer, som udstedelsesmyndigheden udtrykkeligt har angivet, medmindre andet er fastsat i denne rammeafgørelse, og forudsat at sådanne formkrav og procedurer ikke er i modstrid med de grundlæggende retsprincipper i fuldbyrdelsesstaten.

Den resterende del af artikel 13 er slettet i forslaget til rammeafgørelse. Det forventes dog, at det i stedet kommer til at fremgå af den formular, der er knyttet som bilag til rammeafgørelsen, at udstedelsesmyndigheden kan kræve, at fuldbyrdelsesmyndigheden holder det forhold, at der er en efterforskning i gang, samt efterforskningens indhold fortroligt, hvis det er nødvendigt for fuldbyrdelsen af den europæiske bevissikringskendelse.

Efter artikel 14 har fuldbyrdelsesmyndigheden, hvis denne i forbindelse med fuldbyrdelsen af den europæiske bevissikringskendelse finder, at der eventuelt er behov for at iværksætte efterforskningsskridt, der ikke var forudset fra begyndelsen, og som ikke kunne præciseres, da kendelsen blev udstedt, pligt til øjeblikkeligt at underrette udstedelsesstaten, så denne kan træffe yderligere foranstaltninger.

Artikel 15 vedrører grundene til at afvise anerkendelse og fuldbyrdelse af en europæisk bevissikringskendelse. Af bestemmelsen følger, at anerkendelse og fuldbyrdelse ikke kan ske, hvis dette vil være i strid med *ne bis in idem*-princippet (hvorefter en person ikke kan straffes for den samme handling

flere gange), således som dette vil være gældende i medlemslandene i lyset af den rammeafgørelse, som der er fremsat forslag om. Der vil endvidere kunne ske afvisning, hvis fuldbyrdelse vil krænke *ne bis in idem*-princippet i forbindelse med en retssag i et tredjeland, eller hvis der ifølge fuldbyrdelsesstatens lovgivning gælder immuniteter og privilegier, der gør det umuligt at fuldbyrde den europæiske bevissikringskendelse.

Rådet nåede på mødet den 24. februar 2005 til enighed om, at territorialprincippet skulle indføjes i rammeafgørelsen, men at den nærmere affattelse heraf skulle behandles i arbejdsgruppen om strafferetligt samarbejde. *Der foreligger fortsat to forslag til formulering af en territorialklausul med forskellig rækkevidde, idet Rådet ikke på sit møde den 2.-3. juni 2005 nåede til enighed om den nærmere udstrækning og udformning af den såkaldte territorialklausul. En territorialklausul vil formentlig skulle indsættes i artikel 15.*

Artikel 16 omhandler spørgsmålet om dobbelt strafbarhed. I henhold til bestemmelsen kræver anerkendelse og fuldbyrdelse af en europæisk bevissikringskendelse ikke kontrol af, om der gælder dobbelt strafbarhed, hvis fuldbyrdelsen af kendelsen ikke nødvendiggør, at der foretages ransagning af private lokaler, eller der er tale om en lovovertrædelse, som er omfattet af den positiv-liste, som fremgår af bestemmelsen.

Det fremgår af det foreliggende forslag til rammeafgørelse, at anerkendelse og fuldbyrdelse af en europæisk bevissikringskendelse ikke skal kontrolleres med henblik på dobbelt strafbarhed, medmindre fuldbyrdelsen af kendelsen nødvendiggør, at der foretages ransagning eller beslaglæggelse som led i fuldbyrdelsen af kendelsen. De forbrydelser, som er opregnet på positiv-listen, må dog under ingen omstændigheder kontrolleres for dobbelt strafbarhed, selvom det er nødvendigt at foretage ransagning eller beslaglæggelse.

Den positiv-liste, som fremgik af det oprindelige udkast til rammeafgørelse, indeholdt 39 forbrydelser. Som det fremgår af punkt 1, nåede Rådet på mødet den 24. februar 2005 til enighed om, at listen i rammeafgørelsen om den europæiske bevissikringskendelse alene skal bestå af 32 forbrydelser og et minimumskrav til strafferammen på tre år. Der blev endvidere opnået enighed om at indsætte en bestemmelse svarende til artikel 2, stk. 3, i rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre, hvorefter Rådet til enhver tid enstemmigt kan udvide listen.

Positiv-listen omfatter herefter bl.a. deltagelse i en kriminel organisation, terrorisme, menneskehandel, seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi, ulovlig handel med narkotika, ulovlig handel med våben, bestikkelse, svig, hvidvaskning, falskmøntneri, internetkriminalitet, miljøkriminalitet, menneskesmugling, forsætligt manddrab, grov legemsbeskadigelse, racisme, væbnet tyveri og bortførelse.

Artikel 24, stk. 3, i Kommissionens forslag til rammeafgørelse er nu indsat i artikel 16, der herefter indeholder en bestemmelse om, at anerkendelse og fuldbyrdelse – hvad angår overtrædelser vedrørende skatter og afgifter, told og valuta – ikke kan afvises med den begrundelse, at loven i fuldbyrdelsesstaten ikke foreskriver samme skatter og afgifter eller ikke indeholder de samme regler for skatter, afgifter, told og valuta som lovgivningen i udstedelsesstaten.

Artikel 17 indeholder frister for anerkendelse, fuldbyrdelse og overførsel af bevismateriale. Af bestemmelsen følger, at medlemsstaterne skal træffe de foranstaltninger, som gør dem i stand til at overholde de frister, der er fastsat i bestemmelsen. Det følger videre, at hvis udstedelsesmyndigheden i den europæiske bevissikringskendelse har anført, at det på grund af proceduremæssige frister eller andre særligt hastende omstændigheder er nødvendigt med en kortere frist, skal fuldbyrdelsesmyndigheden i så høj grad som muligt tage højde for en sådan anmodning.

Enhver beslutning om at afvise anerkendelse eller fuldbyrdelse skal træffes og underretning skal gives så hurtigt som muligt til den kompetente myndighed i udstedelsesstaten ved hjælp af ethvert middel, som kan frembringe skriftlig dokumentation. Underretning skal ske senest 10 dage efter, at den kompetente fuldbyrdelsesmyndighed har modtaget den europæiske bevissikringskendelse.

Hvis der ikke findes udsættelsesgrunde, jf. artikel 18, skal fuldbyrdelsesmyndigheden fuldbyrde den europæiske bevissikringskendelse straks i de tilfælde, hvor fuldbyrdelsesstaten allerede har adgang til bevismaterialet, herunder en officiel udskrift fra strafferegistret, som udstedelsesmyndigheden ønsker, eller i andre tilfælde uden ophør, og hvis det overhovedet er muligt, senest 60 dage efter, at fuldbyrdelsesmyndigheden har modtaget kendelsen.

Medmindre der er indgivet klage, jf. artikel 19, skal fuldbyrdelsesstaten straks udlevere det bevismateriale, der er tilvejebragt ved den europæiske bevissikringskendelse, til udstedelsesstaten i de tilfælde, hvor fuldbyrdelsesstaten allerede har adgang til bevismaterialet, herunder en officiel udskrift fra strafferegistret, som udstedelsesmyndigheden ønsker, eller i andre tilfælde uden ophør, og hvis det overhovedet er muligt, senest 30 dage efter fuldbyrdelsen.

Fuldbyrdelsesmyndigheden kan kræve, at det pågældende bevismateriale tilbagesendes til fuldbyrdelsesstaten, når udstedelsesstaten ikke længere har brug for bevismaterialet. Der kan ikke herudover stilles yderligere betingelser

for udlevering af bevismateriale.

Ethvert afslag på eller enhver forsinkelse, for så vidt angår fuldbyrdelsen af en europæisk bevissikringskendelse samt den efterfølgende udlevering af bevismateriale, skal begrundes. Hvis det i praksis er umuligt at fuldbyrde en europæisk bevissikringskendelse, fordi bevismaterialet er forsvundet eller blevet tilintetgjort eller ikke forefindes på det sted, der er angivet i kendelsen, eller bevismaterialets placering ikke er blevet angivet på en tilstrækkelig præcis måde selv efter kontakt med udstedelsesstaten, skal den relevante kompetente myndighed i udstedelsesstaten straks kontaktes. Hvis en medlemsstat i særlige situationer ikke kan overholde tidsfristerne, jf. ovenfor, skal den underrette Eurojust og angive grundene til forsinkelsen.

I henhold til artikel 18 kan fuldbyrdelsesmyndigheden udsætte fuldbyrdelsen af en europæisk bevissikringskendelse, hvis den fremsendte formular er ufuldstændig, hvis fuldbyrdelse vil kunne skade en igangværende efterforskning, så længe myndigheden finder en sådan udsættelse nødvendig, eller hvis bevismaterialet allerede anvendes i en verserende straffesag, indtil bevismaterialet ikke længere er nødvendigt til dette formål.

I det tilfælde, hvor den fremsendte formular er ufuldstændig, kan fuldbyrdelsesmyndigheden udsætte fuldbyrdelsen, indtil formularen er blevet korrekt udfyldt eller rettet, eller fritage udstedelsesmyndigheden for dette krav, hvis fuldbyrdelsesmyndigheden mener, at de fremsendte oplysninger er tilstrækkelige til at fuldbyrde kendelsen på rimelig vis og ifølge de gældende retsregler.

Den kompetente myndighed i udstedelsesstaten skal (via en rapport) underrettes om udsættelsen af fuldbyrdelse af en europæisk bevissikringsordre, herunder om grundene til udsættelse og om muligt om udsættelsens forventede varighed. Så snart grundene til udsættelse ikke længere er til stede, skal fuldbyrdelsesmyndigheden uden ophør træffe de foranstaltninger, der er nødvendige for at fuldbyrde den europæiske bevissikringskendelse, og underrette den relevante kompetente myndighed i fuldbyrdelsesstaten derom ved hjælp af ethvert middel, som kan frembringe skriftlig dokumentation.

Artikel 19 foreskriver, at medlemsstaterne skal sikre, at alle interesserede parter, herunder tredjemand i god tro, har adgang til retsmidler mod en europæisk bevissikringskendelse, der er fuldbyrdet ved hjælp af et tvangsindgreb.

Klagen skal kunne indgives til en domstol i udstedelsesstaten eller i fuldbyrdelsesstaten i overensstemmelse med disse staters nationale

lovgivning. De materielle grunde til udstedelse af en europæisk bevissikringskendelse, herunder overholdelse af kriterierne i artikel 6 (om procedurer og garantier i udstedelsesstaten), kan imidlertid kun påklages ved en domstol i udstedelsesstaten.

Udstedelsesstaten skal sikre, at de tidsfrister, der gælder for indgivelse af klage, overholdes på en måde, der giver alle berørte parter effektive retsmidler.

Hvis der klages i fuldbyrdesstaten, skal den judicielle myndighed i udstedelsesstaten underrettes derom og om grundene til klagen, således at denne myndighed kan fremsætte de argumenter, den finder nødvendige. Den pågældende myndighed skal informeres om udfaldet af klagen. Både udstedelses- og fuldbyrdesstaten skal træffe de foranstaltninger, der er nødvendige for at lette udøvelsen af klageretten, bl.a. ved at give de berørte parter de relevante oplysninger.

Fuldbyrdesstaten kan suspendere overførslen af bevismateriale, mens udfaldet af en klage afventes. Udstedelsesmyndigheden kan dog kræve, at bevismaterialet overføres senest 60 dage efter fuldbyrdelsen af en europæisk bevissikringskendelse. I de tilfælde, hvor afgørelsen af klagen betyder, at overførslen ikke var lovlig, skal bevismaterialet straks tilbagesendes til fuldbyrdesstaten.

Artikel 20 vedrører udstedelsesstatens pligt til at refundere udbetalte erstatningsbeløb til fuldbyrdesstaten.

I henhold til artikel 21 skal medlemsstaterne træffe de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre, at medlemsstaterne uden videre formaliteter kan fuldbyrde en europæisk bevissikringskendelse, når de ønskede edb-data er lagret i et informationssystem på en anden medlemsstats område, men er lovligt tilgængelige for en fysisk eller juridisk person på fuldbyrdesstatens område ved hjælp af et elektronisk kommunikationsnetværk, og de ønskede edb-data vedrører en tjeneste, som den pågældende fysiske eller juridiske person har leveret på fuldbyrdesstatens område til en fysisk eller juridisk person på samme stats område.

Medlemsstaterne skal ligeledes træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at deres nationale lovgivning, hvad angår edb-data på deres område giver en anden medlemsstat mulighed for at træffe de ovennævnte foranstaltninger.

Som det fremgår af punkt 1, var det på rådsmødet den 2. – 3. juni 2005 ikke muligt at konstatere enighed om, hvorvidt denne bestemmelse skal udgå af forslaget.

Artikel 22 vedrører overvågningen af rammeafgørelsens effektivitet. Af bestemmelsen følger bl.a., at en medlemsstat, der har haft gentagne problemer med en anden medlemsstat ved fuldbyrdelsen af en europæisk bevissikringskendelse, skal underrette Kommissionen herom for at give Kommissionen mulighed for at vurdere anvendelsen af rammeafgørelsen i medlemsstaterne. Herudover pålægges medlemsstaterne en række forpligtelser til at kunne afgive oplysninger (hvert år pr. 31. marts) om de europæiske bevissikringskendelser, som er udstedt henholdsvis modtaget af medlemsstaten det foregående kalenderår. Medlemsstaterne skal efter skriftlig anmodning fra Kommissionen fremsende de pågældende oplysninger.

Artikel 23 regulerer forholdet mellem rammeafgørelsen og andre retlige instrumenter på området.

Af bestemmelsen fremgår, at rammeafgørelsen – uden at det berører forbindelserne mellem medlemsstaterne og tredjelande – erstatter de tilsvarende bestemmelser, som følger af en række angivne, eksisterende retlige instrumenter, når disse instrumenter angår anmodninger om gensidig retshjælp vedrørende bevismateriale, der er omfattet af rammeafgørelsens anvendelsesområde. Det drejer sig bl.a. om Europarådets konvention om gensidig retshjælp i straffesager af 20. april 1959 og de dertil hørende to tillægsprotokoller, konvention af 19. juni 1990 om gennemførelse af Schengen-aftalen af 14. juni 1985 om gradvis ophævelse af kontrollen ved de fælles grænser (Schengen-konventionen) samt konventionen om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Unions medlemsstater af 29. maj 2000 (EU-retshjælpskonventionen) og den tilhørende protokol. I den forbindelse er det præciseret, at artikel 51 i Schengen-konventionen (om retsanmodninger om ransagning og beslaglæggelse) og artikel 2 i tillægsprotokollen til EU-retshjælpskonventionen (om anmodninger om oplysninger om banktransaktioner) udgår.

Medlemsstaterne vil fortsat kunne anvende (eller indgå) bilaterale eller multilaterale aftaler eller ordninger, hvis disse aftaler eller ordninger giver mulighed for at gennemføre rammeafgørelsens mål og hjælper med yderligere at forenkle procedurerne for bevisoptagelse, der falder ind under rammeafgørelsens anvendelsesområde. Sådanne aftaler og ordninger må ikke påvirke forbindelserne til de medlemsstater, der ikke indgår i disse aftaler eller ordninger. Medlemsstaterne skal senest 3 måneder efter rammeafgørelsens ikrafttræden meddele Rådet og Kommissionen, hvilke af de eksisterende aftaler og ordninger, de ønsker at fortsætte med at anvende. En lignende frist på 3 måneder (regnet fra indgåelsestidspunktet) gælder for nye aftaler.

Artikel 24 indeholder de overgangbestemmelser, som skal gælde i forbindelse med vedtagelsen af rammeafgørelsen.

Den formulering af artikel 24, stk. 1, som fremgår af det oprindelige forslag til rammeafgørelse, fastslår, at anmodninger om gensidig retshjælp modtaget før den 1. januar 2005 fortsat skal behandles efter de eksisterende regler om gensidig retshjælp i straffesager, mens anmodninger, der er modtaget fra og med denne dato, skal reguleres af de regler, medlemsstaterne vedtager i medfør af rammeafgørelsen.

Den oprindelige formulering af artikel 24, stk. 2, bestemte, at de medlemsstater, der ifølge de eksisterende instrumenter, har gjort fuldbyrdelsen af en anmodning om ransagning og beslaglæggelse betinget af dobbelt strafbarhed, kan, hvis ingen af betingelserne i artikel 16 (om dobbelt strafbarhed) er opfyldt og højst 5 år efter rammeafgørelsens ikrafttrædelse, tillade, at en dommer, undersøgelsesdommer eller anklager afviser at anerkende og fuldbyrde en kendelse med den begrundelse, at den handling, som har givet anledning til kendelsen, ikke ifølge gældende lovgivning i fuldbyrdelsesstaten udgør en lovovertrædelse, uanset overtrædelsens art eller beskrivelse. Som det fremgår af punkt 1, blev Rådet den 24. februar 2005 enig om at slette artikel 24, stk. 2, idet der dog samtidig blev konstateret enighed om i stedet at indsætte en revisionsbestemmelse med henblik på, at man om fem år tager spørgsmålet op til fornyet overvejelse.

Bestemmelsen i artikel 24, stk. 3, er nu indsat i forslaget artikel 16, stk. 3.

Artikel 25 og 26 vedrører gennemførelse og ikrafttræden. Forslaget lægger op til, at rammeafgørelsen skal være gennemført i national ret senest den [...].

3. Gældende dansk ret

Der henvises til det grundnotat, som er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 19. juli 2004 og til Folketingets Retsudvalg den 15. juli 2004.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

4.1. Lovgivningsmæssige konsekvenser

Retsplejeloven indeholder ingen særlige bestemmelser om gennemførelse af udenlandske begæringer om efterforskning i Danmark, herunder bl.a. i form

af fremskaffelse af bevismateriale ved ransagning, beslaglæggelse og edition. Imidlertid antages det med støtte i retspraksis, at sådanne anmodninger fra udenlandske myndigheder på visse betingelser kan gennemføres her i landet efter en analogi af de relevante bestemmelser i retsplejeloven, herunder reglerne om kompetencen til at træffe beslutning om sådanne efterforskningskridt.

Det vil imidlertid efter dansk ret ikke være muligt at anerkende og foretage direkte gennemførelse af udenlandske retsanmodninger i overensstemmelse med de regler, der følger af forslaget til rammeafgørelse.

Gennemførelse her i landet af en udenlandsk retsanmodning forudsætter, at der forinden indgrebet iværksættes – og i overensstemmelse med retsplejelovens kompetenceregler – foretages en prøvelse af, om gennemførelsen af det pågældende indgreb er foreneligt med dansk ret. Forslaget til rammeafgørelse indebærer imidlertid en forpligtelse til at træffe beslutning om at gennemføre en udenlandsk retsanmodning, hvis det i rammeafgørelsen nævnte certifikat er fremsendt og korrekt udfyldt. Danske myndigheder vil derfor som udgangspunkt ikke være berettigede til at foretage en prøvelse af, om gennemførelsen af en udenlandsk retsanmodning, som er omfattet af rammeafgørelsens anvendelsesområde, vil være foreneligt med dansk ret.

Den ordning, som Kommissionens forslag til rammeafgørelse lægger op til, vil derfor kræve, at der fastsættes særlige regler herom i dansk ret, idet de materielle betingelser, der efter dansk ret vil skulle være opfyldt for at kunne foretage et tvangsindgreb i forbindelse med en udenlandsk retshjælpssag, ikke vil kunne opretholdes inden for anvendelsesområdet for forslaget til rammeafgørelse om den europæiske bevissikringskendelse. Dette gælder såvel med hensyn til det såkaldte kriminalitetskrav (dvs. betingelsen om, at den efterforskede kriminalitet skal være af en vis grovhed, stigende med intensiteten af det pågældende tvangsindgreb, f.eks. i form af et krav til strafferammen), som med hensyn til det såkaldte mistankekrav (dvs. den styrke, hvormed mistanken retter sig mod en mulig gerningsmand ligeledes varierende med indgrebets intensitet) samt for så vidt angår den såkaldte indikationsbetingelse (dvs. det konkrete behov for at anvende netop det pågældende tvangsindgreb i den aktuelle efterforskning). Kravet om, at forholdet også er strafbart efter dansk ret, som i relation til internationale retshjælpsbegæringer indgår som en del af kriminalitetskravet vil dog kunne opretholdes, hvis der er tale om ransagning af private lokaler, eller hvis der er tale om en lovovertrædelse, som ikke er omfattet af den liste, som fremgår af forslagets artikel 16, stk. 2 (positiv-listen). *Det bemærkes imidlertid i den forbindelse, at spørgsmålet om opretholdelse af kravet om dobbelt strafbarhed for sådanne lovovertrædelser (som ikke er omfattet af positiv-listen), jf. herved rammeafgørelsens artikel*

16, stk. 4, vil skulle drøftes på ny af Rådet 5 år efter rammeafgørelsens ikrafttræden. De krav, der efter dansk ret stilles til kriminalitetens grovhed, vil ikke i nogen tilfælde kunne opretholdes i forhold til en europæisk bevissikringskendelse.

Det anførte betyder bl.a., at danske myndigheder – inden for rammerne af forslaget – i visse tilfælde vil skulle efterkomme en retshjælpsanmodning fra myndigheder i andre EU-medlemsstater, uanset at det pågældende tvangsindgreb ikke ville kunne foretages i en dansk sag. Som eksempel herpå kan bl.a. nævnes den situation, at en udenlandsk myndighed fremsætter anmodning over for dansk politi om fremskaffelse af historiske teleoplysninger (dvs. oplysninger om, hvilke telefoner eller andre tilsvarende kommunikationsapparater der har været sat i forbindelse med en bestemt telefon eller andet kommunikationsapparat). Sådanne oplysninger vil efter dansk ret – hvad der formentlig ikke er tilfældet i (alle) de øvrige medlemsstater – alene kunne kræves udleveret efter reglerne om edition, hvis tillige de forholdsvist strenge materielle betingelser i retsplejelovens § 781 (om indgreb i meddelelshemmeligheden) er opfyldt. Der henvises nærmere til pkt. 3.1.2. og 3.1.3. ovenfor.

Forslaget giver desuden anledning til at overveje, om der i en gennemførelseslov må fastsættes regler om den europæiske bevissikringskendelses indhold og eventuelt også om dens form.

Ligeledes må det – inden for rammerne af rammeafgørelsen – overvejes at fastsætte nærmere regler om, under hvilke betingelser en europæisk bevissikringskendelse vil kunne anerkendes samt hvorledes fuldbyrdelse heraf skal finde sted, jf. bl.a. rammeafgørelsens artikel 15 (om afslagsgrunde) og artikel 18 (om udsættelse af fuldbyrdelse). Også rammeafgørelsens artikel 17, hvori der opstilles en række frister for anerkendelse, fuldbyrdelse og overførsel af bevismateriale, giver anledning til lovgivningsmæssige overvejelser, og det samme gælder med hensyn til den procedure vedrørende klageadgang, der er foreslået i artikel 19, og med hensyn til artikel 20 om udstedelsesstatens ansvar.

For så vidt angår forslagets artikel 21 om domstolskompetence for edb-data lagret i et informationssystem på en anden medlemsstats område, må det under forhandlingerne søges afklaret, hvad der nærmere tilsigtes med bestemmelsen, og på den baggrund må det afklares, om bestemmelsen vil kræve lovændringer i Danmark.

Det vil endelig skulle overvejes, om der skal foretages visse ændringer af de gælder regler for videregivelse af oplysninger, som politiet er kommet i besiddelse af i forbindelse med efterforskning i en straffesag. Det gælder således bl.a. i relation til de eksisterende regler om videregivelse af

oplysninger om dna-prøver.

4.2. Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at ville have statsfinansielle konsekvenser.

5. Høring

Forslaget er sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Aalborg, Præsidenten for Retten i Roskilde, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Rigspolitichefen, Rigsadvokaten, Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet, Politidirektøren i København, Foreningen af Politimestre i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Datatilsynet, Amnesty International og Institut for Menneskerettigheder.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Den Danske Dommerforening, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Rigspolitichefen, Politidirektøren i København, Foreningen af Politimestre i Danmark, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Datatilsynet og Institut for Menneskerettigheder.

Den Danske Dommerforening, Domstolsstyrelsen, Politidirektøren i København og Politiforbundet i Danmark har oplyst, at de ikke har bemærkninger til forslaget.

Præsidenten for Østre Landsret og Præsidenten for Vestre Landsret har bemærket, at spørgsmålet om, hvorvidt man fra dansk side bør tilslutte sig en ordning, som indebærer, at danske domstole skal medvirke til bevissikring til brug for straffesager i andre lande, selv om de pågældende bevissikringsskridt ikke ville være tilladt – eller i det enkelte tilfælde ikke kunne foretages – efter de gældende danske regler, såfremt der var tale om en straffesag i Danmark, er et spørgsmål af en sådan retspolitisk karakter, at de ikke finder at burde udtale sig herom.

5.1. Generelle bemærkninger til forslaget

Rigsadvokaten har bemærket, at han finder det tvivlsomt, om

Kommissionens antagelse om, at det eksisterende samarbejde om bevisoptagelse er langsomt og ineffektiv, og at de forskellige nationale lovgivninger udgør hindringer for samarbejdet, uden videre er rigtig. Rigsadvokaten peger på, at nye regler om gensidig retshjælp bør afvente ikrafttrædelsen af og erfaringerne med EU-konventionen fra maj 2000 om gensidig retshjælp i straffesager og 2001-protokollen hertil.

Foreningen af Politimestre i Danmark har anført, at de eksisterende retshjælpskonventioner mv. fungerer tilfredsstillende i praksis, og at det må forventes, at samarbejdet vil kunne effektiviseres yderligere, når bl.a. EU-konventionen fra maj 2000 om gensidig retshjælp i straffesager og 2001-protokollen hertil træder i kraft. Igangsættelse af nye omfattende initiativer bør efter foreningens opfattelse afvente erfaringerne med disse instrumenter.

Advokatrådet fremhæver, at princippet om gensidig tillid, anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser truffet af en myndighed i en anden EU-medlemsstat uden nogen selvstændig kontrol i fuldbyrdelsesstaten giver anledning til væsentlige overvejelser i relation til det opstillede mål om et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed – navnlig vedrørende gensidig anerkendelse af afgørelser om strafprocessuelle tvangsindgreb under efterforskningen. Målsætningen om et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed må efter Advokatrådets opfattelse også indebære, at borgere og virksomheder i EU-medlemsstaterne beskyttes mod uberettigede eller ikke-proportionale indgreb fra myndighedernes side. Gennemførelse af EU-regler bør således ikke efter Advokatrådets opfattelse føre til, at retssikkerhedsniveauet i medlemsstaterne sænkes til laveste fællesnævner.

Advokatrådet peger endvidere på, at forudsætningen for anerkendelse og fuldbyrdelse i Danmark uden selvstændig prøvelse hos de danske myndigheder bør være, at der er sikkerhed for, at de retssikkerhedsgarantier, som gælder i Danmark, også er lovfæstede og praktiseres i de øvrige medlemsstater. Advokatrådet peger i den forbindelse på, at der ikke i forslaget er redegjort for retsstillingen i de 25 medlemsstater, men at det derimod fremgår, at forskellene mellem landenes lovgivning er en barriere for kriminalitetsbekæmpelsen. Efter Advokatrådets opfattelse er der store forskelle mellem beskyttelsesniveauet i de enkelte medlemsstater, uagtet alle stater er forpligtet til at overholde de garantier, der følger af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, og som er væsentligt lavere end det generelle retssikkerhedsniveau i et land som f.eks. Danmark.

Advokatrådet fremhæver herudover, at forslaget ikke tager højde for, at nationale regler om tvangsindgreb inden for strafferetsplejen består af et regelkompleks, der er baseret på sin egen indre sammenhæng og balance mellem hensynet til kriminalitetsbekæmpelse og hensynet til den enkeltes

retssikkerhed.

For så vidt angår behovet for nye regler på området bemærker Advokatrådet, at Kommissionens forslag ikke indeholder en nærmere redegørelse for de problemer, som de eksisterende ordninger for gensidig bistand til bevisoptagelse i straffesager, giver anledning til.

Datatilsynet har bemærket, at forslaget – sammen med andre forslag om øget informationsudveksling inden for det politi- og strafferetlige samarbejde – aktualiserer behovet for at overveje et generelt og opdateret databeskyttelsesretligt instrument på området. I mangel af et mere generelt instrument på området finder Datatilsynet, at databeskyttelse i forbindelse med det planlagte intensiverede samarbejde bør omtales i selve forslaget til rammeafgørelse og ikke blot ved en henvisning til artikel 23 i EU-konvention fra maj 2000 om gensidig retshjælp i straffesager. Datatilsynet henviser i den forbindelse til, at Schengen- og Europol-konventionerne indeholder en særskilt regulering om beskyttelse og sikring af personoplysninger. Datatilsynet anbefaler, at der indsættes regler om f.eks. formålsbestemthed, sikker behandling af oplysninger og tilsyn med handlingerne i selve rammeafgørelsen.

Institut for Menneskerettigheder anfører, at forslaget bygger på en forudsætning om, at de enkelte medlemsstater opfylder kravene i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention ved udstedelsen af bevissikringskendelser. For det tilfælde, at enkelte eller flere af EU-medlemsstaterne anvender minimumskrav for at kunne foretage ransagning mv., som ligger under det niveau, man i Danmark finder retssikkerhedsmæssigt forsvarlig, fordi det måtte være i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, kan det efter Institutets opfattelse ikke udelukkes, at Danmark ved at fuldbyrde en bevissikringskendelse uden forudgående prøvelse, kan ifalde et passivt ansvar. I hvert fald såfremt der konkret er forhold i sagen, der tyder på, at retssikkerhedsgarantierne ikke er overholdt, og de danske myndigheder undlader at undersøge forholdet under processen i Danmark. Det er på den baggrund Institutets opfattelse, at det bør overvejes at indføre mulighed for afvisning af en bevissikringskendelse, hvis fuldbyrdelse vil føre til et resultat, som strider mod fuldbyrdelsesstatens retsopfattelse, herunder hvis anerkendelsen eller fuldbyrdelsen må anses for at være i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

5.2. Definitioner

Advokatrådet har ad forslagets artikel 2, litra c), hvorefter ”udstedelsesmyndighed” efter forslaget kan være den dommer,

undersøgelsesdommer eller anklager, der ifølge national ret kan udstede en europæisk bevissikringskendelse, bemærket, at denne afgrænsning vil kunne indebære, at myndighederne i fuldbyrdesstaten i givet fald vil være forpligtet til at fuldbyrde f.eks. en ransagningskendelse udstedt af anklagemyndigheden i en anden medlemsstat uden, at der vil kunne foretages en reel domstolsprøvelse af, om ransagningen bør gennemføres. Efter Advokatrådets opfattelse rejser et sådant fravær af domstolskontrol spørgsmål i forhold til grundlovens § 72.

5.3. Anvendelsesområde

Rigsadvokaten bemærker, at de mange begrænsninger i rækkevidden af forslaget i praksis vil være vanskelige at håndtere, og at afgrænsningen af anvendelsesområdet formentlig vil føre til yderligere usikkerhed på et området, der for praktikere allerede i dag synes vanskeligt. Rigsadvokaten peger på, at en række meget praktisk anvendte bevisindsamlingsmetoder ligger uden for bevissikringskendelsens anvendelsesområde, jf. pkt. 1.6. i begrundelsen for forslaget, samtidig med at forslaget inden for sit anvendelsesområde er meget bredt, og at alle mulige tvangsindgreb og bevissikringsskridt kan komme på tale.

Advokatrådet peger på, at politiets (eksisterende) afhøringsrapporter efter artikel 3 kan udleveres og anvendes som bevismateriale i et tilfælde, hvor der ikke er adgang til at kræve den afhørte person genafhørt. Advokatrådet peger endvidere på, at der efter forslaget ikke stilles krav om, at en afhøringsrapport skal vedrøre samme sagsforhold, ligesom der ikke sondres mellem, om der er tale om afhøring af en sigtet eller et vidne, eller stilles krav om, at den afhørte er blevet vejledt om muligheden for senere udlevering af rapportmateriale. Advokatrådet anfører i den forbindelse, at de europæiske retssystemer tillægger politirapporter forskellig bevismæssig vægt, herunder at politirapporter efter dansk ret som hovedregel ikke kan anvendes som bevis under en retssag, at det efter dansk ret ikke kan tillægges selvstændig betydning, om tiltalte eller vidner under afhøring hos politiet har nægtet at udtale sig, og at det efter dansk ret ikke er muligt at tiltale vidner for at lægge hindringer i vejen for politiets efterforskning (ved at nægte at udtale sig til politiet). I modsætning hertil kan politiafhøringer i andre europæiske lande tillægges større bevismæssig vægt, ligesom der i visse tilfælde er mulighed for at rejse tiltale for obstruktion af politiets arbejde.

5.4. Typer af retssager omfattet af den europæiske bevissikringskendelse

Advokatrådet finder, at formuleringen af artikel 4, litra b), om sager, der er

anlagt af en administrativ myndighed vedrørende handlinger, der er strafbare, og hvor afgørelsen kan give anledning til en procedure ved en domstol, efterlader tvivl om det præcise anvendelsesområde for bevissikringskendelsen.

5.5. Betingelser for udstedelse af en europæisk bevissikringskendelse

Præsidenten for Københavns Byret finder, at det forhold, at der efter forslaget ikke vil kunne opretholdes et strafferammekrav som betingelse for at fuldbyrde en udenlandsk bevissikringskendelse kan give anledning til nærmere overvejelser.

Advokatrådet finder, at artikel 6, litra a), hvorefter en bevissikringskendelse kan udstedes, når de ønskede genstande, dokumenter og data er nødvendige og proportionale, er vag og upræcis. Advokatrådet peger således på, at de hensyn, der fremgår af bestemmelsen, ikke er sammenfaldende med de hensyn, der efter retsplejeloven indgår som betingelse for f.eks. ransagning, og at dette kan indebære, at danske myndigheder vil skulle gennemføre ransagning på et grundlag, som ikke ville være tilstrækkeligt til at gennemføre en ransagning efter dansk ret. Advokatrådet finder, at bevissikringskendelsen i praksis vil betyde, at beskyttelsen af borgeren i fuldbyrdelseslandet vil ligge på det niveau, som udstedelseslandets lovgivning sikrer.

Landsforeningen af beskikkede advokater har ligeledes påpeget, at bevissikringskendelsen giver mulighed for at foretage strafprocessuelle tvangsindgreb efter begæring fra andre EU-medlemsstater, som ikke vil kunne foretages efter danske strafprocessuelle regler. Foreningen bemærker i den forbindelse, at man ikke kan anbefale en justering af retsplejeloven med henblik på at gøre sådanne (danske) indgreb mulige.

5.6. Den centrale strafferegistermyndighed

Rigspolitichefen har bemærket, at han ikke har bemærkninger til forslagets bestemmelser om officielle udskrifter fra strafferegistre (navnlig artikel 8).

5.7. Supplerende bevismateriale

Advokatrådet har anført, at bestemmelsen i forslagets artikel 9 om kendelse om supplerende bevismateriale giver den anmodende myndighed, som deltager i fuldbyrdelsen af bevissikringskendelsen, fuld kontrol over den praktiske gennemførelse af bevissikringsanmodningen, hvilket synes at rejse spørgsmål om, hvorvidt myndighedsudøvelsen fortsat reelt foretages af den fuldbyrdende stats myndigheder.

5.8. Betingelser for anvendelse af personoplysninger

Datatilsynet har bemærket, at det er uklart, hvad der reelt er indholdet i sidste del af artikel 10, stk. 1, om personoplysninger fremskaffet inden for rammerne af rammeafgørelsen til andre formål end nævnt i første afsnit. Datatilsynet finder det endvidere uklart, hvad der sigtes til med bestemmelsen i artikel 10, stk. 4, hvorefter artikel 10 ikke finder anvendelse på personoplysninger, som er tilvejebragt af en medlemsstat i medfør af denne rammeafgørelse, og som hidrører fra denne medlemsstat.

5.9. Anerkendelse og fuldbyrdelse uden yderligere prøvelse

Foreningen af Politimestre i Danmark finder, at den manglende mulighed for at afprøve, om gennemførelsen af den udenlandske retsanmodning vil være forenelig med dansk ret, er i strid med principper, som bør være grundlæggende for gennemførelsen af strafprocessuelle tvangsindgreb på områder, hvor lovgivningen endnu ikke er harmoniseret.

Advokatrådet bemærker, at den manglende adgang for den udførende myndighed til at foretage en selvstændig kontrol efter Advokatrådets opfattelse ikke er udtryk for gensidig tillid. Advokatrådet finder derimod, at der er risiko for, at princippet om gensidig tillid i realiteten bliver et skjold for den anmodende myndighed, som ikke behøver at redegøre nærmere for grundlaget for sin beslutning. Gensidig tillid bør efter Advokatrådets opfattelse være baseret på fuld åbenhed om grundlaget for beslutningen, og den anmodende medlemsstat bør således have fuld tillid til, at den udførende stats myndigheder alene vil nægte at gennemføre anmodningen, hvis den finder at være forpligtet og berettiget hertil.

Landsforeningen af beskikkede advokater finder det betænkeligt, at retsakter fra andre EU-medlemsstater skal anerkendes umiddelbart uden materiel prøvelse i fuldbyrdelseslandet.

Institut for Menneskerettigheder anfører, at kravet om gennemførelse i Danmark af f.eks. en ransagningskendelse afsagt i en anden EU-medlemsstat efter dette lands lovgivning gør det yderst vanskeligt for en borger i fuldbyrdelsesstaten at forudsige sin retsstilling i forhold til et sådan indgreb i privatlivet. Efter Instituttets opfattelse er det tvivlsomt, om indgreb i retten til privatliv foretaget på grundlag af en europæisk bevissikringskendelse, vil kunne leve op til det legalitetskrav, som følger af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8, stk. 2.

Institut for Menneskerettigheder har endvidere anført, at det efter forslaget vil kunne forekomme, at danske myndigheder skal foretage beslaglæggelse af

skrifter mv., herunder ikke offentliggjorte skrifter, uanset at der ikke er grundlag herfor efter dansk ret. Dette vil efter instituttets opfattelse åbne op for den mulighed, at danske myndigheder vil skulle efterkomme europæiske bevissikringskendelser om beslaglæggelse af ikke offentliggjorte skrifter, som ikke opfylder kravene til domstolsprøvelse i grundlovens § 77, hvorefter ansvar for ytringer skal udmøntes af domstolene.

5.10. Garantier for fuldbyrdelse (minimumsgarantier)

Institut for Menneskerettigheder finder det positivt, at der ved forslagets artikel 12, stk. 1, litra b), er taget højde for, at princippet om forbud mod selvinkriminering, jf. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention artikel 6, skal overholdes i forbindelse med fuldbyrdelsen af en europæisk bevissikringskendelse. Instituttet finder det endvidere positivt, at der i forslagets artikel 15 er taget højde for princippet om, at en person ikke kan dømmes to gange for samme forhold ("ne bis in idem"-princippet).

5.11. Afslagsgrunde

Rigspolitichefen finder, at der bør indsættes en afslagsgrund svarende til artikel 2 i retshjælpskonventionen fra 1959, hvorefter en anmodning om retshjælp kan afslås, hvis den vedrører en forbrydelse, der af den anmodede stat betragtes som en politisk forbrydelse eller en forbrydelse, der har forbindelse med en politisk forbrydelse, eller hvor den anmodede stat finder, at imødekommelse af anmodningen vil kunne krænke den pågældende stats suverænitet, bringe dens sikkerhed i fare, stride mod dens almindelige retsprincipper eller skade andre livsvigtige interesser. Rigspolitichefen har som baggrund for forslaget henvist til, at det er en forudsætning for efterretningstjenesternes modtagelse af oplysninger fra samarbejdspartner i ind- og udland, at sådanne oplysninger alene anvendes til efterretningsmæssig brug og ikke videregives til andre. Det vil således ofte være af afgørende betydning for efterretningstjenestens arbejde og effektivitet, at materiale fra tidligere og igangværende efterforskning ikke kompromitteres ved f.eks. at skulle indgå i en straffesag i ind- eller udland, herunder på grundlag af en europæisk bevissikringskendelse.

Advokatrådet har bemærket, at rækkevidden i forslagets artikel 15, stk. 2, litra b, om mulighed for at afvise fuldbyrdelse af en bevissikringskendelse, hvis der ifølge fuldbyrdelsesstatens lovgivning gælder immuniteter og privilegier, der gør det umuligt at fuldbyrde den europæiske bevissikringskendelse, ikke er ganske klar. Rådet peger herved på, at det synes usikkert, om kredsen af vidneudelukkede personer, jf. retsplejelovens §§ 169-172, vil være omfattet af bestemmelsen. Rådet finder det endvidere usikkert, om regler i dansk lovgivning, som udelukker anvendelse af oplysninger fra

f.eks. et register i efterforskningsmæssig og strafferetlig sammenhæng, skal forstås som en ”immunitet”.

Institut for Menneskerettigheder finder, at det bør overvejes at indføre mulighed for at afslå at anerkende og fuldbyrde en europæisk bevissikringskendelse, hvis anerkendelse og fuldbyrdelse må anses for at være i strid med fuldbyrdelsesstatens retsopfattelse, herunder hvis det anses for stridende med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

5.12. Dobbelt strafbarhed

Præsidenten for Københavns Byret anfører, at det forhold, at der efter forslaget ikke vil kunne opretholdes et strafferammekrav som betingelse for at fuldbyrde en udenlandsk bevissikringskendelse kan give anledning til nærmere overvejelser.

Foreningen af Politimestre i Danmark og **Advokatrådet** har givet udtryk for betænkeligheder i forhold til, at der efter forslaget – efter en overgangsperiode – ikke kan opstilles krav om dobbelt strafbarhed.

Landsforeningen af beskikkede advokater tager afstand fra afskaffelse af kravet om dobbelt strafbarhed.

5.13. Klage

Præsidenten for Københavns Byret bemærker, at forslagets artikel 19, hvorefter de materielle forhold, der ligger til grund for en bevissikringskendelse, kun kan påklages til udstedelsesstaten, kan gøre det vanskeligt for personer, der er bosiddende i fuldbyrdelsesstaten, at udnytte klageadgangen, og det kan derfor overvejes, om der bør gennemføres tiltage med henblik på at lette klageadgangen.

Datatilsynet udtrykker betænkeligheder over for forslaget om, at de omhandlede genstande, dokumenter og data af udstedelsesmyndigheden kan kræves udleveret senest 60 dage efter fuldbyrdelsen af bevissikringskendelsen, selv om der i fuldbyrdelsesstaten er indgivet en klage i anledning heraf.

Advokatrådet finder, at forslaget om, at klage skal ske til en domstol i udstedelsesstaten, i en række tilfælde vil gøre det umuligt eller særdeles vanskeligt og bekosteligt at udnytte klageadgangen. Advokatrådet finder, at muligheden for at suspendere en udlevering af genstande mv. i 60 dag, hvis der indgivet klage, er en helt utilstrækkelig beskyttelse af den, indgrebet rettes imod.

Landsforeningen af beskikkede advokater bemærker, at såfremt forslaget gennemføres, bør der skabes mulighed for, at danske statsborgere kan få beskikket en advokat i forbindelse med en klage til en anden medlemsstats domstole.

6. Nærhedsprincippet

Formålet med forslaget er – ifølge Kommissionen – ved anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse at skabe et hurtigere og mere effektivt retligt samarbejde i straffesager og erstatte den eksisterende ordning for gensidig retshjælp i forhold til fremskaffelse af genstande, dokumenter og data til brug i straffesager. Kommissionen har ikke i forslaget redegjort nærmere for forholdet til nærhedsprincippet. Forslaget har som nævnt til formål at skabe et hurtigere og mere effektivt retligt samarbejde i straffesager. Forslaget vurderes på denne baggrund ikke at rejse spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side har man fra starten været meget skeptisk over for Kommissionens forslag, som dog på en række punkter er blevet forbedret.

9. Europa-Parlamentet

Europa-Parlamentet er den 31. marts 2004 fremkommet med en foreløbig udtalelse om forslaget.

I sin foreløbige udtalelse opfordrer Europa-Parlamentet bl.a. til, at der i forslagets artikel 6 indføres et krav om, at udstedelsesstaten i bevissikringskendelsen skal godtgøre, at de ønskede genstande mv. er nødvendige og proportionale og ifølge udstedelsesstatens lovgivning vil kunne fremskaffes under lignende omstændigheder på udstedelsesstatens område samt vil kunne antages som bevis i den retssag, de rekvireres til. Europa-Parlamentet har endvidere foreslået, at der i artikel 9 indsættes et krav om begrundelse for, at udstedelsesstaten ønsker supplerende bevismateriale i tilknytning til den oprindelige bevissikringskendelse.

I forhold til artikel 10 om betingelser for anvendelse af personoplysninger anbefaler Europa-Parlamentet, at der indføres en bestemmelse om

registrerede personers ret til at påberåbe sig de rettigheder om databeskyttelse, som måtte være hjemlet i enten udstedelsesstatens eller fuldbyrdelsesstatens nationale lovgivning.

Europa-Parlamentet foreslår endvidere, at der indsættes en række yderligere afslagsgrunde i forslagets artikel 15, idet Parlamentet finder, at anerkendelse og fuldbyrdelse af en bevissikringskendelse skal afslås, hvis udstedelsesstaten har anmodet en anden medlemsstat om at foretage retsforfølgning, hvis den pågældende lovovertrædelse er omfattet af amnesti i fuldbyrdelsesstaten, og denne stat har kompetence til at forfølge sagen, hvis den person, der er omfattet af kendelsen er under den kriminelle lavalder i fuldbyrdelsesstaten, hvis der er grund til at formode, at bevissikringskendelsen er udtryk for forfølgelse på grund af den pågældende persons køn, race, religion, etniske baggrund, nationalitet, sprog, politiske overbevisning eller seksuelle orientering, hvis fuldbyrdelsen vil strid mod fuldbyrdelsesstatens forfatningsmæssige regler om retfærdig rettergang, beskyttelse af privatlivets fred og personoplysninger samt foreningsfrihed, ytringsfrihed og pressefrihed, og hvis der er væsentlige grunde til at formode, at fuldbyrdelsen vil undergrave respekten for grundlæggende rettigheder og retsprincipper, jf. TEU artikel 6.

Endelig opfordrer Europa-Parlamentet til, at der aflægges rapport om anvendelse af rammeafgørelsen, navnlig med fokus på anvendelsen af retssikkerhedsgarantier, at EU-medlemsstaterne bestræber sig på, inden rammeafgørelsen om bevissikringskendelser træder i kraft, at nå til enighed om en rammeafgørelse om retssikkerhedsgarantier for sagsøgte, og at medlemsstaterne meddeler Rådets Generalsekretariat, hvilke nationale organer der er udpeget som udstedelsesmyndighed og fuldbyrdelsesmyndighed.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har *senest* været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 27. september 2005.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Kommissionens forslag og et grundnotat om forslaget er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 19. juli 2004 og til Folketingets Retsudvalg den 15. juli 2004.

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 2.- 3. juni 2005.

Dagsordenspunkt 4: Aftale mellem EU og Norge og Island om udlevering

Nyt notat.

Resumé

På baggrund Rådets beslutninger af 10. juli 2001 og 19. december 2002 om på grundlag af artikel 38, jf. artikel 24 i TEU, at bemyndige formandskabet til at indlede forhandlinger med Norge og Island om indgåelse af en udleveringsaftale, herunder om anvendelsen af den europæiske arrestordre, er der udarbejdet et udkast til aftale mellem på den ene side Den Europæiske Union og på den anden side Norge og Island om en udleveringsprocedure. Det forventes, at udkastet til udleveringsaftale vil blive forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 12. oktober 2005 med henblik på at opnå politisk enighed om aftaleudkastet. Sagen rejser ikke spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet. Sagen har lovgivningsmæssige konsekvenser, men vurderes ikke at have statsfinansielle konsekvenser af betydning. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til sagen. Fra dansk side kan man fuldt ud støtte, at EU indgår en udleveringsaftale med Norge og Island.

1. Baggrund

Rådet vedtog den 10. marts 1995 på grundlag af den daværende artikel K.3 i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU) en konvention om forenklet udleveringsprocedure mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union (1995-konventionen). Endvidere vedtog Rådet den 27. september 1996 ligeledes på grundlag af den daværende artikel K.3 i TEU en konvention om udlevering mellem Den Europæiske Unions medlemsstater (1996-konventionen). Formålet med konventionerne er i forholdet mellem medlemsstaterne at supplere og lette anvendelsen af bl.a. den europæiske konvention af 13. december 1957 om udlevering af lovovertrædere med tilhørende tillægsprotokoller og Schengen-konventionen.

Danmark ratificerede de to konventioner henholdsvis den 19. november 1996 og den 17. september 1997.

I forbindelse med Amsterdam-traktatens ikrafttræden den 1. maj 1999 blev Schengen-reglerne integreret i Den Europæiske Union.

For at sikre Norges og Islands fortsatte deltagelse i Schengen-samarbejdet efter integrationen i Den Europæiske Union har Rådet indgået en aftale med disse lande om deres associering i gennemførelsen, anvendelsen og

udviklingen af Schengen-reglerne. Aftalen er for Rådets vedkommende godkendt ved Rådets afgørelse af 17. maj 1999.

Efter artikel 2, stk. 1, i associeringsaftalen gennemfører og anvender Norge og Island de bestemmelser i Schengen-reglerne, der er opført i bilag A til aftalen. Alle relevante bestemmelser i Schengen-konventionens kapitel 4 (artiklerne 59-66) om udlevering er indeholdt i dette bilag. Disse bestemmelser har derfor fundet anvendelse i forhold til Norge og Island siden den 25. marts 2001, hvor de nordiske lande indtrådte i det praktiske Schengen-samarbejde.

I henhold til artikel 2, stk. 3, i associeringsaftalen accepterer, gennemfører og anvender Norge og Island de retsakter og foranstaltninger, som EU har vedtaget med henblik på at ændre og udbygge de i bilag A nævnte bestemmelser, og som procedurerne i associeringsaftalen har været gældende for.

Spørgsmålet om, hvorvidt en retsakt eller en foranstaltning vedtages med henblik på at udbygge Schengen-reglerne, afgøres af EU-landene.

De to EU-udleveringskonventioner indeholder bestemmelser, der ændrer eller udbygger bestemmelserne i Schengen-konventionens kapitel 4. Disse konventioner blev imidlertid vedtaget af Rådet forud for associeringsaftalen. Derfor kunne de procedurer, der senere er fastlagt i associeringsaftalen, ikke anvendes i denne forbindelse.

Resultatet er, at Schengen-konventionens bestemmelser om udlevering finder anvendelse i forhold til Norge og Island, hvorimod de bestemmelser i de to EU-udleveringskonventioner, der udgør en udvikling af Schengen-konventionens bestemmelser om udlevering, ikke finder anvendelse i forhold til de to lande.

Det må antages, at alle bestemmelser i 1995-konventionen og en række bestemmelser i 1996-konventionen udgør en videreudvikling af Schengen-reglerne.

For så vidt angår de bestemmelser i de to udleveringskonventioner, der ikke udgør en videreudvikling af Schengen-reglerne, besluttede Rådet den 10. juli 2001 på grundlag af artikel 38, jf. artikel 24 i TEU, at bemyndige formandskabet til at indlede forhandlinger med Norge og Island om det retlige samarbejde.

Formålet med forhandlingerne er at indgå aftale mellem Den Europæiske Union på den ene side og Norge og Island på den anden side vedrørende

Norges og Islands anvendelse af de bestemmelser i de to udleveringskonventioner, der ikke udgør en videreudvikling af Schengen-reglerne.

Bemyndigelsen til formandskabet blev ændret den 19. december 2002, hvor Rådet vedtog, at forhandlingerne med Norge og Island også skal omfatte spørgsmålet om anvendelsen af den europæiske arrestordre i relationerne mellem medlemsstaterne og Norge og Island.

I henhold til dette forhandlingsmandat har formandskabet bistået af Kommissionen haft en række møder med delegationer fra Norge og Island. Det seneste møde fandt sted den 13. juni 2005.

Det forventes, at et udkast til aftale mellem på den ene side Den Europæiske Union og på den anden side Norge og Island om en udleveringsprocedure mellem Den Europæiske Unions medlemsstater og Norge og Island vil blive forelagt for Rådet (retlig og indre anliggende) den 12. oktober 2005 henblik på at opnå politisk enighed i sagen.

2. Indhold

Baggrunden for aftalen er et ønske om at forbedre det strafferetlige samarbejde mellem Den Europæiske Unions medlemsstater og Island og Norge. Aftalen bygger dels på 1996-konventionen, dels på Rådets rammeafgørelse af 13. juni 2002 om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne.

Udkastet til en aftale mellem på den ene side Den Europæiske Union og på den anden side Norge og Island om en udleveringsprocedure mellem Den Europæiske Unions medlemsstater og Norge og Island er opdelt i fire kapitler:

- kapitel 1 (artikel 1 - 11) om almindelige principper,
- kapitel 2 (artikel 12 - 28) om overgivelsesproceduren,
- kapitel 3 (artikel 29 – 33) om virkninger af overgivelsen og
- kapitel 4 (artikel 34 – 41) vedrørende generelle bestemmelser.

Artikel 1:

Efter aftalens artikel 1, stk. 1, forpligter de kontraherende parter (EU's medlemsstater på den ene side og Norge og Island på den anden side) sig til i overensstemmelse med bestemmelserne i aftalen at forbedre overgivelsen af mistænkte og domfældte mellem medlemsstaterne på den ene side og Norge og Island på den anden side ved som minimumsnorm at anvende konventionen af 27. september 1996 om udlevering mellem medlemsstaterne i den Europæiske Union.

De kontraherende parter forpligter sig til at basere udleveringsanmodningen på en overgivelsesordning på grundlag af en arrestordre og i overensstemmelse med bestemmelserne i denne aftale, jf. artikel 1, stk. 2.

Aftalen indebærer efter artikel 1, stk. 3, ingen ændring af pligten til at respektere de grundlæggende rettigheder og grundlæggende retsprincipper, således som de er defineret i den europæiske menneskerettighedskonvention, eller hvis fuldbyrdelsen foretages af en judiciel myndighed i en medlemsstat, principperne i artikel 6 i traktaten om Den Europæiske Union.

Efter aftalens artikel 1, stk. 4, kan intet i aftalen fortolkes som et forbud mod at nægte at overgive en person, der er omfattet en arrestordre, hvis der er objektive grunde til at formode, at arrestordren er udstedt med det formål at retsforfølge eller straffe en person på grund af den pågældendes køn, race, religion, etniske baggrund, nationalitet, sprog, politisk overbevisning eller seksuelle orientering eller at den pågældendes situation kan blive skadet af en af disse grunde.

Artikel 2:

Artikel 2 indeholder definitionen af "kontraherende parter" (Den Europæiske Union, Norge og Island), "medlemsstat" (en medlemsstat i Den Europæiske Union), "stat" (en medlemsstat, Norge eller Island), "tredjeland" (enhver anden stat som defineret i stk. 3), og "arrestordre" (en afgørelse truffet af en stat for at få en anden stat til at anholde og overgive en eftersøgt person med henblik på strafforfølgning eller fuldbyrdelse af en frihedsstraf eller en anden frihedsberøvende foranstaltning).

Artikel 3:

Artikel 3 fastlægger anvendelsesområdet for aftalen. Efter denne bestemmelses stk. 1 kan arrestordren udstedes med henblik på:

1) Strafforfølgning i straffesager, der medfører frihedsberøvelse eller en anden frihedsberøvende foranstaltning og vedrører en lovovertrædelse, der efter lovgivningen i den stat, der har udstedt arrestordren, kan medføre frihedsstraf eller en anden frihedsberøvende foranstaltning af mindst 12 måneders varighed.

2) Straffuldbyrdelse af en endelig dom i en straffesag, hvorved den pågældende - i den stat, der har udstedt arrestordren - er idømt frihedsstraf eller en anden frihedsberøvende foranstaltning af mindst 6 måneders varighed. De kontraherende parter kan dog i en erklæring tilkendegive, at en arrestordre ligeledes kan udstedes, hvis den endelige dom er på mindst 4 måneders fængsel eller anden frihedsberøvende foranstaltning.

Spørgsmålet om, hvorvidt den fuldbydende stat kan kræve, at den handling, for hvilken en arrestordre er udstedt, ligeledes er strafbar i denne stat (kravet om dobbelt strafbarhed), er reguleret i aftalens artikel 3, stk. 2.

Artikel 3, stk. 2, fastslår, jf. dog stk. 3 og 4, at udlevering er betinget af, at de forhold, der ligger til grund for en arrestordre, udgør en lovovertrædelse efter den fuldbydende stats lovgivning, uanset gerningsindholdet eller den retlige beskrivelse. I disse tilfælde vil der således skulle gennemføres en kontrol af, om forholdet også er strafbart i den stat, som skal gennemføre udleveringen.

Det følger af artikel 3, stk. 3, at en stat under ingen omstændigheder, jf. dog artiklerne 4-8, må afslå en arrestordre, der er udstedt i forbindelse med en adfærd, hvorved en person medvirker til, at en gruppe personer, som handler med et fælles formål, begår en eller flere forbrydelser i forbindelse med terrorisme som omhandlet i artikel 1 og 2 i den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme og artikel 1, 2, 3 og 4 i EU's rammeafgørelse af 13. juni 2002 om bekæmpelse af terrorisme, ulovlig narkotikahandel og andre former for organiseret kriminalitet eller andre voldshandlinger, der er rettet mod en persons liv, fysiske integritet eller frihed, eller som medfører en kollektiv fare for personer, når sådanne forbrydelser kan medføre en frihedsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning af en varighed på mindst 12 måneder, selvom den pågældende person ikke deltager i selve udførelsen af den eller de pågældende forbrydelser. En sådan medvirken skal være forsætlig og være baseret på kendskab til gruppens formål og generelle kriminelle virksomhed eller kendskab til, at gruppen har til hensigt at begå den eller de pågældende forbrydelser.

Hvis arrestordren er udstedt for en handling, der er omfattet af stk. 3, og denne lovovertrædelse kan medføre en frihedsstraf på mindst 1 år i den udstedende stat, kan der således ikke stilles krav om dobbelt strafbarhed.

Efter artikel 3, stk. 4, kan de kontraherende parter afgive en erklæring om, at det i stk. 2 omhandlede krav om dobbelt strafbarhed ikke anvendes på en række nærmere angivne forbrydelser (positiv-listen).

Positiv-listen omfatter en række lovovertrædelser, herunder bl.a. terrorisme, menneskehandel, seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi, ulovlig handel med narkotika, ulovlig handel med våben, bestikkelse, svig, hvidvaskning, falskmøntneri, deltagelse i en kriminel organisation, miljøkriminalitet,

manddrab, sabotage, pengeafpresning, røveri, bortførelse, racisme, tyveri og forfalskning af betalingsmidler.

Er arrestordren omfattet af stk. 4 (positiv-listen), og har staterne ved erklæring meddelt, at kravet om dobbelt strafbar ikke skal finde anvendelse for lovovertrædelser omfattet af positiv-listen, og kan lovovertrædelsen medføre frihedsstraf inden for en strafferamme på mindst 3 år i den udstedende stat, kan der således ikke stilles krav om dobbelt strafbarhed.

Artikel 4:

Artikel 4 i aftalen indeholder tre obligatoriske afslagsgrunde, der, hvis en af disse foreligger, bevirker, at staterne skal afslå gennemførelsen af en arrestordre og dermed udlevering.

For det første skal den fuldbyrdende stat, jf. artikel 4, nr. 1, nægte udlevering, hvis den lovovertrædelse, der ligger til grund for arrestordren, kan retsforfølges i den fuldbyrdende stat, og der i denne stat er truffet beslutning om benådning (amnesti).

For det andet skal udlevering, jf. artikel 4, nr. 2, afslås, hvis det, af de oplysninger den fuldbyrdende stats relevante myndighed er i besiddelse af, fremgår, at den person, der er omfattet af arrestordren, tidligere er blevet endelig dømt i en anden stat for de samme handlinger, som ligger til grund for arrestordren, og straffen – i tilfælde af domfældelse – er fuldbyrdet, er ved at blive fuldbyrdet eller ikke længere kan fuldbyrdes efter lovgivningen i domslandet. Denne bestemmelse omhandler princippet om forbud mod dobbelt strafforfølgning («ne bis in idem»).

Endelig skal udlevering, jf. artikel 4, nr. 3, afslås, hvis den person, der er omfattet af arrestordren, er under den kriminelle lavalder efter den fuldbyrdende stats lovgivning.

Artikel 5:

Artikel 5 indeholder en række fakultative afslagsgrunde. Staterne har således mulighed for at afslå at gennemføre en arrestordre og dermed udlevering, hvis en eller flere af disse afslagsgrunde foreligger.

Udlevering kan for det første afslås i det tilfælde, hvor en arrestordre er udstedt for en lovovertrædelse, der er nævnt i artikel 3, stk. 1, og den lovovertrædelse, der ligger til grund for arrestordren, ikke er strafbar efter lovgivningen i den fuldbyrdende stat (kravet om dobbelt strafbarhed), jf. artikel 5, nr. 1.

Dernæst kan udlevering afslås, hvis den person, der er genstand for en arrestordre, allerede retsforfølges i den fuldbyrdende stat for de samme lovovertrædelser, som ligger til grund for arrestordren, jf. artikel 5, nr. 2.

Herudover kan udlevering afslås, hvis den fuldbyrdende stat allerede har besluttet ikke at indlede retsforfølgning eller at opgive retsforfølgning af den lovovertrædelse, der ligger til grund for arrestordren, jf. artikel 5, nr. 3.

Udlevering kan endvidere afslås, hvis lovovertrædelsen eller adgangen til at fuldbyrde en frihedsstraf er forældet i henhold til lovgivningen i den fuldbyrdende stat, og denne stat har kompetence til at retsforfølge lovovertrædelsen, jf. artikel 5, nr. 4.

Herudover kan udlevering afslås, hvis den fuldbyrdende stat er i besiddelse af oplysninger om, at den person, der er omfattet af arrestordren, tidligere er blevet endelig dømt i et tredjeland for den lovovertrædelse, der ligger til grund for arrestordren, og straffen er fuldbyrdet, er ved at blive fuldbyrdet eller ikke længere kan fuldbyrdes i domslandet, jf. artikel 5, nr. 5.

For så vidt angår statsborgere eller personer med bopæl i den fuldbyrdende stat kan udlevering afslås, hvis arrestordren er udstedt med henblik på fuldbyrdelsen af en straffedom, og den fuldbyrdende stat forpligter sig til selv at fuldbyrde straffen, jf. artikel 5, nr. 6.

Endelig indeholder artikel 5, nr. 7, en mulighed for at afslå udlevering, hvis den lovovertrædelse, der er omfattet af arrestordren, efter den fuldbyrdende stats lovgivning helt eller delvis anses for at være begået på denne stats territorium. Udlevering kan ligeledes nægtes, hvis lovovertrædelsen er begået uden for den udstedende stats territorium, og den fuldbyrdende stats lovgivning ikke hjemler adgang til retsforfølgning for tilsvarende lovovertrædelser, når de er begået uden for denne stats territorium.

Artikel 6:

Artikel 6 indeholder undtagelsesbestemmelser vedrørende politiske forbrydelser.

Efter artikel 6, stk. 1, kan fuldbyrdelse af en arrestordre ikke afslås med den begrundelse, at lovovertrædelsen af den fuldbyrdende stat kan anses for at være en politisk lovovertrædelse, en lovovertrædelse, der har forbindelse med en politisk lovovertrædelse, eller en lovovertrædelse, der udspringer af politiske motiver.

De kontraherende parter kan dog i medfør af artikel 6, stk. 2, afgive en erklæring om, at de kun vil anvende stk. 1 i forbindelse med:

- a) de forbrydelser, der er omhandlet i artikel 1 og 2 i den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme,

- b) forbrydelser, der kan karakteriseres som sammensværgelser m.v. i henhold til artikel 3, nr. 1, litra a, og som har til formål at begå en eller flere af de forbrydelser, der er nævnt i artikel 1 og 2 i den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme, og
- c) artikel 1, 2, 3 og 4 i EU's rammeafgørelse af 13. juni 2002 om bekæmpelse af terrorisme.

Artikel 7:

I artikel 7 er der fastsat en række undtagelsesbestemmelser vedrørende udlevering af egne statsborgere.

Efter artikel 7, stk. 1, kan fuldbyrdelse ikke afslås med den begrundelse, at en person, der begæres udleveret, er statsborger i den fuldbyrdende stat. De kontraherende stater kan dog afgive en erklæring om, at statsborgere ikke vil blive overgivet, eller om at overgivelse kun tillades under visse nøje afgrænsede omstændigheder, jf. artikel 7, stk. 3.

Udtrykket statsborger kan defineres af de enkelte kontraherende parter, jf. artikel 7, stk. 2.

Artikel 8:

Artikel 8 omfatter de garantier, som den udstedende stat skal give den fuldbyrdende stat i visse særlige tilfælde.

Hvis arrestordren er udstedt med henblik på fuldbyrdelse af en udeblivelsesdom, og domfældte ikke er blevet indkaldt personligt eller på anden måde er blevet underrettet om tid og sted for domsforhandlingen, kan udlevering betinges af, at den udstedende stat garanterer, at sagen kan genoptages, og at der kan gennemføres en ny domsforhandling, hvor den tiltalte er til stede, jf. artikel 8, nr. 1.

I de tilfælde, hvor arrestordren er udstedt for en lovovertrædelse, der kan straffes med fængsel på livstid, kan udlevering betinges af, at det udstedende lands lovgivning tillader, at der – enten på anmodning eller senest efter 20 år – kan ske fornyet prøvelse af, om der er grundlag for at fortsætte fuldbyrdelsen af dommen, jf. artikel 8, nr. 2.

Hvis arrestordren er udstedt med henblik på strafforfølgning af en person, der er statsborger i den fuldbyrdende stat, kan udlevering betinges af, at den pågældende kan tilbageføres til den pågældende stat med henblik på fuldbyrdelsen af en eventuel straf, jf. artikel 8, nr. 3. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med artikel 5, nr. 6, hvorefter udlevering af egne statsborgere eller

personer med bopæl i den fuldbyrdende stat kan afslås, hvis arrestordren er udstedt med henblik på fuldbyrdelsen af en straffedom, og den fuldbyrdende stat forpligter sig til selv at fuldbyrde straffen.

Artikel 9:

Efter artikel 9 skal staterne udpege de judicielle myndigheder, som er kompetente til at udstede og fuldbyrde en arrestordre. Udpegningen af kompetente nationale myndigheder sker i overensstemmelse med national ret.

Artikel 10:

I henhold til artikel 10 kan staterne udpege en eller flere centrale myndigheder til at bistå de judicielle myndigheder. Staterne kan pålægge den centrale myndighed at forestå modtagelse og fremsendelse af en europæisk arrestordre.

Artikel 11:

Artikel 11 fastlægger indholdet og formen af en arrestordre, og der er som bilag til aftalen vedlagt det certifikat, der udgør arrestordren. En arrestordre skal indeholde følgende oplysninger:

- den eftersøgte persons identitet og nationalitet
- angivelse af den judicielle myndighed i udstedelseslandet
- angivelse af, hvorvidt arrestordren omfatter overgivelse med henblik på strafforfølgning eller straffuldbyrdelse
- lovovertrædelsens art og de relevante lovbestemmelser
- en beskrivelse af sagens omstændigheder, herunder den eftersøgte persons deltagelse i lovovertrædelsen
- den idømte straf, hvis arrestordren er udstedt med henblik på straffuldbyrdelse, eller den foreskrevne strafferamme, hvis arrestordren er udstedt med henblik på strafforfølgning
- eventuelle andre konsekvenser af lovovertrædelsen.

En række af de oplysninger, som en arrestordre skal indeholde, er identiske med de oplysninger, der efter artikel 95 i Schengen-konventionen skal fremgå af en efterlysning med henblik på optagelse i Schengen-informationssystemet.

Artikel 12:

Artikel 12 vedrører fremsendelse af en arrestordre.

Bestemmelsen indebærer, at i de tilfælde, hvor opholdsstedet for den person, der er omfattet af en arrestordre, er kendt, kan de judicielle myndigheder i den udstedende stat fremsende arrestordren direkte til de kompetente judicielle myndigheder i den fuldbyrdende stat, jf. stk. 1.

I alle tilfælde, herunder når opholdsstedet er ukendt, kan den eftersøgte person dog indberettes til Schengen-informationssystemet. Denne indberetning foretages i overensstemmelse med artikel 95 i Schengen-konventionen, og indberetningen har samme gyldighed som en arrestordre ledsaget af de oplysninger, der er nævnt i artikel 11, stk. 1, jf. artikel 12, stk. 2.

For tiden kan Schengen-informationssystemet imidlertid ikke indeholde alle de oplysninger, der fremgår af artikel 11. Indberetningen vil dog i en overgangsperiode have samme gyldighed som en arrestordre, således at indberetningen betragtes som en efterlysning og en anmodning om anholdelse, indtil den judicielle myndighed i den fuldbyrdende stat har modtaget den originale arrestordre, jf. artikel 12, stk. 3.

Artikel 13:

Artikel 13 omhandler en række praktisk spørgsmål i forbindelse med fremsendelsen af en arrestordre.

Artikel 14:

Efter artikel 14 skal en person, som anholdes af den fuldbyrdende stats kompetente myndighed, underrettes om arrestordren og dens indhold. Endvidere skal den pågældende orienteres om muligheden for at meddele samtykke til udleveringen. Underretningen sker i overensstemmelse med national ret. Den anholdte har ret til at lade sig bistå af en advokat og – om nødvendigt – en tolk i overensstemmelse med national ret i den fuldbyrdende stat.

Artikel 15:

Artikel 15 indebærer, at den judicielle myndighed i den fuldbyrdende stat i overensstemmelse med national ret skal afgøre, om den anholdte fortsat skal være frihedsberøvet i forbindelse med undersøgelsen af, om en arrestordre skal imødekommes. Den anholdte kan på et hvilket som helst tidspunkt løslades midlertidigt i overensstemmelse med national ret, dog under forudsætning af, at den kompetente myndighed træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at den pågældende ikke flygter.

Det er grundtanken i aftalen, at den fuldbyrdende stat på grundlag af de oplysninger, der fremgår af en arrestordre, skal kunne træffe afgørelse om anholdelse, varetægtsfængsling og udlevering af den eftersøgte person. Den fuldbyrdende stat vil således normalt ikke have behov for andre oplysninger fra den udstedende stat end de oplysninger, der følger af en arrestordre.

Artikel 16:

Hvis den anholdte meddeler samtykke til udleveringen, herunder eventuelt et udtrykkeligt afkald på anvendelsen af den såkaldte specialitetsregel i artikel 30, stk. 2, skal dette samtykke efter artikel 16 meddeles den judicielle myndighed i overensstemmelse med national ret. Samtykket kan i princippet ikke tilbagekaldes, men staterne kan dog fastsætte, at samtykke kan tilbagekaldes i henhold til national ret.

Artikel 17:

Hvis den anholdte ikke meddeler samtykke til udleveringen, skal den pågældende ifølge artikel 17 have lejlighed til at udtale sig om arrestordren.

Artikel 18:

Efter artikel 18 afgør den judicielle myndighed i den fuldbyrdende stat inden for de frister og på de betingelser, der er fastsat i aftalen, om der er grundlag for udlevering. Den judicielle myndighed kan anmode om yderligere oplysninger fra den udstedende stat, og den kan fastsætte en tidsfrist for fremsendelse af disse supplerende oplysninger.

Artikel 19:

Artikel 19 vedrører de situationer, hvor der foreligger konkurrerende anmodninger.

Hvis flere stater har udstedt en europæisk arrestordre eller en arrestordre i forhold til den samme person, skal de judicielle myndigheder i den fuldbyrdende stat afgøre, hvilken anmodning der skal imødekommes. Afgørelsen skal træffes under hensyntagen til alle de foreliggende oplysninger, herunder lovovertrædelsens grovhed, gerningsstederne samt tidspunktet for udstedelsen af arrestordrerne, jf. artikel 19, stk. 1.

Hvis der foreligger en arrestordre og tillige en anmodning om udlevering fra et tredjeland, skal den fuldbyrdende stat træffe afgørelse om, hvilken anmodning der skal imødekommes under hensyn til samtlige foreliggende omstændigheder, herunder de omstændigheder der følger af den relevante konvention eller udleveringsaftale, jf. artikel 19, stk. 3.

Aftalen berører ifølge bestemmelsen ikke staternes forpligtelser i henhold til statuten for Den Internationale Straffedomstol.

Artikel 20:

Artikel 20 fastsætter, at en arrestordre skal behandles og fuldbyrdes som en hastesag, og opstiller i øvrigt visse frister for sagsbehandlingen.

Bestemmelsen indebærer, at den endelige afgørelse om udlevering bør træffes senest 10 dage efter, at den anholdte har meddelt samtykke til udleveringen, jf. artikel 20, stk. 2. I andre tilfælde bør afgørelsen træffes senest 60 dage efter anholdelsen af den pågældende, jf. artikel 20, stk. 3.

Fristerne nævnt i stk. 2 og 3, kan dog i særlige tilfælde forlænges med 30 dage, jf. artikel 20, stk. 4.

Den fuldbyrdende stat skal sikre, at den pågældende forbliver i denne stat, indtil der er truffet en endelig afgørelse, jf. artikel 20, stk. 5.

Artikel 21

Artikel 21 indebærer, at i de tilfælde, hvor en arrestordre er udstedt med henblik på strafforfølgning, skal den fuldbyrdende stats judicielle myndigheder efter anmodning enten meddele samtykke til, at der gennemføres afhøring af den eftersøgte person, eller at den eftersøgte person midlertidigt overføres til den udstedende stat.

Artikel 22:

Efter artikel 22 skal den eftersøgte afhøres af en judicial myndighed bistået af enhver anden person, der er udpeget i henhold til lovgivningen i den stat, hvor den udstedende myndighed er hjemmehørende. Den eftersøgte afhøres i overensstemmelse med lovgivningen i den fuldbyrdende stat og på de betingelser, der er aftalt mellem den udstedende judicielle myndighed og den fuldbyrdende judicielle myndighed.

Artikel 23:

Hvis den person, der ønskes overgivet, f.eks. nyder immunitet i den fuldbyrdende stat, løber fristen for afgørelse af udleveringsspørgsmålet efter artikel 20 først fra det tidspunkt, hvor den judicielle myndighed i den fuldbyrdende stat er blevet underrettet om, at immuniteten i givet fald er ophævet, jf. artikel 23.

Artikel 24:

Artikel 24 fastlægger, at aftalen ikke påvirker de forpligtelser, som staterne har over for en tredjestat, når en person er udleveret fra en sådan tredjestat. Staterne skal således respektere eventuelle forbud mod videreudlevering, herunder til en anden stat.

Artikel 25:

Efter artikel 25 skal den judicielle myndighed i den fuldbyrdende stat straks meddele den udstedende stat, om arrestordren vil blive imødekommet, og dermed om udlevering kan finde sted.

Artikel 26:

Efter artikel 26, stk. 1, udleveres den eftersøgte person hurtigst muligt efter aftale mellem de berørte stater. Udleveringen skal dog finde sted senest 10 dage efter, at der er truffet endelig afgørelse fuldbyrdelse af arrestordren, jf. artikel 26, stk. 2.

Hvis det på grund af omstændigheder, som ikke kan tilskrives nogen af staterne, viser sig umuligt at overgive den eftersøgte inden for den i stk. 2 fastsatte frist, skal den fuldbyrdende judicielle myndighed og den udstedende judicielle myndighed straks aftale en ny dato for overgivelse. I så fald skal overgivelsen finde sted senest 10 dage efter den nye aftalte dato, jf. artikel 26, stk. 3.

Udleveringen kan midlertidigt udsættes, hvis den anholdtes alder, helbred eller andre humanitære grunde taler herfor. Hvis udleveringen ikke kan finde sted inden den angivne frist, løslades den pågældende, jf. artikel 26, stk. 5.

Artikel 27:

I medfør af artikel 27, stk. 1, kan den judicielle myndighed i den fuldbyrdende stat – efter at have truffet afgørelse om udlevering – beslutte, at udleveringen udsættes med henblik på, at den pågældende retsforfølges eller fuldbyrder en straf i denne stat.

I stedet for at udsætte overgivelsen kan den fuldbyrdende judicielle myndighed midlertidigt overgive den eftersøgte til den udstedende stat på betingelser, der aftales mellem den fuldbyrdende judicielle myndighed og den udstedende judicielle myndighed, jf. artikel 27, stk. 2.

Artikel 28:

Efter artikel 28, stk. 1, skal staterne tillade transit gennem deres områder af en eftersøgt person, der skal udleveres fra en stat til en anden stat eller fra en tredjestat til en stat, hvis de bl.a. har modtaget oplysning om identiteten på den pågældende person, statsborgerskab og lovovertrædelsens karakter.

Der er efter artikel 28, stk. 2, mulighed for at afslå en anmodning om transit for en statsborger eller en person bosat i transitstaten eller betinge transitten, jf. artikel 7, stk. 3.

Artikel 29:

I henhold til artikel 29 skal den udstedende stat fratække enhver frihedsberøvelse, herunder frihedsberøvelsen i den fuldbyrdende stat, i den samlede straf.

Artikel 30:

Artikel 30 omhandler den såkaldte specialitetsregel.

Staterne kan meddele hinanden, at en person, der er blevet udleveret fra denne stat på grundlag af en arrestordre, i den udstedende stat kan retsforfølges, dømmes og tilbageholdes for andre lovovertrædelser end den lovovertrædelse, for hvilken arrestordren var udstedt, medmindre den judicielle myndighed i den fuldbyrdende stat i særlige tilfælde anfører andet i sin beslutning, jf. artikel 30, stk. 1.

Hvis en stat ikke har afgivet en sådan erklæring overfor den kontraherende stat, finder de gældende specialitetsregler fortsat anvendelse. Dette indebærer, at en person, der er udleveret, som hovedregel ikke kan retsforfølges, dømmes eller tilbageholdes for andre lovovertrædelser begået forud for udleveringen, jf. artikel 30, stk. 2.

Det følger af artikel 30, stk. 3, at artikel 30, stk. 2, ikke finder anvendelse i følgende tilfælde:

- a) hvis den pågældende efter at have haft mulighed for at forlade den stat, han er overgivet til, har undladt at gøre dette inden for 45 dage efter den endelige løsladelse eller er vendt tilbage til denne stats territorium efter at have forladt det;
- b) hvis lovovertrædelsen ikke kan straffes med frihedsberøvelse;
- c) hvis retsforfølgningen ikke medfører anvendelse af en foranstaltning, der begrænser den pågældendes personlige frihed;
- d) hvis den pågældende vil blive pålagt en straf eller en foranstaltning, der ikke indebærer frihedsberøvelse, herunder bødestraf eller en anden foranstaltning, der måtte træde i stedet for bøde, også selvom denne straf eller foranstaltning begrænser den pågældendes personlige frihed;
- e) hvis den pågældende har givet sit samtykke til overgivelse, eventuelt samtidig med at han giver afkald på anvendelse af specialitetsreglen i henhold til artikel 16;
- f) hvis den pågældende efter overgivelsen udtrykkeligt giver afkald på anvendelsen af specialitetsreglen for så vidt angår specifikke lovovertrædelser, der er begået inden overgivelsen;
- g) hvis den fuldbyrdende judicielle myndighed, der har overgivet den pågældende, giver sit samtykke i henhold til stk. 4.

Artikel 30, stk. 4, omhandler proceduren for afgivelse af samtykke fra den judicielle fuldbyrdende myndighed.

Artikel 31:

Efter artikel 31, stk. 1, kan de kontraherende parter i en erklæring meddele, at den person, der udleveres, kan videreudleveres til en anden stat, medmindre den judicielle myndighed i det land, der har udleveret den pågældende, i særlige tilfælde anfører andet. Hvis en sådan erklæring ikke afgives, kan videreudlevering som udgangspunkt ikke finde sted.

Der gælder dog visse undtagelser, jf. artikel 31, stk. 2 og 3, herunder hvis den person, der er udleveret, har meddelt samtykke til videreudlevering, eller hvis det land, der har udleveret den pågældende, har meddelt samtykke til videreudlevering.

En person, der er overgivet i henhold til en arrestordre, må dog ikke udleveres til et tredjeland uden samtykke fra den kompetente myndighed i den stat, der har overgivet den pågældende, jf. artikel 31, stk. 4.

Artikel 32:

Artikel 32 indeholder regler om overgivelse af genstande i forbindelse med udlevering. Bestemmelsen fastslår, at den fuldbyrdende stat i overensstemmelse med national ret skal beslaglægge og overlevere genstande, der er påkrævet som bevismateriale, eller som den eftersøgte har erhvervet som resultat af lovovertrædelsen.

Artikel 33:

Det følger af artikel 33, at den fuldbyrdende stat afholder de udgifter på sit territorium, der følger af fuldbyrdelsen af arrestordren, mens andre udgifter afholdes af den udstedende stat.

Artikel 34:

Artikel 34 vedrører forholdet til andre juridiske instrumenter.

Da aftalens regler skal erstatte de gældende regler om udlevering af lovovertrædere mellem staterne, indebærer aftalen efter artikel 34, stk. 1, at bestemmelserne i aftalen ved ikrafttrædelsen træder i stedet for de gældende konventioner om udlevering mellem staterne, uden at dette berører disse bestemmelsers anvendelse mellem staterne og tredjelande.

Derimod berører aftalen ikke anvendelsen af forenklede procedurer eller betingelser, der følger af bilaterale eller multilaterale aftaler, eller som er aftalt mellem staterne på grundlag af ensartet eller gensidig lovgivning, i det omfang de er gældende ved aftalens ikrafttræden, og i det omfang de er mere vidtrækkende end aftalen, jf. artikel 34, stk. 2.

Staterne kan endvidere indgå bilaterale eller multilaterale aftaler efter aftalens ikrafttræden, hvis sådanne aftaler er mere vidtrækkende end aftalens forskrifter og bidrager til yderligere at forenkle eller lette procedurerne for overgivelse af personer, der er omfattet af en arrestordre, navnlig ved at fastsætte kortere frister end dem, der er fastsat i artikel 20, men sådanne aftalerne må ikke påvirke forbindelserne med de stater, der ikke er parter i dem, jf. artikel 34, stk. 3.

De kontraherende parter skal inden tre måneder efter aftalens ikrafttræden meddele hinanden, hvilke gældende aftaler og ordninger de fortsat ønsker at anvende. Ligeledes skal parterne give hinanden meddelelse om nye aftaler og ordninger senest tre måneder efter deres undertegnelse, jf. artikel 34, stk. 4.

Artikel 35:

Artikel 35, stk. 1, indebærer, at de gældende konventioner m.v. om udlevering fortsat finder anvendelse på anmodninger, der er fremsat inden aftalens ikrafttræden. Anmodninger, der modtages efter dette tidspunkt, behandles efter reglerne i aftalen.

Staterne kan dog fremsætte en erklæring om, at anmodninger, der vedrører handlinger begået før en af staten nærmere angivet dato, dog senest ikrafttrædelsesdatoen, vil blive behandlet i overensstemmelse med de gældende udleveringsregler, jf. artikel 35, stk. 2.

Artikel 36:

Artikel 36 vedrører den territoriale anvendelse af aftalen.

Artikel 37:

Det følger af artikel 37, at eventuelle tvister mellem de kontraherende parter vedrørende fortolkningen af aftalen kan forelægges på et møde mellem repræsentanter for regeringerne for Den Europæiske Unions medlemsstater og for Island og Norge med henblik på bilæggelse inden seks måneder.

Artikel 37a:

Med henblik på at virkeliggøre målet om at nå frem til en så ensartet anvendelse og fortolkning af denne aftale som muligt følger de kontraherende parter løbende udviklingen i den retspraksis, der fastlægges af De Europæiske Fællesskabers Domstol, samt udviklingen i retspraksis ved de kompetente domstole i Island og Norge vedrørende disse bestemmelser og lignende overgivelsesaftaler, jf. artikel 37a.

Artikel 38:

Efter artikel 38 skal de kontraherende parter give hinanden meddelelse om afslutningen af de procedurer, der er nødvendige for, at de kan give deres samtykke til at være bundet af denne aftale.

Når Den Europæiske Union afgiver en sådan erklæring, angiver den for hvilke af dens medlemsstater erklæringer skal gælde.

Aftalen træder i kraft den første dag i den tredje måned efter den dato, på hvilken generalsekretæren for Rådet for Den Europæiske Union har sikret sig, at alle formelle krav er opfyldt for så vidt angår det samtykke til at være bundet af denne aftale, der er givet af parterne eller på deres vegne.

Artikel 39 - 41:

Artikel 39-41 vedrører tiltrædelse af nye medlemsstater i den Europæiske Union, fælles fornyet vurdering af aftalen, muligheden for at bringe aftalen til ophør m.v.

3. Gældende ret

3.1. Udlevering mellem de nordiske lande er i dag reguleret i lov nr. 27 af 3. februar 1960 om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige (nordisk udleveringslov) med de ændringer, der følger af lov nr. 251 af 12. juni 1975, § 5 i lov nr. 433 af 31. maj 2000, § 6 i lov nr. 378 af 6. juni 2002 og § 2 i lov nr. 433 af 10. juni 2003.

Efter § 1, stk. 1, i den nordiske udleveringslov kan den, der i Finland, Island, Norge, Sverige og Danmark er sigtet, tiltalt eller dømt for en strafbar handling, og som opholder sig i et af de nordiske lande, udleveres til strafforfølgning og straffuldbyrdelse. Loven omfatter dog ikke udlevering fra Danmark til Finland og Sverige, i det omfang de særlige regler om udlevering mellem stater i Den Europæiske Union, jf. bekendtgørelse nr. 833 af 25. august 2005 af lov om udlevering af lovovertrædere, er mere vidtgående end reglerne i den nordiske udleveringslov.

Det følger af § 2 i den nordiske udleveringslov, at udlevering af egne statsborgere kun kan ske, såfremt den pågældende i de sidste 2 år forud for den strafbare handling har haft bopæl i det land, hvortil udlevering ønskes, eller hvis handlingen eller en tilsvarende handling efter national ret i det fuldbyrdende land kan medføre højere straf end fængsel i 4 år.

Det fremgår af § 3, stk. 1, i den nordiske udleveringslov, at udlevering til strafforfølgning kun kan finde sted for handlinger, der efter lovgivningen i det begærende land, kan medføre højere straf end bøde. Udlevering til straffuldbyrdelse kan kun ske, hvis dommen lyder på fængselsstraf eller

anbringelse i en anstalt, eller der med hjemmel i dommen er truffet bestemmelse om sådan anbringelse, jf. § 3, stk. 2.

Udlevering for en handling, der udgør en politisk lovovertrædelse, kan kun ske, såfremt en tilsvarende handling er strafbar som politisk lovovertrædelse efter dansk ret og den, der begæres udleveret, ikke er dansk statsborger, jf. § 4.

Herudover kan udlevering efter den nordiske udleveringslovs § 5 ikke ske, når den, der begæres udleveret, i det fuldbyrdende land er dømt eller frifundet for den lovovertrædelse, der er omfattet af udleveringsbegæringen. Hvis tiltale er frafaldet, kan udlevering kun finde sted, hvis de i retsplejelovens fastsatte betingelser for omgørelse af bestemmelsen om tiltalefrafald er opfyldt.

§ 6 i den nordiske udleveringslov beskriver på hvilke vilkår en udlevering kan finde sted. Heraf fremgår det bl.a., at det kræver justitsministerens tilladelse, hvis den udleverede skal videre udleveres til en tredjestat for nogen før udleveringen begået strafbare handling, jf. stk. 1, nr. 1, og hvis den udleverede skal drages til ansvar for nogen før udleveringen begået strafbare handling, for hvilken tiltale er frafaldet her i landet, jf. stk. 1, nr. 3.

Derudover må den udleverede ikke drages til ansvar for nogen før udleveringen begået strafbare handling, for hvilken han her i landet er dømt eller frifundet, jf. stk. 1, nr. 2.

Det fremgår endvidere, at den udleverede, hvis han er dansk statsborger, ikke kan drages til ansvar for nogen anden før udleveringen begået strafbare handling end den, han er udleveret for, medmindre a) justitsministeren tillader det, b) han selv i et retsmøde meddeler samtykke dertil, c) han, uanset at han i en måned uhindret har kunnet forlade det land, til hvilket han er udleveret, har undladt dette, eller d) han efter at have forladt landet frivilligt er vendt tilbage, jf. stk. 1, nr. 4.

Endelig fremgår det, at den udleverede kun under betingelserne i nr. 4, litra a)-d) må drages til ansvar for nogen før udleveringen begået handling, der udgør en politisk lovovertrædelse, for hvilken han ikke er udleveret, såfremt han ikke er dansk statsborger, jf. stk. 1, nr. 5.

Begæring om udlevering kan fremsættes af politi eller anklagemyndighed i det land, hvortil udlevering ønskes. Anmodningen fremsendes til rigsadvokaten, statsadvokaten, eller politimesteren (i København politidirektøren), jf. § 8, stk. 1.

Begæringen skal indeholde oplysning om tid og sted for den strafbare handling, dennes beskaffenhed, de anvendelige straffebestemmelser, nationalitet og om muligt opholdssted for den, der begæres udleveret, samt andre oplysninger, der er nødvendige til at fastslå hans identitet, jf. § 8, stk. 2.

Såfremt den, der ønskes udleveret til strafforfølgning ikke i et retsmøde meddeler samtykke til udleveringen eller erkender sig skyldig i det forhold, for hvilket udleveringen begæres, skal der som grundlag for begæringen foreligge en af en domstol truffet beslutning, hvoraf fremgår, at domstolen har fundet rimelig grund til mistanke om, at han har begået den strafbare handling, jf. § 8, stk. 3.

Efter modtagelsen af en begæring om udlevering iværksætter politiet uden ophold den nødvendige undersøgelse, jf. § 9.

Den, som begæres udleveret, kan forlange rettens prøvelse af, om betingelserne for udlevering er opfyldt. Politiet skal gøre ham bekendt med adgangen til domstolsprøvelse. Rettens afgørelse træffes ved kendelse og kære til landsretten kan kun ske inden for en frist af 3 dage. Er der fremsat krav om domstolsprøvelse, kan udlevering ikke ske, før beslutningen er fundet lovlig ved endelig retskendelse, jf. § 10.

I forbindelse med undersøgelsen af anmodningen kan retsplejelovens regler i kapitel 69 om anholdelse, kapitel 70 om varetægtsfængsling, kapitel 72 om legemsindgreb, kapitel 73 om ransagning, kapitel 74 om beslaglæggelse og edition samt kapitel 75 a om andre efterforskningskridt anvendes i samme omfang som i sager vedrørende lovovertrædelser af tilsvarende art, der forfølges her i landet, jf. § 11.

I sager om udlevering finder de i retsplejelovens kapitel 66 indeholdte regler om beskikkelse og valg af forsvarer tilsvarende anvendelse. Offentlig forsvarer skal dog altid beskikkes, når den, der begæres udleveret, fremsætter ønske herom, jf. § 12.

Hvis den, der begæres udleveret, i et retsmøde meddeler samtykke til udleveringen og det findes utvivlsomt, at betingelserne for udlevering er opfyldt, kan udleveringen i almindelighed iværksættes af politiet. I øvrigt forelægges spørgsmålet om, hvorvidt udlevering skal finde sted, for Justitsministeriet, jf. § 13.

Derudover følger det af § 14, at når der er truffet bestemmelse om udlevering, kan der med henblik på at sikre udleveringens gennemførelse anvendes de retsmidler, der er indeholdt i retsplejelovens kapitel 69 om anholdelse og kapitel 70 om varetægtsfængsling, såfremt den handling, for

hvilken udlevering er begæret, efter dansk ret kunne medføre højere straf end bøde eller fængsel i 4 måneder. Den pågældende vil dog altid kunne undergives anholdelse i indtil 24 timer.

Efter § 15 kan det i forbindelse med en beslutning om udlevering bestemmes, at genstande, som er beslaglagt eller taget i forvaring under sagen, med forbehold af tredjemands eventuelle rettigheder, skal overgives til den myndighed, som har begæret udlevering.

Det følger af § 16, at hvis en person er efterlyst af myndighederne i et af de nordiske lande for en strafbar handling, som kan begrunde udlevering efter denne lov, kan de retsmidler, der omtales i retsplejelovens kapitel 69 om anholdelse, kapitel 70 om varetægtsfængsling, kapitel 72 om legemsindgreb, kapitel 73 om ransagning, kapitel 74 om beslaglæggelse og edition samt kapitel 75 a om andre efterforskningskridt, anvendes i overensstemmelse med reglerne i § 11. Det samme gælder, hvis myndighederne tilkendegiver, at de agter at fremsætte begæring om udlevering for en sådan handling. En fængsling iværksat efter stk. 1, skal dog ophæves, såfremt begæring om udlevering ikke er modtaget inden for en frist af 2 uger.

Efter § 17 kan tilladelse efter § 6 kun meddeles, såfremt udlevering for den pågældende handling kunne have fundet sted til vedkommende land.

Personer, som udleveres fra et af de § 1 nævnte lande til et andet nordisk land, kan efter § 18 uden særlig tilladelse føres over dansk territorium.

3.2. De nordiske lande er på nuværende tidspunkt ved at færdiggøre en ny konvention om overgivelse for strafbare forhold mellem de nordiske lande (Nordisk arrestordre).

Baggrunden for konventionen er, at de nordiske ministre på justitsministermødet på Svalbard i juni 2002 besluttede, at den gældende udleveringsordning mellem de nordiske lande skulle revideres og udvides med fuld respekt af grundlæggende retsprincipper og i overensstemmelse med de internationale forpligtelser bl.a. i forhold til EU, herunder specielt Rådets rammeafgørelse af 13. juni 2002 om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem staterne (den europæiske arrestordre).

På det nordiske justitsministermøde i Skagen den 20.-22. juni 2005 blev der opnået politisk enighed om udkastet til en ny konvention om overgivelse for strafbare forhold mellem de nordiske lande.

Nordisk Embedsmandskomiteé for lovgivningsspørgsmål (EK-Lov/NÄL) blev i den forbindelse pålagt at færdiggøre udkastet til konventionen, således at konventionen kan undertegnes af de nordiske justitsministre inden udgangen af 2005 med henblik på, at konventionen kan træde i kraft mellem de nordiske lande senest i 2007.

Den nordiske konvention vil være opbygget som rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre og vil fastlægge, i hvilke tilfælde de nordiske lande vil være forpligtede til at overgive en lovovertræder til et andet nordisk land, og i hvilke tilfælde landene kan eller skal afslå overgivelse af en lovovertræder.

Konventionen vil medføre en række udvidelser i pligten til overgivelse i forhold til såvel den gældende nordiske udleveringslov som i forhold til rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre.

I relation til den gældende nordiske ordning, der er en ”kan-ordning”(dvs. at udlevering kan finde sted), vil den nordiske konvention indebære, at der som udgangspunkt skal ske overgivelse i medfør af en nordisk arrestordre. Konventionen vil på den baggrund indeholde en række afslagsgrunde, hvorefter det fuldbyrdende land enten skal eller kan afslå overførslen.

I forhold til den gældende nordiske udleveringslov, vil konventionen bl.a. indebære, at kravet om dobbelt strafbarhed afskaffes, at der i forbindelse med overgivelse for strafbare forhold ikke skelnes mellem egne statsborgere og udlændinge, og at overgivelse ikke vil kunne nægtes med henvisning til, at der er tale om en politisk forbrydelse.

Derudover vil konventionen ikke indeholde et strafferammekrav. En nordisk arrestordre vil således kunne udstedes for forhold, der efter det udstedende lands lovgivning kan straffes med frihedsstraf eller en anden frihedsberøvende foranstaltning.

Endelig vil en person, der ifølge en nordisk arrestordre er overgivet til strafforfølgning eller straffuldbyrdelse, i et videre omfang kunne drages til ansvar for andre inden overgivelsen begåede lovovertrædelser end den, for hvilken den pågældende er overgivet.

Anvendelsesområdet for konventionen vil dog blive begrænset i relation til Island på den ene side og de øvrige nordiske lande på den anden side for så vidt angår de bestemmelser, der vedrører politiske forbrydelser og egne statsborgere.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

4.1. Udkastet til udleveringsaftale mellem på den ene side Den Europæiske Union og på den anden side Norge og Island vil – set i forhold til den nugældende ordning på området – have lovgivningsmæssige konsekvenser på en række punkter, herunder navnlig med hensyn til kravet om dobbelt strafbarhed, forbudet mod at behandle egne statsborgere og udlændinge forskelligt og politiske lovovertrædelser.

a. Som det er fremgået ovenfor under punkt pkt. 3.1., stilles der i den nordiske udleveringslov i dag krav om dobbelt strafbarhed ved såvel udlevering af egne statsborgere som udlændinge.

Efter udkastet til udleveringsaftale mellem EU og Norge og Island (artikel 3, stk. 2) vil kravet om dobbelt strafbarhed på en række områder skulle fraviges.

b. I relation til udlevering af egne statsborgere fremgår det i dag af den nordiske udleveringslov, at egne statsborgere kun kan udleveres, såfremt den pågældende i de sidste 2 år forud for den strafbare handling har haft bopæl i det land, hvortil udlevering ønskes, eller hvis den strafbare handling efter dansk ret kan medføre højere straf end fængsel i 4 år.

Med udkastet til udleveringsaftale mellem EU og Norge og Island (artikel 7) lægges der op til, at udlevering ikke kan afslås med den begrundelse, at den person, der begæres udleveret, er statsborger i den fuldbyrdende stat. De kontraherende parter kan dog afgive en erklæring om, at statsborgere ikke vil blive overgivet, eller om at overgivelse kun kan tillades under visse afgrænsede omstændigheder.

c. For så vidt angår politiske forbrydelser skelnes der i dag i den nordiske udleveringslov mellem udlevering af egne statsborger og udlændinge. Udlevering af egne statsborgere for en handling, der udgør en politisk lovovertrædelse, kan kun ske, såfremt en tilsvarende handling er strafbar som en politisk lovovertrædelse efter lovgivningen i det fuldbyrdende land.

Efter udkastet til udleveringsaftale mellem EU og Norge og Island (artikel 6), kan fuldbyrdelse ikke afslås med den begrundelse, at lovovertrædelsen af den fuldbyrdende stat anses for at være en politisk lovovertrædelse. De kontraherende parter kan dog afgive en erklæring om, at de kun vil anvende denne bestemmelse i forbindelse med forbrydelser der er omhandlet i terrorismekonventionen m.v.

Udkastet til udleveringsaftale mellem EU og Norge og Island vil herudover også på andre punkter nødvendiggøre ændringer i de gældende regler på udleveringsområdet.

Som anført under pkt. 3.2., forventer de nordiske lande inden udgangen af 2005 at kunne undertegne en nordisk konvention om overgivelse for strafbare forhold mellem de nordiske lande. Denne konvention vil på en række områder, herunder de ovenfor nævnte områder, gå videre end udkastet til udleveringsaftale mellem EU og Norge og Island.

Det er Justitsministeriets vurdering, at de ændringer i den nordiske udleveringslov, som EU-aftaleudkastet vil kræve, vil kunne rummes indenfor de ændringer, der følger af den nye konvention om overgivelse for strafbare forhold mellem de nordiske lande (Nordisk Arrestordre).

4.2. Udkastet til udleveringsaftale mellem EU og Norge og Island vurderes ikke at ville have statsfinansielle konsekvenser af betydning.

5. Høring

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

6. Nærhedsprincippet

Sagen skønnes ikke at være i strid med nærhedsprincippet.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til sagen.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side kan man fuldt ud støtte, at EU indgår en udleveringsaftale med Norge og Island.

9. Europa-Parlamentet

Europa-Parlamentet har ikke afgivet udtalelse i sagen.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 27. september 2005.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Forhandlingsmandaterne for Kommissionens og formandskabets forhandlinger med Norge og Island om indgåelse af aftaler vedrørende det retlige samarbejde, herunder anvendelsen af den europæiske arrestordre, blev forelagt til orientering for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg forud for rådsmøderne den 10. juli 2001 og den 19. december 2002.

Dagsordenspunkt 5: Rammeafgørelse om forenkling af udvekslingen af oplysninger og efterretninger mellem medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder, navnlig med hensyn til alvorlige lovovertrædelser, herunder terrorhandlinger

Revideret notat. Ændringerne er markeret med kursiv.

Resumé

Sverige har den 4. juni 2004 fremsat forslag til en rammeafgørelse om forenkling af udvekslingen af oplysninger og efterretninger mellem medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder, navnlig med hensyn til alvorlige lovovertrædelser, herunder terrorhandlinger. Det forventes, at formandskabet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 12. oktober 2005 vil lægge op til en drøftelse af spørgsmålet om, hvilke oplysninger og efterretninger, der skal omfattes af rammeafgørelsen, samt spørgsmålet om, hvorvidt det skal være obligatorisk eller frivilligt at udveksle oplysninger, som tidligere er fremskaffet ved hjælp af tvangsindgreb. Forslaget vil formentlig have visse lovgivningsmæssige konsekvenser. Forslaget vurderes ikke at ville have statsfinansielle konsekvenser af betydning. Forslaget ses ikke at være i strid med nærhedsprincippet. Forslaget til rammeafgørelse er som nævnt fremsat af Sverige. Herudover ses der ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om andre medlemsstaters holdninger til sagen. Fra dansk side er man generelt positiv over for forslaget til rammeafgørelse.

1. Baggrund

På baggrund af bl.a. terrorangrebene i Madrid den 11. marts 2004 vedtog Det Europæiske Råd den 25. marts 2004 en erklæring om bekæmpelse af terrorisme. I erklæringen (punkt 5 a) pålægges Rådet bl.a. at undersøge, hvilke foranstaltninger der kan træffes for at forenkle udvekslingen af oplysninger og efterretninger mellem medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder.

I lyset heraf har Sverige den 4. juni 2004 fremsat forslag til en rammeafgørelse om forenkling af udvekslingen af oplysninger og efterretninger mellem medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder, navnlig med hensyn til alvorlige lovovertrædelser, herunder terrorhandlinger.

Om baggrunden for det fremsatte forslag anføres det i de ledsagende bemærkninger, at de retshåndhævende myndigheders evne til at samarbejde om bekæmpelsen af kriminalitet og terrorisme i vid udstrækning er afhængig af, om de kan indhente og udveksle oplysninger og efterretninger i tide. Praktiske erfaringer viser imidlertid, at det alt for ofte er for besværligt, tager

for lang tid eller i nogle tilfælde endog er umuligt at indhente relevante og nødvendige oplysninger eller efterretninger fra andre medlemsstater.

Spørgsmålet om udveksling af oplysninger mellem medlemsstaternes retshåndhavende myndigheder er også omtalt i arbejdsprogrammet for et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed ("Haag-programmet"), hvor der lægges op at styrke udvekslingen af oplysninger ved at indføre et såkaldt tilgængelighedsprincip på EU-niveau. Efter tilgængelighedsprincippet skal en retshåndhavende myndighed i en medlemsstat, som har brug for oplysninger for at kunne varetage sine opgaver, kunne indhente disse i en anden medlemsstat, og den retshåndhavende myndighed i den anden medlemsstat, der ligger inde med disse oplysninger, skal udlevere dem til det angivne formål under hensyntagen til behovene i forbindelse med den igangværende efterforskning i den pågældende stat, jf. nærmere programmets punkt 2.1.

Det forventes, at formandskabet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 12. oktober 2005 vil lægge op til en drøftelse i Rådet af spørgsmålet om, hvilke oplysninger og efterretninger, der skal omfattes af rammeafgårelsen, samt spørgsmålet om, hvorvidt det skal være obligatorisk eller frivilligt at udveksle oplysninger, som tidligere er fremskaffet ved hjælp af tvangsindgreb.

2. Indhold

Forslaget til rammeafgårelse er fremsat under henvisning til Traktaten om Den Europæiske Union (TEU) artikel 30, stk. 1, litra a og b (om fælles handling vedrørende politisamarbejde i form af operativt samarbejde og behandling mv. af personoplysninger) og artikel 34, stk. 2, litra b (om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser gennem vedtagelse af rammeafgårelser).

På baggrund af drøftelserne i Den Tværfaglige Gruppe vedrørende Organiseret Kriminalitet og i Artikel 36-udvalget har formandskabet fremlagt et revideret udkast til rammeafgårelse. De væsentligste ændringer i forhold til det hidtidige forslag er i det følgende fremhævet med kursiv.

Artikel 1 fastslår, at rammeafgårelsens formål er at fastsætte regler for, hvordan de kompetente retshåndhavende myndigheder i medlemsstaterne effektivt og hurtigt kan udveksle eksisterende oplysninger og efterretninger med henblik på kriminalefterforskninger og kriminalefterretningsoperationer vedrørende lovovertrædelser.

Med forbehold af de minimumsstandarder for databeskyttelse, som er fastlagt i rammeafgårelsens artikel 9, berører rammeafgårelsen ikke gunstigere bestemmelser i national lovgivning, bilaterale eller multilaterale aftaler eller ordninger mellem medlemsstaterne, og den griber ikke ind i bilaterale eller multilaterale aftaler eller ordninger mellem medlemsstater og tredjelande eller Den

Europæiske Unions instrumenter vedrørende gensidig retshjælp eller gensidig anerkendelse af retsafgørelser i straffesager, *herunder eventuelle betingelser, som tredjelande måtte have fastsat for anvendelsen af videregivne oplysninger*. Det bemærkes i den forbindelse, at Kommissionen har fremsat forslag til rammeafgørelse om en europæisk bevissikringskendelse til fremskaffelse af genstande, dokumenter og data til brug i straffesager (KOM(2003) 688 endelig). Et grundnotat vedrørende dette forslag er sendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg henholdsvis den 19. juli og den 15. juli 2004.

Forslaget pålægger ikke medlemsstaterne nogen pligt til at indsamle eller opbevare bestemte ”oplysninger eller efterretninger” med det formål at videregive dem til de kompetente retshåndhavende myndigheder i andre medlemsstater.

Forslaget pålægger endvidere ikke medlemsstaterne nogen pligt til at meddele oplysninger eller efterretninger, der skal anvendes som bevismateriale ved en judiciel myndighed. Forslaget giver heller ikke medlemsstaterne ret til at anvende allerede udvekslede oplysninger og efterretninger til dette formål. Hvis allerede udvekslede informationer ønskes anvendt som bevismateriale *ved en judiciel myndighed*, skal der derfor indhentes samtykke hertil fra den kompetente myndighed i den pågældende medlemsstat, *om nødvendigt i henhold til den nationale lovgivning i den medlemsstat, der har videregivet oplysningerne eller efterretningerne via de eksisterende instrumenter vedrørende retligt samarbejde mellem medlemsstaterne. Et sådant samtykke er ikke påkrævet, når den anmodede medlemsstat allerede har givet sit samtykke til benyttelse af oplysningerne som bevismateriale på tidspunktet for fremsendelse af oplysningerne eller efterretningerne.*

Forslaget pålægger ikke den stat, der modtager en anmodning om oplysninger eller efterretninger, nogen forpligtelse til at fremskaffe eller tilvejebringe nogen form for oplysninger eller efterretninger ved anvendelse af tvangsindgreb defineret i henhold til den nationale lovgivning.

Medlemsstaterne videregiver i henhold til den nationale lovgivning, når denne åbner mulighed herfor, oplysninger og efterretninger, der tidligere er fremskaffet ved anvendelse af tvangsindgreb.

Rammeafgørelsen indebærer ikke nogen ændring i pligten til at respektere de grundlæggende rettigheder og grundlæggende retsprincipper, således som de er defineret i artikel 6 i traktaten om Den Europæiske Union.

Begreberne ”kompetent retshåndhavende myndighed”, ”kriminalefterforskning”, ”kriminalefterretningsoperation” og ”oplysninger og efterretninger” er defineret i forslagets artikel 2.

”Kompetent retshåndhævende myndighed” defineres som en national politimyndighed, toldmyndighed eller anden myndighed, der i henhold til national lovgivning har beføjelse til at afsløre, forebygge og efterforske lovovertrædelser og kriminelle aktiviteter, udøve myndighed og foretage tvangsindgreb i forbindelse med sådanne aktiviteter. *I forbindelse med vedtagelsen af rammeafgårelsen afgiver medlemsstaterne erklæring til Generalsekretariatet om, hvilke nationale myndigheder der omfattes af begrebet kompetent retshåndhævende myndighed. Medlemsstaterne kan undtage myndigheder, som særligt varetager national sikkerhed. Erklæringen kan til enhver tid ændres.*

Ved ”kriminalefterforskning” forstås en retlig ramme, inden for hvilken de kompetente retshåndhævende myndigheder eller judicielle myndigheder, herunder anklagemyndigheder, træffer foranstaltninger med henblik på at fastslå og identificere kendsgerninger, mistænkte og omstændigheder i forbindelse med en eller flere identificerede konkrete strafbare handlinger.

”Kriminalefterretningsoperation” defineres som en retlig ramme, der endnu ikke er nået til kriminalefterforskningsstadiet, inden for hvilken en kompetent retshåndhævende myndighed i henhold til national lovgivning har beføjelse til at indsamle, behandle og analysere oplysninger om kriminalitet eller kriminelle aktiviteter, med det formål at fastslå, om der er eller kan være begået konkrete strafbare handlinger.

”Oplysninger og efterretninger” defineres *som omfattende* enhver form for oplysninger eller data, *som retshåndhævende myndigheder er i besiddelse af, samt enhver form for oplysninger eller data, som offentlige myndigheder eller private foretagender er i besiddelse af, og som de retshåndhævende myndigheder har adgang til, uden at der foretages tvangsindgreb, jf. artikel 1, stk. 4.*

Artikel 3 (som indebar en begrænsning af rammeafgårelsens anvendelsesområde til alene at omfatte udveksling af oplysninger til brug for efterforskning af lovovertrædelser, der i den anmodende medlemsstat kan straffes med fribedsstraf eller en anden fribedsberøvende foranstaltning af en maksimal varighed på mindst tolv måneder) er udgået i det foreliggende udkast til rammeafgårelse.

Medlemsstaterne skal efter artikel 4 sikre, at oplysninger og efterretninger, som *defineret i artikel 2, litra d*, kan meddeles til de kompetente retshåndhævende myndigheder i andre medlemsstater i overensstemmelse med rammeafgårelsen.

Betingelserne for at meddele oplysninger og efterretninger til de andre medlemsstaters retshåndhævende myndigheder må ikke være strengere end de betingelser, der gælder nationalt for meddelelse af og anmodning om oplysninger og efterretninger. *Medlemsstaterne må navnlig ikke kræve en*

retskendelse i forbindelse med deres kompetente retshåndhavende myndigheds udveksling af oplysninger eller efterretninger med en anden medlemsstats kompetente retshåndhavende myndighed, når den anmodede kompetente retshåndhavende myndighed som led i en kriminalefterforskning i en intern procedure har adgang til de pågældende oplysninger eller efterretninger uden retskendelse.

Oplysninger og efterretninger meddeles efter anmodning fra en kompetent retshåndhavende myndighed, der handler inden for rammer fastsat i den nationale lovgivning, og som foretager en kriminalefterforskning eller en kriminalefterretningsoperation.

Når den anmodede kompetente retshåndhavende myndighed i henhold til den anmodede stats nationale lovgivning kun har adgang til de ønskede oplysninger og efterretninger efter tilladelse fra en judiciel myndighed, er den anmodede kompetente retshåndhavende myndighed forpligtet til at anmode den kompetente judicielle myndighed om tilladelse til at få adgang til og udveksle de ønskede oplysninger. Den anmodede stats kompetente judicielle myndighed lægger samme regler til grund for sin afgørelse som i en rent intern sag.

I henhold til artikel 4 a skal oplysninger og efterretninger videregives hurtigst muligt og i videst muligt omfang inden for den ønskede frist. Såfremt oplysningerne eller efterretningerne ikke kan videregives inden for den ønskede frist, skal den kompetente retshåndhavende myndighed, der har modtaget en anmodning om oplysninger eller efterretninger, meddele, hvor lang tid det vil tage at efterkomme anmodningen. En sådan frist angives øjeblikkeligt.

Medlemsstaterne skal indføre procedurer, som sætter dem i stand til inden for 8 timer i kontortiden at reagere på hastende anmodninger om oplysninger og efterretninger vedrørende lovovertrædelser som defineret i artikel 2, stk. 2, i rammeafgørelse om den europæiske arrestordre (positivlisten), når de ønskede oplysninger eller efterretninger er lagret i en database, som den retshåndhavende myndighed har direkte adgang til. Den anmodende stat skal give en begrundelse for, at sagen haster, f.eks. at menneskers liv er truet, eller der er fare for, at mistænkte flygter.

Ikke hastende anmodninger vedrørende alvorlige lovovertrædelser, skal i de tilfælde, hvor de ønskede oplysninger eller efterretninger findes lagret i en database, som den retshåndhavende myndighed har direkte adgang til, imødekommes inden for en uge.

Alle andre anmodninger skal som udgangspunkt besvares inden for 14 dage. Såfremt medlemsstaterne ikke er i stand til at opfylde denne tidsfrist, skal den anmodede kompetente retshåndhavende myndighed meddele årsagen hertil på en særlig formular.

Hvis den anmodende stat giver udtryk for, at den ønsker at få oplysningerne hurtigere (end de fastsatte tidsfrister), skal den anmodede stat gøre sit bedste

for at besvare anmodningen hurtigt. *Anmodninger om særlig hurtig sagsbehandling skal altid være konkret begrundede.*

I henhold til artikel 5 kan de kompetente retshåndhævende myndigheder kun anmode om oplysninger, hvis der er faktuelle grunde til at tro, at der findes relevante oplysninger og efterretninger i den pågældende medlemsstat. *Anmodningen skal indeholde de faktuelle grunde samt en redegørelse for, hvilke oplysninger og efterretninger der ønskes, og for forbindelsen mellem formålet og den person, der er genstand for oplysningerne og efterretningerne.*

Der må ikke anmodes om flere oplysninger eller fastsættes strammere tidsfrister end, hvad der er nødvendigt i det konkrete tilfælde. *Anmodninger om oplysninger eller efterretninger skal mindst indeholde de oplysninger, der er indeholdt i en særlig formular.*

Artikel 6 (som fastsatte kategorier af personer, der kan udveksles oplysninger eller efterretninger om) er udgået i det foreliggende udkast til rammeafgørelse.

Efter artikel 7 kan udveksling af oplysninger og efterretninger mellem medlemsstaterne finde sted via alle eksisterende kommunikationskanaler.

Oplysninger og efterretninger meddeles også Europol i overensstemmelse med Europol-konventionen, for så vidt udvekslingen angår en lovovertrædelse eller en kriminel aktivitet, der ligger inden for Europolis mandat.

Artikel 8 omhandler uanmodet (spontan) udveksling af oplysninger og efterretninger. Ifølge bestemmelsen skal de kompetente retshåndhævende myndigheder på eget initiativ videregive oplysninger og efterretninger til retshåndhævende myndigheder i andre medlemsstater, hvis der er faktuelle grunde til at tro, at de vil kunne bidrage til afsløring, forebyggelse eller efterforskning af *alvorlige lovovertrædelser eller kriminelle aktiviteter som defineret i rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre (positivlisten) bortset fra de tilfælde, hvor der foreligger en situation omfattet af artikel 11, stk. 1. De nærmere regler for uanmodet udveksling af oplysninger fastsættes i den nationale lovgivning i de medlemsstater, som videregiver oplysningerne.*

Pligten til at videregive oplysninger og efterretninger er begrænset til det, der skønnes relevant og nødvendigt for at kunne afsløre, forebygge eller efterforske den pågældende lovovertrædelse eller kriminelle aktivitet.

Artikel 9 fastsætter, at medlemsstaterne ved udveksling af oplysninger og efterretninger skal overholde de regler og standarder for databeskyttelse, der gælder for den anvendte kommunikationskanal, jf. artikel 7.

Anvendelse af oplysninger og efterretninger, der er blevet udvekslet direkte eller bilateralt, er underlagt de nationale bestemmelser om databeskyttelse i den modtagende medlemsstat. Behandling af personoplysninger skal ske i overensstemmelse med principperne i Europarådets konvention af 28. januar 1981 om beskyttelse af det enkelte menneske i forbindelse med elektronisk databehandling af personoplysninger samt – for de medlemsstater, der har ratificeret den - tillægsprotokollen hertil af 8. november 2001 om tilsynsmyndigheder og grænseoverskridende dataudveksling. Når de retshåndhavende myndigheder håndterer personoplysninger, som er fremskaffet i medfør af denne rammeafgørelse, bør der også tages hensyn til principperne i Europarådets anbefaling R(87) 15 om politiets brug af personoplysninger.

Udvekslede oplysninger og efterretninger, herunder videregivne personoplysninger, må kun anvendes til brug for relevante retsforfølgingsprocedurer eller til forebyggelse af umiddelbare og alvorlige trusler mod den offentlige sikkerhed. Hvis informationerne skal anvendes til andre formål kræver dette et forudgående samtykke fra den myndighed, der har meddelt informationerne, *medmindre den person, som oplysningerne vedrører, selv har samtykket til den pågældende (anden) brug af oplysningerne.*

Medlemsstaterne kan pålægge betingelser med hensyn til anvendelsen af bestemte oplysninger og efterretninger og til rapportering vedrørende resultatet af den kriminalefterforskning eller den kriminalefterretningsoperation, som har fundet sted. Sådanne betingelser er bindende for den modtagende kompetente retshåndhavende myndighed.

Artikel 10 angiver, at medlemsstaterne skal behandle alle oplysninger og efterretninger med den nødvendige fortrolighed.

Efter artikel 11 kan medlemsstaterne afvise at videregive oplysninger og efterretninger, hvis der er faktuelle grunde til at antage, at videregivelsen vil kunne skade vigtige nationale sikkerhedsinteresser, bringe en igangværende efterforskning eller efterretningsoperation *eller enkeltpersoners sikkerhed* i fare, eller hvis oplysningerne vil stå i klart misforhold til eller være irrelevante for det angivne formål.

Såfremt videregivelse af oplysninger eller efterretninger gør det nødvendigt, at en judiciel myndighed griber ind i overensstemmelse med artikel 4, stk. 4, og disse oplysninger eller efterretninger vedrører en lovovertrædelse, der straffes med under 1 års fængsel i henhold til den anmodede medlemsstats lovgivning, kan den kompetente retshåndhavende myndighed afslå at videregive de ønskede oplysninger eller efterretninger.

Den kompetente retshåndhavende myndighed afviser at videregive oplysninger eller efterretninger, hvis den kompetente judicielle myndighed ikke har tilladt adgang til og udveksling af de ønskede oplysninger i henhold til artikel 4, stk. 4.

Artikel 12 og 13 omhandler gennemførelse af rammeafgørelsen og forbindelse til andre instrumenter.

3. Gældende dansk ret

3.1. Dansk lovgivning indeholder ikke en udtrykkelig generel regulering af danske retshåndhavende myndigheders videregivelse af fortrolige oplysninger til andre EU-landes retshåndhavende myndigheder.

Om videregivelse af fortrolige oplysninger kan finde sted i det nævnte tilfælde vil derfor som udgangspunkt bero på de almindelige regler om tavshedspligt.

Det er i administrativ praksis almindeligt antaget, at regeringen inden for de rammer, der følger af grundloven, kan indgå overenskomst med fremmede stater, som bl.a. indebærer, at den danske stat i et vist omfang er forpligtet til at videregive visse fortrolige oplysninger til udenlandske myndigheder. I det omfang en sådan international aftale er indgået, vil videregivelse af fortrolige oplysninger til opfyldelse af den pågældende internationale forpligtelse ikke være uberettiget i relation til de almindelige regler om tavshedspligt.

Det må endvidere antages, at danske myndigheder i et vist omfang er berettiget til – f.eks. som et led i mere uformelt samarbejde – at videregive fortrolige oplysninger til brug for andre landes myndigheder.

Det er næppe muligt generelt at angive, hvornår en sådan videregivelse må anses for berettiget. Ved den konkrete vurdering af videregivelsens berettigelse må der formentlig navnlig lægges vægt på formålet med videregivelsen, herunder om videregivelse er af betydning for, at den danske forvaltningsmyndighed kan varetage sine forvaltningsopgaver, eller til varetagelse af danske interesser i øvrigt. I den forbindelse vil det bl.a. indgå, om videregivelse sker som led i et gensidigt samarbejdsforhold og dermed i denne forstand også til varetagelse af danske interesser. Herudover må der lægges vægt på forholdene i modtagerlandet, herunder hvordan de fortrolige oplysninger i praksis må antages at blive anvendt i det pågældende land. Der må også lægges vægt på, hvilken karakter de pågældende oplysninger har, herunder risikoen for at oplysningerne eventuelt misbruges.

Ved vurderingen af, om fortrolige oplysninger kan videregives til udenlandske myndigheder, vil der endvidere kunne søges vejledning i forvaltningslovens § 28 (om videregivelse af oplysninger til en anden

forvaltningsmyndighed) og – i det omfang der er tale om edb-behandlede personoplysninger – i reglerne i persondatalovens kapitel 4 (særligt §§ 6-8) og endelig i de i henhold til persondatalovens § 72 udstedte administrative bestemmelser om videregivelse af oplysninger fra politiets registre.

3.2. På enkelte retsområder er der i lovgivningen fastsat bestemmelser, hvorved der udtrykkeligt tages stilling til danske retshåndhavende myndigheders videregivelse af oplysninger til udenlandske myndigheder.

Lov om Det Centrale Dna-profil-register (lov nr. 434 af 31. maj 2000) indeholder i § 5 følgende bestemmelse om videregivelse af oplysninger fra registret:

”Der kan til brug for identifikation af personer videregives oplysninger fra registret til

- 1) politiet, anklagemyndigheden og Justitsministeriet,*
- 2) udenlandske domstole samt politi- og anklagemyndigheder til brug for offentlige straffesager, såfremt det i det enkelte tilfælde findes ubetænkeligt*
- 3) Københavns Universitet, Retsgenetisk Afdeling, såfremt det er nødvendigt i forbindelse med behandlingen af en straffesag, og*
- 4) Folketingets Ombudsmand.*

Stk. 2. Herudover må videregivelse af oplysninger fra registret ikke finde sted, jf. dog § 6.”

Herudover kan det bl.a. nævnes, at den i henhold til persondatalovens § 72 udstedte bekendtgørelse om behandling af personoplysninger i det Centrale Kriminalregister indeholder en bestemmelse (i § 21, stk. 1, nr. 9), hvorefter Rigspolicebefen efter begæring udsteder fuldstændige udskrifter af Kriminalregistret og straffeattester som nævnt i § 22 til udenlandske politi, anklagemyndighed og domstole i de nordiske lande eller i lande, der er medlemmer af Europarådet, til brug for offentlige straffesager i udlandet.

3.3. Hvad angår spørgsmålet om datasikkerhed bemærkes det, at danske retshåndhavende myndigheder i forbindelse med edb-behandling af personoplysninger skal overholde de krav til fysisk behandlingssikkerhed, som følger af persondatalovens §§ 41 og 42. Af bestemmelsen i lovens § 41, stk. 3, følger, at den dataansvarlige (dvs. vedkommende retshåndhavende myndighed) bl.a. skal træffe de fornødne tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger mod, at oplysninger kommer til uvedkommendes kendskab, misbruges eller i øvrigt behandles i strid med loven. *Mere udførlige regler er fastsat i den sikkerhedsbekendtgørelse, som er udstedt i henhold til persondatalovens § 41, stk. 5.*

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

4.1. Forslaget vurderes på det foreliggende grundlag ikke at ville have lovgivningsmæssige konsekvenser *af generel karakter*.

Det skal herved navnlig bemærkes, at forslaget ikke pålægger medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder en ubetinget pligt til at videregive bestemte kategorier af oplysninger, men derimod alene indeholder en forpligtigelse til, at der i national lovgivning ikke opstilles strengere betingelser for videregivelse af oplysninger til andre medlemsstaters retshåndhævende myndigheder, end hvad der nationalt gælder for videregivelse. Dette indebærer, at videregivelse af oplysninger fra danske retshåndhævende myndigheder fortsat vil kunne – og vil skulle – ske i overensstemmelse med de danske regler om tavshedspligt og videregivelse, herunder persondatalovens videregivelsesregler, og det vil således fortsat bero på en konkret vurdering i den enkelte sag, om der kan ske videregivelse af oplysninger til brug for efterforskning mv. i andre medlemsstater.

Hertil kommer, at der efter forslaget er tale om videregivelse af oplysninger til andre medlemsstaters retshåndhævende myndigheder med henblik på afsløring, forebyggelse eller efterforskning af lovovertrædelser eller kriminelle aktiviteter, og at udvekslede oplysninger som udgangspunkt kun må anvendes til brug for den kriminalefterforskning eller den kriminalefterretningsoperation, til hvilken de er udvekslet eller til forebyggelse af umiddelbare og alvorlige trusler mod den offentlige sikkerhed. Anvendelsen af oplysningerne til ethvert andet formål forudsætter således et udtrykkeligt forudgående samtykke fra den myndighed, der har meddelt informationerne, og der er desuden en generel adgang til at fastsætte særlige betingelser med hensyn til anvendelsen af bestemte oplysninger og efterretninger i det omfang det skønnes nødvendigt.

Som nævnt indeholder forslaget en forpligtigelse til, at der i national lovgivning ikke opstilles strengere betingelser for videregivelse af oplysninger til andre medlemsstaters retshåndhævende myndigheder, end hvad der nationalt gælder for videregivelse.

Det kan på denne baggrund give anledning til tvivl, om det vil være muligt at opretholde bestemmelsen i § 5, stk. 1, nr. 2, i lov om Det Centrale Dna-profil-register, hvorefter der til brug for identifikation af personer kan videregives oplysninger fra registret til udenlandske domstole samt politi- og anklagemyndigheder til brug for offentlige straffesager, såfremt det i det enkelte tilfælde findes ubetænkeligt. Efter Justitsministeriets vurdering vil det – som følge af rammeafgåelsen – formentlig være nødvendigt at ændre den pågældende bestemmelse, således at der udtrykkeligt kommer til at gælde samme betingelse for videregivelse af oplysninger til henholdsvis danske retshåndhævende myndigheder og retshåndhævende myndigheder i andre EU-medlemsstater.

Det samme vil selvsagt gøre sig gældende med hensyn til eventuelle lignende lovbestemmelser på specifikke områder.

4.2. Forslaget vurderes ikke at ville have statsfinansielle konsekvenser af betydning.

5. Høring

Det oprindelige forslag til rammeafgørelse har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Aalborg, Præsidenten for Retten i Roskilde, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet, Rigspolitechefen, Politidirektøren i København, Foreningen af Politimestre i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Datatilsynet, Amnesty International og Institut for Menneskerettigheder.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Rigspolitechefen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Datatilsynet og Institut for Menneskerettigheder.

Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen og Landsforeningen af beskikkede advokater har oplyst, at de ikke har bemærkninger til forslaget.

Rigsadvokaten anfører, at han kan støtte de grundlæggende ideer, der ligger bag forslaget. Udvekslingen af oplysninger og efterretninger om kriminalitet og kriminelle aktiviteter er således en væsentlig del af grundlaget for samarbejdet på retshåndhævelsesområdet i EU.

Rigsadvokaten kan tilslutte sig, at forslaget også omfatter retlige myndigheder, herunder domstolene, jf. artikel 2 a), 2. pkt. For Danmarks vedkommende vil der dog formentlig i det væsentlige være tale om oplysninger og efterretninger, som politiet og anklagemyndigheden er i besiddelse af. Det bør til sin tid nærmere overvejes hvilke danske

særmyndigheder, der er omfattet af artikel 2, idet formuleringen ”kompetent retshåndhævende myndighed” under a) skal sammen holdes med b) og c) om henholdsvis ”kriminalefterforskning” og ”kriminalefterretningsoperation”.

Omkring artikel 4, stk. 2, bemærker Rigsadvokaten, at der i national ret, herunder dansk ret, forekommer et betydeligt antal forskellige situationer, hvor videregivelse af oplysninger og efterretninger kan komme på tale. Afgørelsen af, om videregivelse kan ske, vil i mange tilfælde efter dansk ret bero på en konkret vurdering af en række omstændigheder. På den baggrund foreslår Rigsadvokaten, at man kunne overveje at nuancere formuleringen af artikel 4, stk. 2, således, at der f.eks. afslutningsvist i stk. 2 tilføjes ordene ”i tilsvarende situationer”.

Rigsadvokaten finder fristen for at besvare anmodningerne på kun 12 timer, jf. artikel 4 a, for kort. Rigsadvokaten har forståelse for, at en meget hurtig videregivelse af oplysninger i nogle tilfælde vil være altafgørende for at forhindre alvorlig kriminalitet, men bemærker, at en frist på 12 timer i praksis dog formentlig vil betyde, at det i et større antal tilfælde ikke vil være muligt at fremskaffe de relevante oplysninger inden fristens udløb. Det forudsætter i hvert fald, at anmodningerne er meget præcise og vedrører et begrænset antal oplysninger. Ligeledes må en række myndigheder, herunder anklagemyndigheden, hvis forslaget bliver gennemført i sin nuværende udformning, gøre sig overvejelser om det beredskab, der skal til for at kunne besvare sådanne anmodninger inden for 12 timer.

I forlængelse heraf foreslår Rigsadvokaten, at man eventuelt formulerer bestemmelsen således, at den anmodede myndighed pålægges i hvert fald at give et foreløbigt svar inden 12 timer, således at kontakten hurtigt knyttes og fastholdes mellem den anmodende og den anmodede myndighed med henblik på den hurtigst mulige fremskaffelse af oplysningerne og således, at myndighederne nærmere indbyrdes kan drøfte, hvad der er brug for af oplysninger og efterretninger.

Endelig påpeger Rigsadvokaten, at han finder bestemmelsen om afvisningsgrunde i forslagets artikel 11 for væsentlig.

Rigspolitichefen bemærker, at Rigspolitichefen har indgået i den danske delegation til møderne i Den Tværfaglige Gruppe vedrørende Organiseret Kriminalitet, hvor forslaget har været drøftet, og at man i den forbindelse har tilkendegivet, at man kan støtte de grundlæggende ideer bag forslaget, idet der dog er forskellige forhold, som bør overvejes nøjere.

Rigspolitichefen bemærker, at efterlevelse af forslaget, således som det foreligger, vil nødvendiggøre justering af de nugældende interne

politimæssige tjenesteforskrifter for internationalt politisamarbejde. En meget kort svarfrist vil f.eks. gøre det vanskeligt at opretholde den nugældende ordning, hvorefter Rigspolitichefen alene videregiver konkrete sagsinformationer fra politikredsene til udenlandske samarbejdsfora og – partnere i henhold til konkret aftale.

Rigspolitichefen henviser herudover til et særskilt høringssvar udarbejdet af Politiets Efterretningstjeneste.

Politiets Efterretningstjeneste anfører, at definitionerne i forslagets artikel 2 generelt er uklare. Efterretningstjenesten bemærker, at både definitionen på ”kriminalefterforskninger” og ”kriminalefterretningsoperationer” i forslagets artikel 2, synes at forudsætte, at der enten er begået en strafbar handling, eller at man skal klarlægge, om der er begået en strafbar handling. Hverken ”kriminalefterforskninger” og ”kriminalefterretningsoperationer” synes at omfatte efterforskninger med henblik på at forebygge eller modvirke, eventuelle fremtidige strafbare handlinger. Derimod synes forslagets artikel 6, stk. 1, litra b, at forudsætte, at forslaget omfatter udveksling af oplysninger af en mere præventiv karakter.

Politiets Efterretningstjenestes bemærker, at en række af efterretningstjenestens aktiviteter på terrorområdet ikke har karakter af efterforskning af begåede strafbare forhold eller efterforskning af, om der er begået et strafbart forhold i gængs forstand. Politiets Efterretningstjenestes opgave er – i modsætning til det øvrige politis virksomhed – væsentligst af forebyggende karakter. Tjenesten skal indsamle, bearbejde og analysere målpersoner og -grupper med henblik på at vurdere disses kapacitet, vilje og evne til at begå terrorhandlinger - og dermed den eventuelle trussel, der måtte udgå fra de pågældende – og i lyset heraf vurdere, hvilke aktiviteter der bør sættes i værk for at afværge at en sådan trussel udvikler sig yderligere. En sådan aktivitet kan bl.a. bestå i fortsat overvågning af målpersoner eller -gruppe med det sigte at vurdere, om en identificeret potentiel trussel udvikler sig. På den baggrund anbefaler Politiets Efterretningstjeneste, at det nærmere præciseres, om det er hensigten, at efterretningstjenesternes forebyggende efterforskninger skal være omfattede af regelsættet.

Politiets Efterretningstjeneste bemærker herudover, at forslaget efter efterretningstjenestens opfattelse ikke vil medføre forbedringer af samarbejdet mellem de myndigheder, der har ansvaret for bekæmpelse af terrorisme i medlemslandene. Forslagets formalisering af samarbejdet giver tværtimod anledning til bekymring i retning af, at dette kan få den modsatte virkning. Det bemærkes i den forbindelse, at det operationelt orienterede samarbejde på terrorbekæmpelsesområdet består væsentligst af direkte og sagsorienteret udveksling af informationer mellem de myndigheder, der har

ansvaret for terrorbekæmpelsen i de enkelte medlemsstater. Dette skyldes, at der ofte vil være tale om sensitive oplysninger, hvis fortsatte hemmeligholdelse er afgørende for såvel det fortsatte arbejde med den konkrete sag oplysningerne vedrører, som den fortsatte relation til den kilde, hvorfra oplysningerne måtte hidrøre. Oplysninger af denne karakter videreformidles derfor kun til de samarbejdspartnere, der har behov for dem og hvor videregivelsen tjener et konkret formål, og informationsudvekslingen kræver en udpræget grad af hurtighed, fleksibilitet og tillid mellem parterne. Denne måde at indrette det konkrete operationelle samarbejde på er således helt nødvendig henset til de særlige hensyn, der gør sig gældende for de terrorbekæmpende myndigheders fortsatte og effektive håndtering af trusler mod den nationale sikkerhed.

Politiets Efterretningstjeneste påpeger i den forbindelse, at efterretningstjenestens samarbejdspartnere består af sikkerhedstjenester, der som Politiets Efterretningstjeneste har politimyndighed, af tjenester som har begrænset myndighed og af tjenester, som ikke har politimyndighed. En række af disse myndigheder, vil ikke umiddelbart være omfattede af definitionen på en ”retshåndhævende myndighed” i forslaget til artikel 2, litra a, og dermed ikke være omfattede af pligten til at udveksle oplysninger. Forslagets vil således medføre, at det afgørende for om en myndighed er omfattede af regelsættet vil være myndighedens organisatoriske tilhørsforhold, og ikke om myndigheden er i besiddelse af relevante oplysninger.

Under henvisning til forslagens artikel 1 og 2 bemærker Politiets Efterretningstjeneste, at rammeafgørelsen – efter tjenestens opfattelse – pålægger politimyndighederne en meget vidtgående efterforskningspligt. Det bemærkes bl.a., at det ofte på forhånd ikke vil være muligt at afgøre, om en oplysning kan indhentes fra eksempelvis en teleoperatør eller et fragtfirma, idet de pågældende ofte lovligt kan udlevere oplysningerne til politiet. Hvis de pågældende afviser dette, vil der være behov for at foretage et editionsindgreb.

Omkring tidsfristen i artikel 4a bemærker Politiets Efterretningstjeneste, at det ikke forekommer hensigtsmæssigt, at fastsætte en generel 12 timers frist for alle typer af forbrydelser, men at fristen bør være tilpasset den konkrete sag.

Endelig bemærker Politiets Efterretningstjeneste, at det tilsyneladende fremgår af forslagens artikel 7, stk. 3, at Europol skal meddeles de efterretninger og oplysninger, der udveksles, og som ikke allerede udveksles med Europol efter Europol-konventionens artikel 4, stk. 4 og artikel 5, stk. 4, i det omfang udvekslingen angår en lovovertrædelse eller kriminel aktivitet, der ligger inden for Europols mandat. Politiets Efterretningstjeneste

bemærker i den anledning, at de oplysninger og efterretninger, der udveksle vedrørende eksempelvis terrorisme, ofte vil være af en sensitiv karakter, hvor den fortsatte hemmeligholdelse vil være afgørende for såvel det fortsatte arbejde med den konkrete sag oplysningerne vedrører samt relationen til den kilde, hvorfra oplysningerne måtte hidrøre. Oplysninger af denne karakter videreformidles derfor kun til de samarbejdspartnere, der har et konkret behov herfor. Der bør derfor efter Politiets Efterretningstjenestes finde en præcisering af bestemmelsen sted, således at ovennævnte type oplysninger, ikke er omfattet af en generel videregivelsespligt.

Foreningen af Politimestre i Danmark har oplyst, at de kan tilslutte sig Rigspolitichefens bemærkninger.

Datatilsynet bemærker, at det foreliggende forslag er endnu ét i rækken af forslag, som lægger op til væsentlig øget informationsudveksling inden for det politimæssige og strafferetlige samarbejde i Europa. Som tidligere tilkendegivet aktualiserer denne udvikling efter Datatilsynets opfattelse behovet for gennemførelsen af et generelt og opdateret databeskyttelsesretlige instrument på dette område. I mangel på et sådant generelt instrument er det imidlertid Datatilsynets opfattelse, at hensyn til databeskyttelse bør overvejes i forbindelse med rammeafgårelsen, og eventuelt omtales yderligere heri. Datatilsynet skal således bl.a. opfordre til, at det indgår i de videre overvejelser, hvorledes der sikres det fornødne tilsyn med de påtænkte behandlinger af personoplysninger.

Datatilsynet gør i den forbindelse opmærksom på, at tilsynet ikke inden for de nuværende bevillingsmæssige rammer anser det for muligt at føre et særskilt tilsyn med de behandlinger af personoplysninger, som dette og andre relaterede forslag inden for det politi- og strafferetlige samarbejde vil indebære.

Datatilsynet finder i øvrigt, at der i forhold til både danske retshåndhavende myndigheders indsamling og registrering af oplysninger og på myndighedernes videregivelse af oplysninger, er behov for at afklare og overveje forslaget til rammeafgårelse, som på det foreliggende grundlag forekommer meget vidtgående og noget upræcist bl.a. med hensyn til anvendelsesområde og de betingelser, under hvilke der kan udveksles oplysninger.

Datatilsynet bemærker, at det anføres i artikel 1, stk. 2, i forslaget til rammeafgårelse, at rammeafgårelsen ikke pålægger medlemsstaterne nogen forpligtelse til at indsamle og opbevare oplysninger og efterretninger alene med det formål at meddele dem til de kompetente retshåndhavende myndigheder i andre medlemsstater. Samtidig anføres i artikel 4, stk. 1, at

medlemsstaterne skal sikre, at oplysninger og efterretninger, som de kompetente retshåndhævende myndigheder besidder eller har adgang til uden brug af tvangsindgreb, kan meddeles de kompetente retshåndhævende myndigheder i andre medlemsstater og i artikel 2, litra d, er ”oplysning” og ”efterretning” nærmere defineret, f.eks. nævnes ”oplysninger i registre eller arkiver, der føres af andre myndigheder, og hvortil de kompetente retshåndhævende myndigheder har direkte eller indirekte adgang” og ”teleoperatørernes oplysninger, uanset om de findes i telefonbøger eller ej...”. Der synes således efter Datatilsynets opfattelse ikke at være overensstemmelse mellem det nævnte formål og anvendelsesområde og de konkrete forpligtelser, som medlemsstaten pålægges.

Konkret i forhold til persondatalovens regler påpeger Datatilsynet, at politiets indsamling og registrering af personoplysninger inden for lovens anvendelsesområde, herunder fra andre myndigheder, altid skal have det fornødne grundlag i persondatalovens § 5 (de grundlæggende behandlingsprincipper om bl.a. udtrykkeligt og sagligt formål samt proportionalitet) og behandlingsreglerne i §§ 6-8 afhængig af oplysningernes karakter sammenholdt med de almindelige regler for politiets myndighedsudøvelse, jf. lov om politiets virksomhed og retsplejeloven. Dette gælder også, selv om oplysningerne kan indhentes uden tvangsindgreb. Det står ikke umiddelbart Datatilsynet klart, om danske retshåndhævende myndigheder efter de gældende regler ville have det fornødne grundlag for at indsamle og registrere oplysninger i alle de omhandlede tilfælde.

Samme problemstilling synes – ifølge Datatilsynet – at gøre sig gældende i forhold til artikel 6, stk. 1, litra c) og stk. 2, som – således som tilsynet har opfattet forslaget – omhandler udveksling af oplysninger og efterretninger om bl.a. personer, hvor der ikke foreligger et konkret mistankegrundlag, og hvor der efter tilsynets opfattelse umiddelbart rejser sig spørgsmål om, hvilket grundlag danske retshåndhævende myndigheder ville have for at indsamle og registrere oplysninger om de pågældende. Datatilsynet anfører i den forbindelse, at det ikke står tilsynet klart, hvad der nærmere ligger i begrebet ”kriminalefterretningsoperation”, og hvorledes dette begreb forholder sig til gældende danske regler om politiets og anklagemyndighedens myndighedsudøvelse. I forhold til persondatalovens behandlingsregler, jf. eksempelvis § 7, stk. 6, – og dermed også Datatilsynets opgave som tilsynsmyndighed – vil det være af betydning at afklare grænserne for en myndigheds opgavevaretagelse.

Det bemærkes fra Datatilsynets side, at flere af de centrale bestemmelser i forslaget (artiklerne 5, 6 og 8) tilsyneladende alene baserer udvekslingen af oplysninger på et relevanskriterium – og således ikke på et nødvendighedskriterium. Dette forhold giver efter Datatilsynets vurdering

anledning til principielle overvejelser i forhold til de grundlæggende databeskyttelsesprincipper, jf. persondatalovens § 5. Det følger således af § 5, stk. 2, at indsamling af oplysninger skal ske til udtrykkeligt angivne og saglige formål, og senere behandling må ikke være uforenelig med disse formål. Det følger endvidere af § 5, stk. 3, at oplysninger som behandles, skal være relevante og tilstrækkelige og ikke omfatte mere, end hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil oplysningerne indsamles, og de formål, hvortil oplysningerne senere behandles.

Datatilsynet henviser til anbefaling R(87) 15 om politiets anvendelse af personoplysninger, der blev vedtaget af Europarådets Ministerudvalg den 17. september 1987. Af politirekommandationens princip 2.1. fremgår, at politiets indsamling af personoplysninger kun kan ske, hvis det er nødvendigt for at forebygge en reel fare eller for at bekæmpe en specifik forbrydelse. Det fremgår endvidere, at enhver undtagelse hertil skal være baseret på specifik national lovgivning. Datatilsynet påpeger, at det følger af Europolkonventionens artikel 14, at Europol ved indsamling, behandling og anvendelse af personoplysninger ikke kun skal overholde principperne i Europarådets konvention af 28. januar 1981 – som der også henvises til i betragtning 12 i det foreliggende forslag til rammeafgørelse – men også principperne i den nævnte politirekommandation.

Datatilsynet finder det betænkeligt, hvis grundlæggende databeskyttelsesprincipper ikke skal indarbejdes i grundlaget for og finde anvendelse på den påtænkte udveksling af oplysninger, og tilsynet skal opfordre til, at der fra dansk side tages højde herfor i det videre arbejde med rammeafgørelsen.

Herudover påpeger Datatilsynet, at det følger af § 8, stk. 1, i persondataloven, at der for den offentlige forvaltning ikke må behandles oplysninger om strafbare forhold, væsentlige sociale problemer og andre rent private forhold end de i § 7, stk. 1, nævnte, medmindre det er nødvendigt for varetagelsen af myndighedens opgaver. I medfør af § 8, stk. 2, må de i stk. 1 nævnte oplysninger ikke videregives. Videregivelse kan dog bl.a. ske, hvis videregivelsen er nødvendig for udførelsen af en myndigheds virksomhed eller påkrævet for en afgørelse, som myndigheden skal træffe jf. § 8, stk. 2, nr. 3. Det følger af Datatilsynets praksis – der er en videreførelse af Registertilsynets praksis – at en generel eller mere systematisk videregivelse af oplysninger om strafbare forhold til udenlandske myndigheder ikke alene kan baseres på persondatalovens § 8, stk. 2, men kræver et særskilt hjemmelsgrundlag. Datatilsynet går ud fra, at det med forslaget tilsigtes at skabe et sådant særskilt hjemmelsgrundlag, og at ministeriet i den forbindelse også overvejer, om der i givet fald er behov for særlige initiativer for at gennemføre rammeafgørelsen i national lovgivning.

Afslutningsvist bemærker Datatilsynet, at det i Justitsministeriets grundnotat anføres, at danske retshåndhavende myndigheder i medfør af persondatalovens § 41, stk. 3, skal træffe de fornødne tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger mod, at oplysninger kommer til uvedkommendes kendskab, misbruges eller i øvrigt behandles i strid med loven. Datatilsynet bemærker hertil, at de sikkerhedsmæssige krav til offentlige dataansvarliges behandling af personoplysninger, ligeledes er omfattet af den i medfør af persondatalovens § 41, stk. 5, udstedte sikkerhedsbekendtgørelse.

Institut for Menneskerettigheder finder det positivt, at forslaget sætter som betingelse, at anvendelsen af personoplysninger skal være i overensstemmelse med menneskeretlige beskyttelseshensyn og med reglerne om databeskyttelse, herunder fortrolighed og personlig integritet. Institutet bemærker, at de menneskeretlige hensyn for at give en effektiv beskyttelse, bør implementeres i selve udformningen af de enkelte bestemmelser. Efter instituttets opfattelse vil det således ikke være tilstrækkeligt generelt at henvise til, at forslaget skal anvendes i overensstemmelse med menneskerettighederne eller blot at konstatere, at forslaget respekterer grundlæggende friheder og rettigheder. Den i forslaget berørte registrering og udveksling af personlige oplysninger vil typisk udgøre et indgreb i retten til respekt for privatlivet, som er beskyttet blandt andet efter de i artikel 8, stk. 2, opregnede hensyn, såfremt indgrebet er proportionalt. Endvidere ønsker instituttet at understrege konventionens ekterritoriale virkning og de deraf følgende forpligtelser for medlemsstaterne til at inddrage yderligere overvejelser med hensyn til beskyttelsen ved overdragelse af personoplysninger til tredjelande. Institutet forbeholder sig derfor muligheden for at komme med yderligere bemærkninger i anledningen af eventuelle konkretiserede foranstaltninger, der har udgangspunkt i det omhandlede forslag.”

6. Nærhedsprincippet

Forslaget ses ikke at være i strid med nærhedsprincippet.

7. Andre landes kendte holdninger

Forslaget til rammeafgørelse er fremsat af Sverige. Herudover ses der ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om andre medlemsstaters holdninger til sagen.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side er man generelt positiv over for forslaget til rammeafgørelse.

9. Europa-Parlamentet

Europa-Parlamentet har udtalt sig om forslaget til rammeafgørelse den 7. juni 2005. I udtalelsen giver Parlamentet sin støtte til forslaget, idet Parlamentet dog samtidig foreslår en række ændringer heraf. Det drejer sig bl.a. om de foreslåede regler om rammeafgørelsens anvendelsesområde, om hvornår der skal ske udveksling af oplysninger, og inden for hvilke tidsfrister dette skal ske samt hvornår der skal kunne meddeles afslag på at videregive oplysninger. Herudover foreslår Parlamentet, at der indsættes en række nye bestemmelser af databeskyttelsesmæssig karakter.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har *senest* været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 27. september 2005.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Forslaget til rammeafgørelse er tillige med et grundnotat om sagen oversendt til Folketingets Europaudvalg den 22. oktober 2004 og Folketingets Retsudvalg den 26. oktober 2004.

Et notat om forslaget til rammeafgørelse blev oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg forud for rådsmødet den 19. november 2004, hvor sagen imidlertid ikke blev behandlet.

Dagsordenspunkt 6: Rådets konklusioner om efterretningsstyret politiarbejde og udvikling af trusselsvurderingen af organiseret kriminalitet

Nyt notat.

Resumé

I lyset af bl.a. det såkaldte Haag-program om et område for frihed, sikkerhed og retfærdighed, hvor Europol fra 1. januar 2006 opfordres til at udarbejde årlige trusselsvurderinger vedrørende grove former for organiseret kriminalitet, har det britiske formandskab udarbejdet et udkast til Rådets konklusioner om efterretningsstyret politiarbejde og udvikling af trusselsvurderingen af organiseret kriminalitet. Det forventes, at udkastet til rådskonklusioner vil blive forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 12. oktober 2005 med henblik på Rådets vedtagelse heraf. Sagen rejser ikke spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet, ligesom sagen ikke har lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til sagen. Fra dansk side kan man generelt støtte rådskonklusioner, som styrker et mere efterretningsstyret politiarbejde og udvikling af trusselsvurderinger af organiseret kriminalitet.

1. Baggrund

I det såkaldte Haag-program om et område for frihed, sikkerhed og retfærdighed (især punkt 2.3.) opfordres Europol til fra 1. januar 2006 at udskifte sine årlige situationsrapporter med årlige trusselsvurderinger vedrørende grove former for organiseret kriminalitet. I lyset heraf, og ud fra det arbejde der er gjort for at undersøge, hvordan strukturen af og opfølgningen på EU's rapport om organiseret kriminalitet kan forbedres, og i betragtning af den vedtagne handlingsplan til opfølgning på Haag-program, har det britiske formandskab udarbejdet et udkast til Rådets konklusioner om efterretningsstyret politiarbejde og udvikling af trusselsvurderingen af organiseret kriminalitet.

Det forventes, at udkastet til rådskonklusioner vil blive forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 12. oktober 2005 med henblik på Rådets vedtagelse heraf.

2. Indhold

Med udkastet til rådskonklusioner lægges der navnlig op til:

- at Europol fra den 1. januar 2006 udarbejder en trusselsvurdering af organiseret kriminalitet (OCTA) i stedet for sine årlige situationsrapporter om organiseret kriminalitet. Dette vil støtte Europols og medlemsstaternes videreudvikling af en fælles efterretningsmodel.

- at trusselsvurderingen udarbejdes på baggrund af oplysninger og efterretninger, som medlemsstaterne inden en given frist fremsender til Europol. Oplysningerne kan dog også stamme fra EU-agenturer og EU-organer samt tredjelande og agenturer, som Europol har indgået samarbejdsaftaler med.

- at Europol med henblik på en fyldestgørende trusselsvurdering af organiseret kriminalitet i god tid formulerer et efterretningsbehov, der giver medlemsstaterne en klar tilkendegivelse af, hvilke oplysninger og kriminalefterretninger, Europol har behov for.

- at Europol på baggrund af disse oplysninger og efterretninger samt på baggrund af oplysninger fra Europols analysedatabaser m.v. i foråret 2006 udarbejder en trusselsvurdering af organiseret kriminalitet.

- at de relevante grupper i Rådet, navnlig Den Tværfaglige Gruppe vedrørende Organiseret Kriminalitet, forbereder anbefalinger om strategiske prioriteringer i relation til kampen mod organiseret kriminalitet og terrorisme. På basis af trusselsvurderingen vil Rådet efterfølgende vedtage strategiske prioriteringer.

- at trusselsvurderingen og Rådets strategiske prioriteringer vil blive brugt af Europol til fastlæggelse af Europols arbejdsprogram og strategiske planlægning. Trusselsvurderingen vil også blive brugt af Rådet som et redskab til at opstille de strategiske prioriteringer, som andre relevante agenturer og organer på EU-plan, herunder specielt Taskforcen af Politichefer, der er involveret i bekæmpelse af organiseret kriminalitet og terrorisme, vil arbejde med.

- at trusselsvurderingen og Rådets strategiske prioriteringer vil blive brugt af Taskforcen af Politichefer, når den planlægger dens prioriteringer og operationelle aktiviteter for bl.a. COSPOL-strategien, ligesom trusselsvurderingen og Rådets strategiske prioriteringer vil blive brugt af medlemsstaterne i deres individuelle og fælles reaktion på truslerne fra organiseret kriminalitet.

- at denne proces bør være næste skridt på vej mod målet om at opstille og implementere en metodologi for efterforskningsbaseret retshåndhævelse på EU-plan.
- at medlemsstaterne hjælper Europol med udarbejdelsen af efterforskningsbehovet og hjælper med at identificere, hvilke oplysninger om kriminalitetsefterretninger som Europol måtte have behov for.
- at målet med at få opstillet og gennemført en fælles metodologi for efterretningsstyret retshåndhævelse på EU-plan skal fremmes yderligere gennem harmoniseret og samordnet indsats fra medlemsstaterne og alle de EU-organer og EU-agenturer, der er involveret i dette arbejde, og skal forfølges gennem en længere periode
- at processen og trusselvurderingen vil blive evalueret løbende for at forbedre kvaliteten af trusselvurderingen og dens anvendelighed for medlemsstaterne.

Det skal bemærkes, at formandskabet for så vidt angår tidsplanen har lagt op til, at medlemslandene – på lang sigt (dvs. fra anden halvdel af 2006 og fremefter) – skal sende deres strukturerede svar til Europol inden den 31. oktober året før, så Europol i foråret (marts) i det følgende år kan udarbejde trusselvurderingen, og således at Rådet i slutningen af foråret (maj) vil kunne overveje de strategiske prioriteringer for kampen mod organiseret kriminalitet og terrorisme, som trusselvurderingen giver anledning til.

Formandskabet anbefaler på kort sigt (dvs. for anden halvdel af 2005), at man så vidt muligt følger samme procedure. Da metoden og proceduren for udarbejdelsen af trusselvurderingen af organiseret kriminalitet er ny både for Europol og medlemslandene, lægger formandskabet dog op til, at fristerne bør rykkes lidt, således at medlemslandene så vidt muligt sender deres svar (eller dele heraf) til Europol inden den 31. oktober 2005, og under alle omstændigheder sender deres samlede strukturerede svar til Europol inden den 30. november 2005.

3. Gældende dansk ret

Udkastet til rådskonklusioner giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Udkastet til rådskonklusioner har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

5. Høring

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

6. Nærhedsprincippet

Nærhedsprincippet har ikke betydning for sagen.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til sagen.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side kan man generelt støtte rådskonklusioner, som styrker et mere efterretningsstyret politiarbejde og udvikling af trusselsvurderinger af organiseret kriminalitet.

9. Europa-Parlamentet

Sagen har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været forelagt for Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 27. september 2005.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Dagsordenspunkt 7: Årsrapport for 2004 for Det Europæiske Kriminalpræventive Netværk

Nyt notat.

Resumé

På rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 28. maj 2001 vedtog Rådet en rådsafgørelse om oprettelse af Det Europæiske Kriminalpræventive Netværk (EUCPN). Ifølge rådsafgørelsens artikel 3, stk. 2, litra h, skal netværket i en årlig rapport orientere Rådet om sine aktiviteter og angive, hvilke områder i dets arbejdsprogram der skal prioriteres i det kommende år. Det forventes, at årsrapporten for 2004 forelægges på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 12. oktober 2005 med henblik på Rådets godkendelse. Sagen rejser ikke spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet, ligesom sagen ikke har lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til rapporten. Rapporten giver ikke anledning til bemærkninger fra dansk side.

1. Baggrund

På rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 28. maj 2001 vedtog Rådet en rådsafgørelse om oprettelse af Det Europæiske Kriminalpræventive Netværk (EUCPN). Netværket, der består af kontaktpunkter udpeget af medlemsstaterne, skal ifølge rådsafgørelsen bidrage til udviklingen af initiativer med henblik på kriminalitetsforebyggelse på EU-plan og støtte kriminalpræventive aktiviteter på lokalt og nationalt niveau. Det er i den forbindelse forudsat, at netværket især skal beskæftige sig med ungdoms- og bykriminalitet samt narkotikarelateret kriminalitet.

Netværkets opgave er bl.a. at indsamle og analysere oplysninger om eksisterende kriminalpræventive tiltag, at evaluere disse og analysere bedste praksis samt indsamle og analysere eksisterende oplysninger om kriminalitet og kriminalitetsudviklingen i medlemsstaterne.

Ifølge rådsafgørelsens artikel 3, stk. 2, litra h, skal netværket hvert år orientere Rådet om sine aktiviteter og angive, hvilke områder i dets arbejdsprogram der skal prioriteres i det kommende år.

Det Europæiske Kriminalpræventive Netværks årsrapport for 2004 forventes forelagt Rådet (retlige og indre anliggender) på dets møde den 12. oktober 2005 med henblik på, at Rådet godkender rapporten og sender den til Europa-Parlamentet.

2. Indhold

Det Europæiske Kriminalpræventive Netværks årsrapport for 2004 indeholder en oversigt over netværkets institutionelle og organisatoriske forhold og beskriver de aktiviteter og initiativer, som er gennemført i 2004.

Rapporten giver et overblik over de fremskridt, som netværket har opnået. Der beskrives flere konkrete opgaver og mål, som er blevet nået, samtidig med at rapporten også nævner nogle af de vanskeligheder, som er blevet konstateret undervejs. Rapporten fokuserer på nogle institutionelle og organisatoriske spørgsmål, som netværkets nationale repræsentanter har diskuteret, ligesom den også behandler netværkets fremtidsudsigter og konstaterede problemer. Rapporten peger også på en række lovende udviklinger vedrørende EU's politik for kriminalitetsforebyggelse.

Endelig bemærker rapporten – set i lyset af Kommissionens meddelelse om kriminalprævention fra marts 2004 og Rådets evaluering af Det Europæiske Kriminalpræventive Netværk fra december 2004 – at der er behov for en grundig gennemgang og revision af netværkets institutionelle struktur med henblik på at klarlægge netværkets arbejdsopgaver og styrke dets rolle på det kriminalpræventive område.

3. Gældende dansk ret

Årsrapporten for Det Europæiske Kriminalpræventive Netværk giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Årsrapporten for Det Europæiske Kriminalpræventive Netværk har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

5. Høring

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

6. Nærhedsprincippet

Nærhedsprincippet har ikke betydning for sagen.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til sagen.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Årsrapporten for Det Europæiske Kriminalpræventive Netværk giver ikke Danmark anledning til bemærkninger.

9. Europa-Parlamentet

Europa-Parlamentet har ikke været hørt i sagen, men det følger af artikel 3, stk. 2, litra h, i råds-afgørelsen af 28. maj 2001, at årsrapporten for Det Europæiske Kriminalpræventive Netværk skal oversendes til Europa-Parlamentet til orientering efter Rådets godkendelse.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 27. september 2005.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Dagsordenspunkt 8: Rådskonklusioner om Eurojusts årsrapport for 2004.

Nyt notat.

Resumé

Eurojust blev oprettet ved Rådets afgørelse af 28. februar 2002. Formålet med Eurojust er at lette samarbejdet mellem medlemsstaterne om efterforskning og retsforfølgning af alvorlige lovovertrædelser, der berører to eller flere medlemsstater. Hver medlemsstat udpeger et nationalt medlem af Eurojust. De nationale medlemmer udgør Eurojusts kollegium. Efter artikel 32 i rådsafgørelsen forelægger formanden for Eurojusts kollegium hvert år på kollegiets vegne Rådet en skriftlig redegørelse for Eurojusts virksomhed og for forvaltningen af Eurojust, herunder budgetforvaltningen. Eurojusts årsrapport for 2004 forventes forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 12. oktober 2005 med henblik på, at Rådet tager årsrapporten til efterretning. På rådsmødet forventes formandskabet endvidere på baggrund af årsrapporten for 2004 at fremlægge et udkast til rådskonklusioner om Eurojust med henblik på Rådets godkendelse.

1. Baggrund

Eurojust blev oprettet ved Rådets afgørelse af 28. februar 2002. Formålet med Eurojust er at lette samarbejdet mellem medlemsstaterne om efterforskning og retsforfølgning af alvorlige lovovertrædelser, der berører to eller flere medlemsstater. Hver medlemsstat udpeger et nationalt medlem af Eurojust. De nationale medlemmer udgør Eurojusts kollegium.

Efter artikel 32 i rådsafgørelsen forelægger formanden for Eurojust hvert år på kollegiets vegne Rådet en skriftlig redegørelse for Eurojusts virksomhed og for forvaltningen af Eurojust, herunder budgetforvaltningen.

Eurojusts årsrapport for 2004 forventes forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 12. oktober 2005 med henblik på, at Rådet tager årsrapporten til efterretning. På rådsmødet forventes formandskabet endvidere på baggrund af årsrapporten for 2004 at fremlægge et udkast til rådskonklusioner om Eurojust med henblik på Rådets godkendelse.

2. Indhold

2.1. Eurojusts årsrapport

Eurojust har i sin tredje årsrapport (for kalenderåret 2004) beskrevet sin virksomhed i 2004, herunder Eurojusts struktur og udvikling, det retlige miljø og partnere, sagsbehandling, forbindelser med nationale myndigheder, EU's udvidelse og tredjelande, administration samt resultater i forhold til mål for 2004. Årsrapporten indeholder desuden en beskrivelse af Eurojusts mål for 2005 samt et

konkluderende afsnit med en beskrivelse af en række af de nøgleresultater, som Eurojust nåede i 2004. Det fremgår af rapporten, at mange af de mål, der skulle nås i 2004, fuldstændig er opnået, og at alle mål blev nået i hvert fald delvist.

2.2. Udkastet til rådskonklusioner om Eurojusts årsrapport

I udkastet til rådskonklusioner hilser Rådet Eurojusts tredje årsrapport (for kalenderåret 2004) velkommen, idet medlemsstaterne med tilfredshed noterer sig, at de fleste af de mål, der blev opstillet for 2004, er blevet nået.

Rådet noterer sig i den forbindelse med tilfredshed, at aftalen mellem Eurojust og Europol er blevet vedtaget, at aftalen med Norge er blevet indgået, at forretningsordenens bestemmelser for behandling og beskyttelse af personoplysninger er blevet vedtaget samt at Eurojusts sagsstyringssystem er blevet etableret og har været i brug siden den 15. oktober 2004.

Udkastet til rådskonklusioner understreger den vigtige rolle, som Eurojust spiller for forbedringen af det retlige samarbejde mellem medlemsstaterne, især for så vidt angår bekæmpelse af organiseret, alvorlig kriminalitet og terrorisme. Rådet tilskyndes til med tilfredshed at notere sig den markante stigning i antallet af operationelle sager, der er blevet behandlet af Eurojust, og at antallet af terrorismerelaterede sager og multilaterale sager, er mere end fordoblet. Rådet opfordres dog samtidig til at notere sig, at der stadig er 2 1/2 gange færre multilaterale sager end bilaterale sager.

For så vidt angår Eurojusts samarbejde med Det Europæiske Retlige Netværk opfordres Eurojust til fortsat at arbejde tæt sammen med netværket med henblik på, at myndighederne får kendskab til de rette kanaler i henholdsvis bilaterale og multilaterale sager. Rådet opfordres samtidig til at glæde sig over, at samarbejdet med Det Europæiske Retlige Netværk er blevet udbygget, og at Eurojust arbejder på at etablere et netværk, der indbefatter kontaktpunkterne i Det Europæiske Retlige Netværk.

For så vidt angår medlemsstaternes anvendelse af Eurojust konstateres det i udkastet til rådskonklusioner, at der er markante forskelle på medlemsstaterne, idet Eurojusts evne til at tage sig af alvorlig, grænseoverskridende kriminalitet og terrorismerelaterede kriminalitet fortsat ikke udnyttes fuldt ud af visse medlemsstater. Det bemærkes dog samtidig, at udviklingen på området er positiv. Det anbefales derfor, at Rådet opfordrer medlemsstaterne til i størst muligt omfang at benytte sig af Eurojusts muligheder for at yde støtte, især i multilaterale sager. Hvis det er hensigtsmæssigt i andre sagstyper, bør medlemsstaterne navnlig rette henvendelse til Eurojust på et tidligt tidspunkt i efterforskningen.

Udkastet til rådskonklusioner opfordrer endvidere Eurojust til at overveje, hvorvidt statistisk materiale kan give budgetmyndigheder og politiske beslutningstagere mere detaljerede oplysninger om omfanget af de nationale medlemmers deltagelse i det retlige samarbejde i Europa. Eurojust opfordres i den forbindelse samtidig til at udarbejde en rapport til

Rådet, hvoraf det fremgår, hvordan man kan forbedre kvaliteten af hver enkelt sag, idet Eurojust fokuserer på løsningen af mere komplekse sager, der kræver koordinering.

De medlemsstater, som endnu ikke har gennemført rådsafgørelsen om oprettelse af Eurojust, opfordres til at træffe de nødvendige foranstaltninger, herunder således at alle nationale medlemmer af Eurojust udstyres med de nødvendige beføjelser og midler til at kunne udføre deres opgaver effektivt. Rådet noterer sig i denne forbindelse Eurojusts rapport om de nationale medlemmers juridiske beføjelser. Alle medlemsstater tilskyndes derudover til sikre, at de nationale medlemmer, om muligt på fuld tid, er repræsenteret i Eurojusts kollegium.

For så vidt angår Eurojusts korrespondenter på terrorområdet noterer Rådet sig, at samtlige medlemsstater har udpeget en national korrespondent. Rådet noterer sig desuden de retningslinjer, som Eurojust har anbefalet i relation til de ordninger, der skal etableres for at gøre det muligt for nationale korrespondenter og nationale myndigheder at videregive relevante oplysninger til Eurojust. Rådet opfordrer i relation hertil medlemsstaterne til at tage alle fornødne initiativer til at sikre den faktiske gennemførelse af Rådets afgørelse, navnlig ved at træffe alle de dispositioner, der er nødvendige for, at de nationale korrespondenter hurtigt kan få adgang til de relevante oplysninger om terrorisme, således at oplysningerne kan videregives til Eurojust.

Udkastet til rådskonklusioner indeholder derudover en anmodning til Eurojust om at vurdere de fremskridt, der er gjort, og analysere de kriminalitetsudviklingstendenser, der aftegner sig på baggrund af Eurojusts indsats inden for bekæmpelse af terrorisme. Eurojust bør i denne forbindelse mindst én gang årligt udarbejde en rapport, der beskriver de foranstaltninger, der er nødvendige for at bekæmpe terrorisme, herunder i fornødent omfang prioriteter, strukturer, mål og tidsfrister.

For så vidt angår samarbejdet mellem Eurojust og Europol anmoder Rådet Eurojust om at undersøge alle potentielle samarbejdsområder i overensstemmelse med aftalen med Europol. Partnerskabet mellem Eurojust og Europol bør i denne forbindelse styrkes for at etablere en bred strategisk tilgang til bekæmpelsen af tværnational organiseret kriminalitet og terrorisme. Rådskonklusionerne understreger desuden, at Eurojust i videst muligt omfang bør inddrages i de fælles efterforskningsholds arbejde, og at Rådet derfor glæder sig over Eurojusts og Europols tilbud om at være vært for et møde i netværket for de eksperter i brugen af fælles efterforskningshold, der skal udpeges ifølge Haag-programmet.

I rådskonklusionernes omtale af samarbejdet mellem Eurojust og OLAF (Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig) opfordres Eurojust til at forbedre samarbejdet med OLAF. Rådet noterer sig her med tilfredshed at OLAF og Eurojust - inden for deres respektive kompetenceområder - for nyligt er begyndt at samarbejde om efterforskning og retsforfølgning af sager om beskyttelse af Fællesskabernes finansielle interesser. Eurojust og Kommissionen (OLAF) opfordres desuden til at undersøge de retlige krav, der tillader hurtige dispositioner i udvekslingen af personoplysninger.

Med hensyn til udviklingen af Eurojusts eksterne relationer med tredjelande hilser Rådet udviklingen af eksterne relationer velkommen, både gennem udpegningen af kontaktpunkter og gennem indgåelse af aftaler. Rådet opfordrer i den forbindelse Eurojust til at fortsætte forhandlingerne med henblik på at indgå aftaler med USA, Rusland, Schweiz og Ukraine og til at forberede yderligere aftaler med nøglepartnere.

Rådskonklusionerne lægger desuden op til at Rådet noterer sig Eurojusts bekymringer over den usikkerhed der skyldes den manglende indgåelse af en aftale om hjemsted eller en lejeaftale med værtslandet (Holland). Rådet opfordrer derfor indtrængende alle involverede parter til at afslutte de igangværende forhandlinger så hurtigt som muligt og til at finde en endelig løsning på lokalespørgsmålet. Det bør i denne forbindelse overvejes, om en flytning til nye lokaler muligvis skal inkludere en sammenflytning med Europol.

Endelig anmodes medlemsstaternes myndigheder om at analysere årsrapporten nøje med henblik på en yderligere udbygning af Eurojusts opgaver med at forbedre samarbejdet og koordinationen mellem relevante myndigheder i medlemsstaterne og i forhold til at spille en rolle i synliggørelsen af tendenser i kriminalitetsmønsteret. Man bør på den baggrund opstille prioriteter og mål, der skal nås som led i et sådant samarbejde.

3. Gældende dansk ret

Eurojusts årsrapport og udkastet til rådskonklusioner giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

5. Høring

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

6. Nærhedsprincippet

Sagen rejser ikke spørgsmål i relation til nærhedsprincippet.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til sagen.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side noterer man sig Eurojusts årsrapport for 2004, idet man generelt kan tilslutte sig udarbejdelsen af rådskonklusioner til opfølgning på årsrapporten.

9. Europa-Parlamentet

Sagen har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 27. september 2005.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg og Folketingets Retsudvalg.

Dagsordenspunkt 9: Genvalg af formand for Eurojusts kollegium

Nyt notat.

Resumé

På rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 28. februar 2002 vedtog Rådet en rådsafgørelse om oprettelse af Eurojust. Efter artikel 28 i rådsafgørelsen vælger Eurojusts kollegium en formand blandt de nationale medlemmer. Formanden vælges for en periode på tre år, der kan forlænges én gang. Eurojusts kollegium valgte den 25. juni 2002 Storbritanniens nationale repræsentant i Eurojust, Michael Kennedy, som formand for Eurojusts kollegium. Det forventes, at genvalget af Michael Kennedy som formand for Eurojusts kollegium forelægges på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 12. oktober 2005 med henblik på godkendelse. Sagen rejser ikke spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet, ligesom sagen ikke har lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til sagen. Fra dansk side kan man tilslutte sig genvalget af Michael Kennedy som formand for Eurojusts kollegium.

1. Baggrund

På rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 28. februar 2002 vedtog Rådet en rådsafgørelse om oprettelse af Eurojust. Formålet med Eurojust er at lette samarbejdet mellem medlemsstaterne om efterforskning og retsforfølgning af alvorlige lovovertrædelser, der berører to eller flere medlemsstater. Hver medlemsstat udpeger et nationalt medlem af Eurojust. De nationale medlemmer udgør Eurojusts kollegium.

Efter artikel 28 i rådsafgørelsen vælger Eurojusts kollegium en formand blandt de nationale medlemmer. Kollegiet kan desuden, hvis det skønnes nødvendigt, vælge en eller to næstformænd. Resultatet af valget forelægges Rådet til godkendelse. Formanden vælges for en periode på tre år, der kan forlænges én gang.

Eurojusts kollegium har den 7. juni 2005 genvalgt Storbritanniens nationale repræsentant i Eurojust, Michael Kennedy, som formand for Eurojusts kollegium.

Det forventes, at genvalget af Michael Kennedy som formand for Eurojusts kollegium forelægges på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 12. oktober 2005 med henblik på Rådets godkendelse.

2. Indhold

Ved skrivelse af 8. juni 2005 har Eurojust meddelt Rådets Generalsekretariat, at man den 7. juni 2005 har genvalgt Michael Kennedy til endnu en periode som

formand for kollegiet i henhold til artikel 28 i rådsafgørelsen og artikel 3 i Eurojusts forretningsorden.

3. Gældende dansk ret

Genvalget af Michael Kennedy som formand for Eurojusts kollegium giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

5. Høring

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

6. Nærhedsprincippet

Sagen rejser ikke spørgsmål i relation til nærhedsprincippet.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til sagen.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side kan man tilslutte sig genvalget af Michael Kennedy som formand for Eurojusts kollegium.

9. Europa-Parlamentet

Sagen har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været forelagt for Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 27. september 2005.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg og Folketingets Retsudvalg.

Dagsordenspunkt 10: Samarbejdsaftale mellem Eurojust og Island

Nyt notat.

Resumé

Eurojust blev oprettet ved Rådets afgørelse af 28. februar 2002. Formålet med Eurojust er at lette samarbejdet mellem medlemsstaterne om efterforskning og retsforfølgning af alvorlige lovovertrædelser, der berører to eller flere medlemsstater. Hver medlemsstat udpeger et nationalt medlem af Eurojust. De nationale medlemmer udgør Eurojusts kollegium. Det følger af rådsafgørelsens artikel 27, stk. 3, at Eurojust – med godkendelse af Rådet – kan indgå samarbejdsaftaler med tredjelande. Sådanne aftaler kan navnlig indeholde bestemmelser om betingelserne for udstationering af forbindelsesofficerer eller forbindelsesanklagere/-dommere ved Eurojust. Aftalerne kan også indeholde bestemmelser om udveksling af personoplysninger. Et udkast til en samarbejdsaftale mellem Eurojust og Island forventes at blive forelagt på rådsmødet (retlig og indre anliggender) den 12. oktober 2005 med henblik på godkendelse.

1. Baggrund

Eurojust blev oprettet ved Rådets afgørelse af 28. februar 2002. Formålet med Eurojust er at lette samarbejdet mellem medlemsstaterne om efterforskning og retsforfølgning af alvorlige lovovertrædelser, der berører to eller flere medlemsstater. Hver medlemsstat udpeger et nationalt medlem af Eurojust. De nationale medlemmer udgør Eurojusts kollegium.

Det følger af rådsafgørelsens artikel 27, stk. 3, at Eurojust – med godkendelse af Rådet – kan indgå samarbejdsaftaler med tredjelande. Sådanne aftaler kan navnlig indeholde bestemmelser om betingelserne for udstationering af forbindelsesofficerer eller forbindelsesanklagere/-dommere ved Eurojust. Aftalerne kan også indeholde bestemmelser om udveksling af personoplysninger.

Forud for indgåelse af en aftale mellem Eurojust og et tredjeland skal Den Fælles Kontrolinstans (hvor Datatilsynet er repræsenteret), høres af Eurojust.

Et udkast til en samarbejdsaftale mellem Eurojust og Island forventes at blive forelagt på rådsmødet (retlig og indre anliggender) den 12. oktober 2005 med henblik på Rådets godkendelse.

2. Indhold

Formålet med aftaleudkastet er at styrke samarbejdet mellem Eurojust og Island i bekæmpelsen af alvorlig international kriminalitet. I henhold til aftaleudkastet skal samarbejdet omfatte Eurojusts generelle

kompetenceområder, således som disse er fastlagt i den nævnte rådsafgørelse af 28. februar 2002 (artikel 4).

Udkastet til samarbejdsaftale indeholder bestemmelser om, hvem som skal anses for kompetent myndighed i Island, om udstationering af en islandsk ”forbindelsesanklager” ved Eurojust, om udpegelse af nationale kontaktpunkter og regelmæssige kontakter samt operationelle og strategiske møder, om udveksling af oplysninger og datasikkerhed samt om registrerede personers rettigheder og erstatningsansvar og tvistbilæggelse mv.

Hvad særligt angår udvekslingen af oplysninger, skabes der efter aftaleudkastet mulighed for, at dette kan ske i det omfang, det er nødvendigt for at opnå samarbejdsaftalens formål. Informationsudveksling skal ske gennem den udpegede ”forbindelsesanklager” og i overensstemmelse med nærmere fastsatte databeskyttelsesmæssige bestemmelser, herunder bl.a. principperne i Europarådets konvention af 28. januar 1981 om beskyttelse af det enkelte menneske i forbindelse med elektronisk databehandling af personoplysninger.

Aftaleudkastet har været forelagt for Den Fælles Kontrolinstans, som ikke har haft indvendinger mod aftalen.

3. Gældende dansk ret

Eurojusts samarbejdsaftale med Island giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

5. Høring

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

6. Nærhedsprincippet

Sagen rejser ikke spørgsmål i relation til nærhedsprincippet.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til sagen.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Danmark kan støtte udkastet til samarbejdsaftale mellem Eurojust og Island.

9. Europa-Parlamentet

Udkastet til aftale har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 27. september 2005.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg og Folketingets Retsudvalg.

Dagsordenspunkt 11: Samarbejdsaftale mellem Eurojust og Rumænien.

Nyt notat.

Resumé

Eurojust blev oprettet ved Rådets afgørelse af 28. februar 2002. Formålet med Eurojust er at lette samarbejdet mellem medlemsstaterne om efterforskning og retsforfølgning af alvorlige lovovertrædelser, der berører to eller flere medlemsstater. Hver medlemsstat udpeger et nationalt medlem af Eurojust. De nationale medlemmer udgør Eurojusts kollegium. Det følger af rådsafgørelsens artikel 27, stk. 3, at Eurojust – med godkendelse af Rådet – kan indgå samarbejdsaftaler med tredjelande. Sådanne aftaler kan navnlig indeholde bestemmelser om betingelserne for udstationering af forbindelsesofficerer eller forbindelsesanklagere/-dommere ved Eurojust. Aftalerne kan også indeholde bestemmelser om udveksling af personoplysninger. Et udkast til en samarbejdsaftale mellem Eurojust og Rumænien forventes at blive forelagt på rådsmødet (retlig og indre anliggender) den 12. oktober 2005 med henblik på godkendelse.

1. Baggrund

Eurojust blev oprettet ved Rådets afgørelse af 28. februar 2002. Formålet med Eurojust er at lette samarbejdet mellem medlemsstaterne om efterforskning og retsforfølgning af alvorlige lovovertrædelser, der berører to eller flere medlemsstater. Hver medlemsstat udpeger et nationalt medlem af Eurojust. De nationale medlemmer udgør Eurojusts kollegium.

Det følger af rådsafgørelsens artikel 27, stk. 3, at Eurojust – med godkendelse af Rådet – kan indgå samarbejdsaftaler med tredjelande. Sådanne aftaler kan navnlig indeholde bestemmelser om betingelserne for udstationering af forbindelsesofficerer eller forbindelsesanklagere/-dommere ved Eurojust. Aftalerne kan også indeholde bestemmelser om udveksling af personoplysninger.

Forud for indgåelse af en aftale mellem Eurojust og et tredjeland skal Den Fælles Kontrolinstans (hvor Datatilsynet er repræsenteret), høres af Eurojust.

Et udkast til en samarbejdsaftale mellem Eurojust og Rumænien forventes at blive forelagt på rådsmødet (retlig og indre anliggender) den 12. oktober 2005 med henblik på Rådets godkendelse.

2. Indhold

Formålet med aftaleudkastet er at styrke samarbejdet mellem Eurojust og Rumænien i bekæmpelsen af alvorlig international kriminalitet. I henhold til aftaleudkastet skal samarbejdet omfatte Eurojusts generelle

kompetenceområder, således som disse er fastlagt i den nævnte rådsafgørelse af 28. februar 2002 (artikel 4).

Udkastet til samarbejdsaftale indeholder bestemmelser om, hvem som skal anses for kompetent myndighed i Rumænien, om udstationering af en rumænsk ”forbindelsesanklager” ved Eurojust, om udpegelse af nationale kontaktpunkter og regelmæssige kontakter samt operationelle og strategiske møder, om udveksling af oplysninger og datasikkerhed samt om registrerede personers rettigheder og erstatningsansvar og tvistbilæggelse mv.

Hvad særligt angår udvekslingen af oplysninger, skabes der efter aftaleudkastet mulighed for, at dette kan ske i det omfang, det er nødvendigt for at opnå samarbejdsaftalens formål. Informationsudveksling skal ske gennem den udpegede ”forbindelsesanklager” og i overensstemmelse med nærmere fastsatte databeskyttelsesmæssige bestemmelser, herunder bl.a. principperne i Europarådets konvention af 28. januar 1981 om beskyttelse af det enkelte menneske i forbindelse med elektronisk databehandling af personoplysninger.

Aftaleudkastet har været forelagt for Den Fælles Kontrolinstans, som ikke har haft indvendinger mod aftalen.

3. Gældende dansk ret

Eurojusts samarbejdsaftale med Rumænien giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

5. Høring

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

6. Nærhedsprincippet

Sagen rejser ikke spørgsmål i relation til nærhedsprincippet.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til sagen.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Danmark kan støtte udkastet til samarbejdsaftale mellem Eurojust og Rumænien.

9. Europa-Parlamentet

Udkastet til aftale har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 27. september 2005.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg og Folketingets Retsudvalg.

Dagsordenspunkt 12: Udvikling af en EU-strategi for den vestlige Balkanregion

Nyt notat.

Resumé

Med henblik på udvikling af en EU-strategi til bekæmpelse af organiseret kriminalitet hidrørende fra det vestlige Balkan har Europol udarbejdet en række forslag til, hvorledes Europol vil kunne medvirke til at sikre en effektiv kriminalitetsbekæmpelse i det pågældende område. Det forventes, at forslagene vil blive forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 12. oktober 2005 med henblik på Rådets godkendelse heraf. Sagen rejser ikke spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet, ligesom sagen ikke har lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til sagen. Fra dansk side ser man positivt på Europols bidrag til EU-strategi for den vestlige Balkanregion.

1. Baggrund

Med henblik på udvikling af en EU-strategi til bekæmpelse af organiseret kriminalitet hidrørende fra det vestlige Balkan har Europol udarbejdet en række forslag til, hvorledes Europol vil kunne medvirke til at sikre en effektiv kriminalitetsbekæmpelse i det pågældende område.

Det forventes, at forslagene vil blive forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 12. oktober 2005 med henblik på Rådets godkendelse heraf.

2. Indhold

Europol har fremsat en række forslag til tiltag, som vil kunne gavne EU's indsats mod organiseret kriminalitet hidrørende fra det vestlige Balkan.

På kort sigt (dvs. inden for 1-2 år) foreslår Europol følgende:

- øget støtte til de omhandlede lande for at tilpasse deres retshåndhævelsesstandarder til dem, der gælder i EU.

- efter reglerne i EU-Kommissionens programmer, dvs. CARDS (fællesskabets bistand til rekonstruktion, udvikling og stabilitet på Balkan), skal hjælp fra fællesskabets budget søges til at støtte det strategiske mål om, at SECI (Southeast European Cooperative Initiative) bliver et regionalt

operationelt center for de nabolande til EU, som har status af at være kandidatlande eller som er i stabiliserings- og associeringsprocessen.

- Europol fortsætter med at opnå samarbejdsaftaler med alle 5 lande i den vestlige Balkanregion (ikke med EU-politimissioner).

- på linie med rådsafgørelse af 27. februar 2003 om den fælles brug af forbindelsesofficerer udsendt af medlemsstaternes retshåndhævelsesorganer, gør Europol fuldt brug af de forbindelsesofficerer som medlemslandene har placeret i Balkanregionen, specielt i relation til Europol's operationelle arbejde i forhold til analysedatabaser.

På mellemlang sigt (dvs. inden for 2-4 år) foreslår Europol følgende;

- iværksættelse af de tiltag, som er nødvendige for, at SECI og Europol på et senere tidspunkt kan indgå en operationel aftale. SECI skal især understøttes til at opnå status som en juridisk person samt til at indføre såvel retlige som praktiske databeskyttelsesforanstaltninger, således at SECI bliver i stand til på betryggende måde at behandle information og efterretninger, der vedrører retshåndhævelse. Støtte hertil bør kunne søges gennem Kommissionens støtteprogrammer (CARDS).

- ved hjælp af en operationel samarbejdsaftale skabes der en effektiv forbindelse mellem Europol (i Europol's egenskab af medlemslandenes centrale EU-retshåndhævelsesmyndighed) og SECI (som omfattende alle tredjelande i den østeuropæiske region).

På lang sigt (dvs. inden for 4-6 år) foreslår Europol følgende:

- det operationelle samarbejde mellem Europol og SECI bør styrkes ved at udveksle forbindelsesofficerer mellem Europol og SECI. I lyset heraf bør det overvejes, om der er behov for den fortsatte tilstedeværelse af medlemsstaters forbindelsesofficerer i SECI.

3. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

5. Høring

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

6. Nærhedsprincippet

Nærhedsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til sagen.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side ser man positivt på Europols bidrag til styrkelse af EU-strategien for den vestlige Balkanregion.

9. Europa-Parlamentet

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig om sagen.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været forelagt for Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 27. september 2005.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Dagsordenspunkt 13: Ændring af budgettet for SISNET i 2005

Nyt notat.

Resumé

Et forslag til ændring af budgettet for SISNET i 2005 forventes fremlagt til vedtagelse i forbindelse med rådsmødet. Nærhedsprincippet ses ikke at have relevans for sagen, ligesom forslaget ikke har lovgivningsmæssige konsekvenser. Det danske bidrag til etablering og drift af SISNET betales af Rigspolitichefen og Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, og udgifterne hertil afholdes inden for de bevillingsmæssige rammer. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om andre medlemsstaters holdninger. Fra dansk side er man positiv over for det fremlagte forslag til ændring af budgettet for SISNET i 2005.

1. Baggrund

I forbindelse med Amsterdam-traktatens ikrafttræden den 1. maj 1999 blev Schengen-reglerne integreret i Den Europæiske Union, idet bestemmelserne vedrørende Schengen-informationssystemet (SIS) fik retsgrundlag i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU).

Bestemmelserne vedrørende Schengen-informationssystemet (SIS) findes i Schengen-konventionens afsnit IV (artikel 92-119). Schengen-informationssystemet består af en national del i hvert medlemsland (N.SIS) og en central teknisk støttefunktion (C.SIS), som er beliggende i Strasbourg.

SISNET er et kommunikationsnetværk, der anvendes dels til kommunikation mellem den centrale tekniske støttefunktion (C.SIS) og de nationale dele af Schengen-informationssystemet (N.SIS), dels til udveksling af supplerende oplysninger mellem Schengen-landene i forhold til de oplysninger, der er indeholdt i Schengen-informationssystemet. SISNET blev taget i brug den 26. juli 2001 og har ved samme lejlighed afløst Sirene-nettet (fase II).

Rådets Vicegeneralsekretær er ved Rådets afgørelse af 17. december 1999 blevet bemyndiget til at indgå kontrakterne vedrørende SISNET på vegne af Schengen-landene. Udgifterne afholdes af Schengen-landene og ikke over Fællesskabets budget.

Endvidere vedtog Rådet den 27. marts 2000 en finansforordning for SISNET, der senere er ændret ved Rådets afgørelser af 23. oktober 2000 og 27. februar 2003. Finansforordningen indeholder specifikke regler for opstilling og gennemførelse af det budget, der er nødvendigt for at dække udgifter, der opstår i forbindelse med indgåelsen af kontrakterne vedrørende

SISNET, opfyldelse af forpligtelserne i henhold til disse kontrakter efter indgåelsen, Schengen-landenes finansielle bidrag samt regnskabsaflæggelse og revision af regnskaberne.

Det følger af finansforordningen for SISNET artikel 10, stk. 2, at der hvert år skal fremlægges et ændringsbudget med det formål at overføre budgetsaldoen for det foregående år.

Det følger af finansforordningen for SISNET artikel 26, at Danmarks bidrag til SISNET skal beregnes hvert år på grundlag af den andel, som Danmarks momsindtægt udgør af De Europæiske Fællesskabers samlede momsindtægter i det foregående regnskabsår. Danmark bidrager med ca. 2 procent af det samlede budget.

Budgettet for SISNET i 2005 blev vedtaget på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 21. – 22. december 2004.

Et forslag til ændring af budgettet for SISNET i 2005 forventes fremlagt med henblik på vedtagelse på rådsmødet (retlige og indre anliggender) samt mødet i de blandede udvalg på ministerniveau med deltagelse henholdsvis af Norge og Island og af Schweiz den 12. oktober 2005.

2. Indhold

I overensstemmelse med finansforordningen for SISNET artikel 10, stk. 2, foreslås det, at der indregnes en negativ budgetsaldo på 188.900,61 euro (svarende til ca. 1.408.598 dkr.) fra regnskabsåret 2004.

Herefter vil det nuværende budget i 2005 på 2.182.000 euro (svarende til ca. 16.271.463 dkr.) blive reduceret til 1.993.099,39 euro (svarende til ca. 14.861.833 dkr.).

3. Gældende dansk ret

Der findes ikke dansk lovgivning af relevans for sagen.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Det danske bidrag til etablering og drift af SISNET betales af Rigspolitichefen og Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, og udgifterne hertil afholdes inden for de bevillingsmæssige rammer.

Forslaget har derfor ikke som sådan statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget til ændring af budgettet har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser.

5. Høring

Der er ikke foretaget høring i anledning af forslaget.

6. Nærhedsprincippet

Nærhedsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om andre medlemsstaters holdninger.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side er man positiv over for det fremlagte forslag til ændring af budgettet for SISNET i 2005.

9. Europa-Parlamentet

Forslaget har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet til udtalelse.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 27. september 2005.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Budgetforslaget for SISNET i 2005 blev forelagt Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i Det Blandede Udvalg med deltagelse af Norge og Island den 19. november 2004.

Dagsordenspunkt 14: Beretning om forvaltningen (anlæg og drift) af C.SIS i 2004

Nyt notat.

Resumé

Beretningen om forvaltningen (anlæg og drift) af C.SIS i 2004 forventes fremlagt til godkendelse i forbindelse med rådsmødet. Nærhedsprincippet ses ikke at have relevans for sagen, ligesom forslaget ikke har lovgivningsmæssige konsekvenser. Det danske bidrag til etablering og drift af SISNET betales af Rigspolitechefen og Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, og udgifterne hertil afholdes inden for de bevillingsmæssige rammer. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om andre medlemsstaters holdninger. Fra dansk side er man positiv over for beretningen om forvaltningen (anlæg og drift) af C.SIS i 2004.

1. Baggrund

I forbindelse med Amsterdam-traktatens ikrafttræden den 1. maj 1999 blev Schengen-reglerne integreret i Den Europæiske Union, idet bestemmelserne vedrørende Schengen-informationssystemet (SIS) fik retsgrundlag i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU).

Bestemmelserne vedrørende Schengen-informationssystemet (SIS) findes i Schengen-konventionens afsnit IV (artikel 92-119). Schengen-informationssystemet består af en national del i hvert medlemsland (N.SIS) og en central teknisk støttefunktion (C.SIS), som er beliggende i Strasbourg.

Frankrig er ansvarlig for etablering og drift af C.SIS. De nærmere regler herom er fastsat i finansforordningen for C.SIS. Det følger af finansforordningen, at Rådet (Schengen-landene) fastlægger budgettet for C.SIS. Frankrig afholder de løbende etablerings- og driftsudgifter, som efterfølgende dækkes af Schengen-landene i fællesskab. Dette sker i henhold til en fordelingsnøgle, der fastlægges hvert år på grundlag af den andel, som de enkelte landes momsindtægt udgør af De Europæiske Fællesskabers samlede momsindtægter i det forudgående regnskabsår, jf. Schengenkonventionens artikel 119, stk. 1.

I henhold til Finansforordningen skal Frankrig hvert år udarbejde og fremlægge en årsberetning om forvaltningen (anlæg og drift) af C.SIS.

Da udgifterne til forvaltningen af C.SIS afholdes af de berørte medlemslande, skal årsberetningen godkendes af de pågældende medlemslande. Danmarks bidrag varierer, men ligger på ca. 1,6 – 2 procent af den samlede udgift.

Beretningen om forvaltningen (anlæg og drift) af C.SIS i 2004 forventes at blive forelagt til godkendelse i forbindelse med rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i de blandede udvalg på ministerniveau med deltagelse henholdsvis af Norge og Island og af Schweiz den 12. oktober 2005.

2. Indhold

Beretningen indeholder dels en redegørelse for de afholdte udgifter, dels en redegørelse for hvilke beløb, der er betalt eller skal betales af de enkelte medlemslande som bidrag til omkostningerne forbundet med anlæg og drift af C.SIS.

I 2004 er der afholdt anlægsudgifter vedrørende C.SIS for 239.749,80 euro (svarende til ca. 1.787.909 dkr.). Danmarks samlede bidrag for 2004 beregnet med udgangspunkt i konventionens artikel 119 udgør 5.673,62 euro (svarende til ca. 42.321 dkr.).

Det fremgår endvidere af beretningen, at der i 2004 er afholdt driftsudgifter vedrørende C.SIS på i alt 1.980.249,69 euro (svarende til ca. 14.766.985 dkr.). Danmarks bidrag til driftsudgifterne i 2004 udgør 33.466,22 euro (svarende til ca. 249.624 dkr.).

3. Gældende dansk ret

Der findes ikke dansk lovgivning af relevans for sagen.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Det danske bidrag til drifts- og anlægsudgifter for C.SIS betales af Rigspolitechefen og Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration. Udgifterne afholdes inden for de bevillingsmæssige rammer.

Beretningen har således ikke statsfinansielle eller lovgivningsmæssige konsekvenser.

5. Høring

Der er ikke foretaget høring i anledning af beretningen.

6. Nærhedsprincippet

Nærhedsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om andre medlemsstaters holdninger.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side er man positiv over for den fremlagte beretning om forvaltningen (anlæg og drift) af C.SIS i 2004.

9. Europa-Parlamentet

Beretningen har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet til udtalelse.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 27. september 2005.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Beretningen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Dagsordenspunkt 15: Rådets afgørelse om fastlæggelse af datoen for anvendelse af visse bestemmelser i Rådets forordning nr. 871/2004 af 29. april 2004 om indførelse af nye funktioner i Schengen-informationssystemet, bl.a. med henblik på terrorismebekæmpelse

Nyt notat.

Resumé

I forbindelse med rådsmødet forventes formandskabet at fremlægge et forslag til rådsafgørelse om fastlæggelse af datoen for anvendelse af visse bestemmelser i forordning nr. 871/2004 af 29. april 2004 om indførelse af nye funktioner i Schengen-informationssystemet, bl.a. med henblik på terrorismebekæmpelse, med henblik på vedtagelse. Nærhedsprincippet ses ikke at have relevans for sagen, ligesom forslaget ikke har lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om andre medlemsstaters holdninger. Fra dansk side er man positiv overfor forslaget

1. Baggrund

Som led i Schengen-samarbejdet er der oprettet et fælles informationssystem (Schengen-informationssystemet), der ved hjælp af elektronisk søgning giver de myndigheder, der er udpeget af Schengen-landene, adgang til indberetninger om personer og genstande til brug for grænsekontrollen og for anden politi- og toldkontrol i de enkelte lande samt for administrationen af udlændingelovgivningen. Schengen-informationssystemet består af en national del i hvert medlemsland (N.SIS) og en central teknisk støttefunktion (C.SIS), som er beliggende i Strasbourg.

Bestemmelserne vedrørende Schengen-informationssystemet (SIS) findes i Schengen-konventionens afsnit IV (artikel 92-119).

Ved Amsterdam-traktatens ikrafttræden den 1. maj 1999 blev Schengen-reglerne integreret i Den Europæiske Union. I den forbindelse blev der ikke taget stilling til retsgrundlaget for Schengen-konventionens bestemmelser vedrørende Schengen-informationssystemet. Disse bestemmelser betragtes derfor som retsakter baseret på afsnit VI i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU), jf. artikel 2, stk. 1, 2. afsnit, sidste punktum, i Protokollen om integrationen af Schengen-reglerne i Den Europæiske Union (Schengen-protokollen), der ved Amsterdam-traktaten er knyttet som bilag til TEU og Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab (TEF).

Det følger imidlertid af artikel 5 i Schengen-protokollen, at forslag og initiativer til udbygning af Schengen-reglerne er underlagt de relevante

traktatbestemmelser. Dette gælder, selvom Rådet ikke har fastsat retsgrundlaget for de Schengen-regler, der udbygges.

Det eksisterende Schengen-informationssystem (SIS) er dimensioneret til maksimalt at indeholde oplysninger for så vidt angår 18 lande (de 15 deltagende Schengen-lande samt yderligere tre lande) og giver således ikke mulighed for at medtage oplysninger fra yderligere lande i forbindelse med udvidelsen af Den Europæiske Union.

Etableringen af et ændret og udvidet Schengen-informationssystem (SIS II) med mulighed for tilslutning af yderligere lande er på denne baggrund en forudsætning for, at de nye medlemsstater vil kunne deltage i Schengensamarbejdet. Etableringen af SIS II vil endvidere give mulighed for at gennemføre forbedringer inden for en række områder for så vidt angår anvendelsen af Schengen-informationssystemet.

Rådet besluttede den 28. – 29. maj 2001, at udgifter til udvikling af SIS II i 2001 skulle afholdes over anlægsbudgettet for C.SIS. Endvidere vedtog Rådet en række konklusioner vedrørende udviklingen af SIS II, hvori det bl.a. er anført, at udviklingen af SIS II bør have højeste prioritet, at der i Fællesskabets budget for 2002 bør afsættes de fornødne midler med henblik på udviklingen af SIS II, og at der bør udarbejdes udkast til de fornødne retsakter med henblik på gennemførelsen af udviklingsarbejdet.

På denne baggrund vedtog Rådet i december måned 2001 henholdsvis en rådsforordning og en rådsafgørelse om udviklingen af SIS II, og Kommissionen har herefter indledt udviklingsarbejdet.

Der kan imidlertid allerede gennemføres visse tilpasninger af eksisterende bestemmelser og indføres visse nye funktioner i den nuværende version af SIS, navnlig hvad angår adgangen til bestemte typer oplysninger i SIS for myndigheder, der lettere vil kunne udføre deres opgaver, hvis de får mulighed for at søge i SIS. Det gælder bl.a. Europol og de nationale medlemmer af Eurojust. Endvidere kan der gennemføres en udvidelse af de kategorier af eftersøgte genstande, som kan indberettes, og af registreringen af overførsler af personoplysninger.

Rådet har på den baggrund vedtaget forordning nr. 871/2004 af 29. april 2004 og afgørelse 2005/211/RIA af 24. februar 2005 om indførelse af nye funktioner i Schengen-informationssystemet, bl.a. med henblik på terrorismebekæmpelse.

Rådets vedtagelse af henholdsvis en forordning i medfør af TEF afsnit IV og en afgørelse i medfør af TEU afsnit VI skal ses i sammenhæng med, at SIS

har betydning dels for det fællesskabsretlige samarbejde om visum, asyl og indvandring m.v. (TEF afsnit IV), dels for det mellemstatslige samarbejde på det politimæssige og strafferetlige område (TEU afsnit VI).

For så vidt angår rådsafgørelsen om indførelse af nye funktioner i Schengen-informations-systemet, herunder i forbindelse med terrorismebekæmpelse, har Danmark deltaget i vedtagelsen heraf og er således bundet heraf.

Med hensyn til forordningen følger det af artikel 1 i Protokollen om Danmarks Stilling, at Danmark ikke deltager i Rådets vedtagelse af foranstaltninger, der foreslås i henhold til afsnit IV i TEF, og ifølge protokollens artikel 2 er ingen af de foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til dette afsnit, bindende for eller finder anvendelse i Danmark.

I det omfang Rådet har truffet afgørelse om et forslag om eller initiativ til udbygning af Schengen-reglerne efter bestemmelserne i afsnit IV i TEF, træffer Danmark i henhold til artikel 5 i Protokollen om Danmarks Stilling inden seks måneder afgørelse om, hvorvidt det vil gennemføre denne afgørelse i sin nationale lovgivning. Hvis Danmark beslutter sig herfor, vil afgørelsen skabe en folkeretlig forpligtelse mellem Danmark og de øvrige medlemsstater.

Danmark underrettede ved brev af 28. oktober 2004 Rådet om, at man vil gennemføre Rådets forordning nr. 871/2004 af 29. april 2004 om indførelse af nye funktioner i Schengen-informationssystemet, bl.a. med henblik på terrorismebekæmpelse, i sin nationale lovgivning.

Af forordningens artikel 2, stk. 1, fremgår det, at forordningen træder i kraft 20 dage efter offentliggørelsen i Den Europæiske Unions Tidende. Det fremgår imidlertid af artikel 2, stk. 2, at rådsforordningen anvendes fra en dato, der fastsættes af Rådet med enstemmighed, så snart de nødvendige forudgående betingelser er opfyldt. Rådet kan beslutte at fastsætte forskellige datoer for forskellige bestemmelsers anvendelse.

Forslaget til rådsafgørelse er fremsat under henvisning til artikel 2, stk. 2, i Rådets forordning nr. 871/2004 af 29. april 2004 om indførelse af visse nye funktioner i Schengen-informations-systemet, bl.a. med henblik på terrorismebekæmpelse. Danmark har som nævnt på mellemstatsligt grundlag tilsluttet sig forordningen. Danmark vil derfor være bundet af rådsafgørelsen, der alene angår de i forordningen forudsatte fastlæggelser af ikrafttrædelsestidspunkter.

Formandskabet forventes som nævnt at fremlægge et forslag til rådsafgørelse i forbindelse med rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i de

blandede udvalg på ministerniveau med deltagelse henholdsvis af Norge og Island og af Schweiz den 12. oktober 2005 med henblik på vedtagelse.

2. Indhold

Det fremgår af forslagens indledende betragtninger, at de nødvendige forudgående betingelser for gennemførelse af artikel 1, nr. 6), i forordning nr. 871/2004 af 29. april 2004 om indførelse af nye funktioner i Schengen-informationssystemet, bl.a. med henblik på terrorismebekæmpelse, er opfyldt.

Det fremgår videre af de indledende betragtninger, at det er hensigtsmæssigt at lade artikel 1, nr. 10), i Rådets afgørelse 2005/211/RIA af 24. februar 2005 om indførelse af nye funktioner i Schengen-informationssystemet, herunder i forbindelse med terrorismebekæmpelse, som er enslydende med artikel 1, nr. 6), i forordningen, få virkning fra samme dato. Dette sker ved vedtagelse af en særskilt rådsafgørelse herom.

Af forslagens artikel 1 fremgår det, at forordningens artikel 1, nr. 6), finder anvendelse fra den 1. januar 2006.

Det fremgår af forordningens artikel 1, nr. 6), at hver medlemsstat skal påse, at den instans, der forvalter den nationale SIS-database, registrerer hver enkelt overførsel af personoplysninger i den nationale del af Schengen-informationssystemet for at kontrollere, om søgningen er tilladt. Det fremgår videre af bestemmelsen, at registreringen kun må anvendes til dette formål, og at den slettes tidligst efter ét år og senest efter tre år.

Af forslagens artikel 2 fremgår det, at denne rådsafgørelse træder i kraft på dagen for dens vedtagelse.

3. Gældende dansk ret

Schengen-konventionens afsnit IV er gennemført i dansk ret ved lov nr. 418 af 10. juni 1997 om Danmarks tiltrædelse af Schengen-konventionen som ændret ved lov nr. 227 af 2. april 2003 og lov nr. 448 af 9. juni 2004.

Sidstnævnte lov gennemfører rådsafgørelsen og rådsforordningen i dansk ret. Af lovens § 2, stk. 2, fremgår det, at justitsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af lovens § 1, nr. 2, hvorefter bestemmelserne i Schengen-konventionens afsnit IV, som ændret ved rådsafgørelsen og forordningen om indførelse af nye funktioner i Schengen-informationssystemet, herunder i forbindelse med terrorismebekæmpelse, gælder her i landet.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Under henvisning til det ovenfor under afsnit 3 anførte vil en vedtagelse af forslaget til rådsafgørelse ikke have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forslaget har ikke i sig selv økonomiske konsekvenser. Gennemførelsen af Rådets forordning nr. 871/2004 og afgørelse 2005/211/RIA om indførelse af nye funktioner i Schengen-informationssystemet, herunder i forbindelse med terrorismebekæmpelse, indebærer, at der skal foretages visse tilpasninger i den danske nationale del af SIS (N.SIS) og de tilhørende IT-systemer i politiet. De hermed forbundne udgifter vil blive afholdt indenfor politiets nuværende bevillingsmæssige rammer. Herudover vil gennemførelsen af rådsforordningen og rådsafgørelsen indebære udgifter til tekniske tilpasninger af Det Fælles Visumsystem, uddannelse og implementering, som vil blive afholdt inden for Integrationsministeriets rammer.

5. Høring

Der er ikke foretaget høring i anledning af forslaget.

6. Nærhedsprincippet

Nærhedsprincippet ses ikke at have relevans for sagen.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om andre medlemsstaters holdninger.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side er man generelt positiv overfor forslaget.

9. Europa-Parlamentet

Forslaget har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet til udtalelse.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 27. september 2005.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg eller Retsudvalg.

Dagsordenspunkt 16: Rådets afgørelser om fastlæggelse af datoerne for anvendelse af visse bestemmelser i Rådets afgørelse 2005/211/RIA af 24. februar 2005 om indførelse af nye funktioner i Schengen-informationssystemet, bl.a. med henblik på terrorismebekæmpelse (fire rådsafgørelser)

Nyt notat.

Resumé

I forbindelse med rådsmødet forventes formandskabet at fremlægge fire forslag til rådsafgørelser om fastlæggelse af datoerne for anvendelse af visse bestemmelser i Rådets afgørelse 2005/211/RIA af 24. februar 2005 om indførelse af nye funktioner i Schengen-informations-systemet, bl.a. med henblik på terrorismebekæmpelse, med henblik på vedtagelse. Nærhedsprincippet ses ikke at have relevans for sagen, ligesom forslagene ikke har lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om andre medlemsstaters holdninger. Fra dansk side er man positiv over for forslagene.

1. Baggrund

Som led i Schengen-samarbejdet er der oprettet et fælles informationssystem (Schengen-informationssystemet), der ved hjælp af elektronisk søgning giver de myndigheder, der er udpeget af Schengen-landene, adgang til indberetninger om personer og genstande til brug for grænsekontrollen og for anden politi- og toldkontrol i de enkelte lande samt for administrationen af udlændingelovgivningen. Schengen-informationssystemet består af en national del i hvert medlemsland (N.SIS) og en central teknisk støttefunktion (C.SIS), som er beliggende i Strasbourg.

Bestemmelserne vedrørende Schengen-informationssystemet (SIS) findes i Schengen-konventionens afsnit IV (artikel 92-119).

Ved Amsterdam-traktatens ikrafttræden den 1. maj 1999 blev Schengen-reglerne integreret i Den Europæiske Union. I den forbindelse blev der ikke taget stilling til retsgrundlaget for Schengen-konventionens bestemmelser vedrørende Schengen-informationssystemet. Disse bestemmelser betragtes derfor som retsakter baseret på afsnit VI i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU), jf. artikel 2, stk. 1, 2. afsnit, sidste punktum, i Protokollen om integrationen af Schengen-reglerne i Den Europæiske Union (Schengen-protokollen), der ved Amsterdam-traktaten er knyttet som bilag til TEU og Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab (TEF).

Det følger imidlertid af artikel 5 i Schengen-protokollen, at forslag og initiativer til udbygning af Schengen-reglerne er underlagt de relevante traktatbestemmelser. Dette gælder, selvom Rådet ikke har fastsat retsgrundlaget for de Schengen-regler, der udbygges.

Det eksisterende Schengen-informationssystem (SIS) er dimensioneret til maksimalt at indeholde oplysninger for så vidt angår 18 lande (de 15 deltagende Schengen-lande samt yderligere tre lande) og giver således ikke mulighed for at medtage oplysninger fra yderligere lande i forbindelse med udvidelsen af Den Europæiske Union.

Etableringen af et ændret og udvidet Schengen-informationssystem (SIS II) med mulighed for tilslutning af yderligere lande er på denne baggrund en forudsætning for, at de nye medlemsstater vil kunne deltage i Schengen-samarbejdet. Etableringen af SIS II vil endvidere give mulighed for at gennemføre forbedringer inden for en række områder for så vidt angår anvendelsen af Schengen-informationssystemet.

Rådet besluttede den 28. – 29. maj 2001, at udgifter til udvikling af SIS II i 2001 skulle afholdes over anlægsbudgettet for C.SIS. Endvidere vedtog Rådet en række konklusioner vedrørende udviklingen af SIS II, hvori det bl.a. er anført, at udviklingen af SIS II bør have højeste prioritet, at der i Fællesskabets budget for 2002 bør afsættes de fornødne midler med henblik på udviklingen af SIS II, og at der bør udarbejdes udkast til de fornødne retsakter med henblik på gennemførelsen af udviklingsarbejdet.

På denne baggrund vedtog Rådet i december måned 2001 henholdsvis en rådsforordning og en rådsafgørelse om udviklingen af SIS II, og Kommissionen har herefter indledt udviklingsarbejdet.

Der kan imidlertid allerede gennemføres visse tilpasninger af eksisterende bestemmelser og indføres visse nye funktioner i den nuværende version af SIS, navnlig hvad angår adgangen til bestemte typer oplysninger i SIS for myndigheder, der lettere vil kunne udføre deres opgaver, hvis de får mulighed for at søge i SIS. Det gælder bl.a. Europol og de nationale medlemmer af Eurojust. Endvidere kan der gennemføres en udvidelse af de kategorier af eftersøgte genstande, som kan indberettes, og af registreringen af overførsler af personoplysninger.

Rådet har på den baggrund vedtaget forordning nr. 871/2004 af 29. april 2004 og afgørelse 2005/211/RIA af 24. februar 2005 om indførelse af nye funktioner i Schengen-informationssystemet, bl.a. med henblik på terrorismebekæmpelse.

Rådets vedtagelse af henholdsvis en forordning i medfør af TEF afsnit IV og en afgørelse i medfør af TEU afsnit VI skal ses i sammenhæng med, at SIS har betydning dels for det fællesskabsretlige samarbejde om visum, asyl og indvandring m.v. (TEF afsnit IV), dels for det mellemstatslige samarbejde på det politimæssige og strafferetlige område (TEU afsnit VI).

For så vidt angår rådsafgørelsen om indførelse af nye funktioner i Schengen-informations-systemet, herunder i forbindelse med terrorismebekæmpelse, har Danmark deltaget i vedtagelsen heraf og er således bundet heraf.

Med hensyn til forordningen følger det af artikel 1 i Protokollen om Danmarks Stilling, at Danmark ikke deltager i Rådets vedtagelse af foranstaltninger, der foreslås i henhold til afsnit IV i TEF, og ifølge protokollens artikel 2 er ingen af de foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til dette afsnit, bindende for eller finder anvendelse i Danmark.

I det omfang Rådet har truffet afgørelse om et forslag om eller initiativ til udbygning af Schengen-reglerne efter bestemmelserne i afsnit IV i TEF, træffer Danmark i henhold til artikel 5 i Protokollen om Danmarks Stilling inden seks måneder afgørelse om, hvorvidt det vil gennemføre denne afgørelse i sin nationale lovgivning. Hvis Danmark beslutter sig herfor, vil afgørelsen skabe en folkeretlig forpligtelse mellem Danmark og de øvrige medlemsstater.

Danmark underrettede ved brev af 28. oktober 2004 Rådet om, at man vil gennemføre Rådets forordning nr. 871/2004 af 29. april 2004 om indførelse af nye funktioner i Schengen-informationssystemet, bl.a. med henblik på terrorismebekæmpelse, i sin nationale lovgivning.

I artikel 2 i Rådets afgørelse 2005/211/RIA af 24. februar 2005 om indførelse af nye funktioner i Schengen-informationssystemet, herunder i forbindelse med terrorismebekæmpelse, fastsættes virkningstidspunktet for rådsafgørelsens bestemmelser. Det fremgår af rådsafgørelsens artikel 2, stk. 4, at virkningstidspunktet for en række bestemmelser fastsættes af Rådet med enstemmighed, så snart de forudgående betingelser er opfyldt. Rådet kan i den forbindelse beslutte, at fastsætte et særskilt virkningstidspunkt for visse af rådsafgørelsens bestemmelser.

Fire forslag til rådsafgørelser om fastsættelse af visse af bestemmelserne i Rådets afgørelse 2005/211/RIA om indførelse af nye funktioner i Schengen-informationssystemet, bl.a. med henblik på terrorismebekæmpelse, er fremsat under henvisning til artikel 2, stk. 4, i rådsafgørelsen.

Formandskabet forventes som nævnt at fremlægge fire forslag til rådsafgørelser i forbindelse med rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i de blandede udvalg på ministerniveau med deltagelse henholdsvis af Norge og Island og af Schweiz den 12. oktober 2005 med henblik på vedtagelse.

2. Indhold

Det fremgår af de indledende bemærkninger til alle fire forslag til rådsafgørelser, at de nødvendige forudgående betingelser for gennemførelse af de i forslagene omhandlede bestemmelser i Rådets afgørelse 2005/211/RIA af 24. februar 2005 om indførelse af nye funktioner i Schengen-informationssystemet, herunder i forbindelse med terrorismebekæmpelse, er opfyldt.

I artikel 1, nr. 7), i Rådets afgørelse 2005/211/RIA af 24. februar 2005 om indførelse af nye funktioner i Schengen-informationssystemet, herunder i forbindelse med terrorismebekæmpelse, fastsættes den nye affattelse af Schengen-konventionens artikel 100, stk. 3, om indberetning i Schengen-informationssystemet af oplysninger om genstande, der eftersøges med henblik på beslaglæggelse eller som bevismidler i en straffesag. Ifølge den nye affattelse af konventionens artikel 100, stk. 3, litra e), optages oplysninger om stjålne, ulovligt handlede, forsvundne eller ugyldiggjorte udstedte identitetspapirer såsom pas, identitetskort, kørekort, opholdstilladelser og rejsedokumenter i Schengen-informationssystemet. Det fremgår af artikel 1 i det første forslag til rådsafgørelse, at anvendelsesdatoen fastsættes til 15. oktober 2005 for artikel 1, nr. 7), i rådsafgørelsen, for så vidt angår den del af bestemmelsen, der fastsætter en ny affattelse af Schengen-konventionens artikel 100, stk. 3, litra e).

Ifølge den nye affattelse af Schengen-konventionens artikel 100, stk. 3, litra f), optages oplysninger om stjålne, ulovligt handlede, forsvundne eller ugyldiggjorte registreringsbeviser og nummerplader til køretøjer i Schengen-informationssystemet. Det fremgår af artikel 1 i det andet forslag til rådsafgørelse, at anvendelsesdatoen fastsættes til den 15. oktober 2005 for artikel 1, nr. 7), i rådsafgørelsen, for så vidt angår den del af bestemmelsen, der fastsætter en ny affattelse af Schengen-konventionens artikel 100, stk. 3, litra f).

Af artikel 1, nr. 10), i Rådets afgørelse 2005/211/RIA af 24. februar 2005 om indførelse af nye funktioner i Schengen-informationssystemet, herunder i forbindelse med terrorismebekæmpelse, fremgår det, at hver medlemsstat påser, at den instans, der forvalter den nationale SIS-database, registrerer hver enkelt overførsel af personoplysninger i den nationale del af Schengen-informationssystemet for at kontrollere, om søgningen er tilladt.

Registreringen må kun anvendes til dette formål og slettes tidligst efter ét år og senest efter tre år. I artikel 1 i det tredje forslag til rådsafgørelse fastsættes anvendelsesdatoen til 1. januar 2006 for denne bestemmelse i rådsafgørelsen. Særligt for dette forslag til rådsafgørelse fremgår det af de indledende betragtninger, at det er hensigtsmæssigt at lade artikel 1, nr. 6), i Rådets forordning nr. 871/2004 af 29. april 2004 om indførelse af nye funktioner i Schengen-informationssystemet, bl.a. med henblik på terrorismebekæmpelse, som er enslydende med artikel 1, nr. 10), i rådsafgørelsen, få virkning fra samme dato. Dette sker ved vedtagelse af en særskilt rådsafgørelse herom.

I artikel 1, nr. 12), i Rådets afgørelse 2005/211/RIA af 24. februar 2005 om indførelse af nye funktioner i Schengen-informationssystemet, herunder i forbindelse med terrorismebekæmpelse, fastsættes reglerne for opbevaring af andre oplysninger end personoplysninger, der opbevares af SIRENE-kontorerne som følge af udveksling af oplysninger med andre SIRENE-kontorer. Det fremgår af artikel 1 i det fjerde forslag til rådsafgørelse, at anvendelsesdatoen fastsættes til den 15. oktober 2005 for denne bestemmelse i rådsafgørelsen.

Det fremgår af artikel 2 i alle fire forslag til rådsafgørelser om fastsættelse af anvendelsesdatoerne, at de træder i kraft på dagen for deres vedtagelse.

3. Gældende dansk ret

Schengen-konventionens afsnit IV er gennemført i dansk ret ved lov nr. 418 af 10. juni 1997 om Danmarks tiltrædelse af Schengen-konventionen som ændret ved lov nr. 227 af 2. april 2003 og lov nr. 448 af 9. juni 2004.

Sidstnævnte lov gennemfører rådsafgørelsen og rådsforordningen i dansk ret. Af lovens § 2, stk. 2, fremgår det, at justitsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af lovens § 1, nr. 2, hvorefter bestemmelserne i Schengen-konventionens afsnit IV, som ændret ved rådsafgørelsen og forordningen om indførelse af nye funktioner i Schengen-informationssystemet, herunder i forbindelse med terrorismebekæmpelse, gælder her i landet.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Under henvisning til det ovenfor under afsnit 3 anførte vil en vedtagelse af forslagene til rådsafgørelser ikke have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forslagene har ikke i sig selv økonomiske konsekvenser. Gennemførelsen af Rådets forordning nr. 871/2004 og afgørelse 2005/211/RIA om indførelse af nye funktioner i Schengen-informationssystemet, herunder i forbindelse med terrorismebekæmpelse, indebærer, at der skal foretages visse tilpasninger i den danske nationale del af SIS (N.SIS) og de tilhørende IT-systemer i

politiet. De hermed forbundne udgifter vil blive afholdt indenfor politiets nuværende bevillingsmæssige rammer. Herudover vil gennemførelsen af rådsforordningen og rådsafgørelsen indebære udgifter til tekniske tilpasninger af Det Fælles Visumsystem, uddannelse og implementering, som vil blive afholdt inden for Integrationsministeriets rammer.

5. Høring

Der er ikke foretaget høring i anledning af forslagene.

6. Nærhedsprincippet

Nærhedsprincippet ses ikke at have relevans for sagen.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om andre medlemsstaters holdninger.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side er man generelt positiv overfor forslagene.

9. Europa-Parlamentet

Forslagene har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet til udtalelse.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 27. september 2005.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Forslagene har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg eller Retsudvalg.